

27. 610

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 8.

КВІТЕНЬ, 1934.

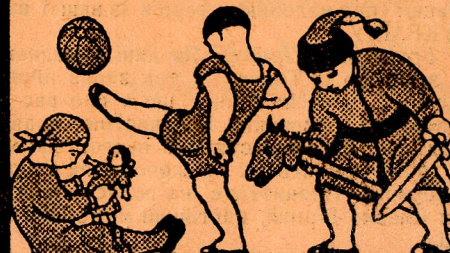
РІК XV.

ЗМІСТ:

1. Крилаті емігранти 225; 2. Весна йде 226; 3. Щоб не згасала віра в перемогу 229; 4. Христос воскрес! 230; 5. Жайворонки дзвенять 231; 6. Христос Воскрес 232; 7. Весна вже 232; 8. Цікаві рахунки 233; 9. На провесні 234; 10. Сон маленького Юрчика 238; 11. Він не винен 241; 12. Картини зі «Світкового Альбому» 242; 13. Скажи мені 242; 14. Підсніжничок 243; 15. Із щоденника Слава Вірного 244; 16. Збудися, квітко! 246; 17. Дотепна забава 246; 18. Лист бузка до воробчика 247; 19. Як звірятка люблять чистоту 249; 20. Дивні числа 250; 21. Всі вчимося англійської мови 251; 22. Розмова дітей з сонцем 252; 23. Весела забава 252; 24. Що в світі бігає найскоріше? 253; 25. Скриванка 254; 26. Травка зеленіє 255; 27. Нова веснянка 255; 28. Складаний образок 256. Загадки, Повідомлення.

Ціна 50 сотиків.

З нагоди Празника Воскресення Христового — вітаємо всіх наших Передплатників, Читачів і Прихильників тут у краю, як і поза межами Рідної Землі традиційним привітом: ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Видавництво „Світ Дитини“.

ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ.

Гануся Романович і Гануся Марковська в Ростгерн (Канада): Дякую Вам гарненько за надіслану жертву, яку передав до канцелярії «Рідної Школи». Тішуся, що берете обі живу участь в наших національних святах. А як випало представлення «Козацькі діти»? Старайтеся устроїти свято в честь Шевченка, або Франка. Не забудьте також про «Свято Матери», що припадає завжди в другу неділю місяця травня. Про композицію памятаю, і як буде готова — то надішлю її. А поки що здоров'ю Вас сердечно.

Школярики в Чорних Ославах: Маруся Гунька в Городовичах, Валя Підстригач в Самострілах: Ви запізно зголосилися за книжечками «Діточа Бібліотека», які п. Тихий зобов'язався дати лиш тим, що зареєструють себе в Товаристві «Рідна Школа» у Львові. Ви зголосилися запізно, тому не можна було Вас взяти на список дару п. Тихого. Може знайдеться знова якийсь Добродій, що заохотиться гарним приміром п. Тихого і уфундує подібний дар для бідних дітей, або для дитячих бібліотек — тоді «Світик» буде памятати про Вас.

Ромчик Сухорський в Коломиї: Передплату на газетку маєш заплачену до 30. VI. 1935, а на «Діточу Бібліотеку» до 31. XII. 1934. Всі розв'язки загадок добрі та дуже прозоро зібрані і старанно написані.

Зенька Івантишинівна в Коломиї: Чи газетка приходить правильно на Ваше ім'я до Коломиї? До котрої класи навчаєш? Чи прочитала вже книжечку про «Ксеню»? Не забувай про «Світика» і пиши до нього часто.

Іренка Геваніцька в Ходорові: Газетку маєш заплачену по кінець червня 1935 року. А чому не хочеш познакомитися з моїми сестричками-книжечками, які щомісячно тепер разом зі мною мандрують до всіх моїх приятельок і друзів? Моїм сестричкам дуже сумно, що Ви лиш зі мною приєднуєте, а з ними не хочете! Я Вас виправдував перед ними, а вони кажуть: Як ти, світогоне, линеш лиш до Ірки, то ми хочемо линути до Ганусі. Скажи про це Ганусі, а може вона схоче заізнатися з ними. От, саме тепер та сестричка, що вродилася в цвітні — несе зі собою прегарних 10 оповідань, за якими Ти саме шукаєш: про маленьких героїв із нашої визвольної боротьби. Вона має ім'я: «ЗА УКРАЇНУ».

Школярики в Брустурах-Шипоті: Як лиш поладнаю всі підготовчі роботи, які в'яжуться з акцією п. Тихого — так зараз пічну посылати до всіх означених місць книжечки. Зовсім певно, що й про вас не забуду. Вашого листика пішлю п. Тихому до Америки. Цей листик справить йому тиху, але з'аразом і велику радість, бо довідається з нього, як маленькі школярики рвуться до читання своїх українських книжечок і як сердечно благословлять цього незнамого їх Добродія. Прочитайте на голос у школі, що про це написав у своїх записках Славко Вірний, постійний мій співробітник, на моїх сторінках у цьому числі.

Крилаті емігранти.

Вибігайте всі на двір,
Гляньте в соняшний простір:
Вже з вирею, наче стріли,
Ластівочки прилетіли.
Вже щебечуть коло стріх,
Здоровлять діток усіх.

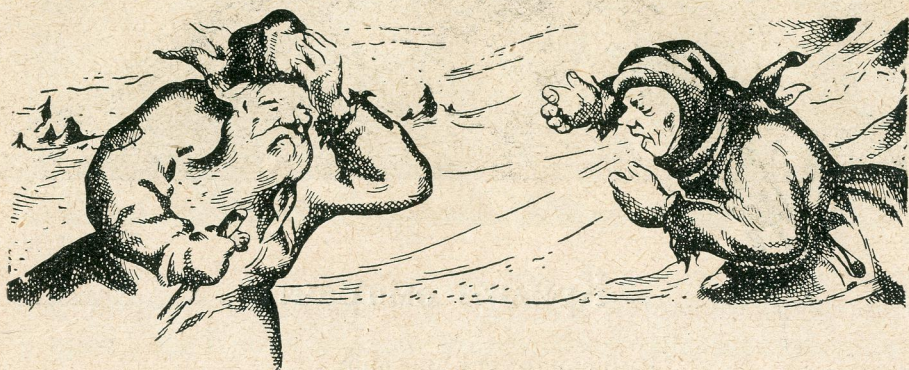
Понад поле, понад луг
Звивається чорний круг;
Хоч ще вихор хмари чубить,
Наших гостей не погубить;
Хоч ще сипне заметіль,
Не повернуться звідсіль.

Линуть-линуть понад гай:
— Рідний краю, нам витай!
Ми крилаті емігранти,
Ти наш батько і наш пан ти;
Хто тебе по вік забуде,
Хай забудуть його люде.

Пролетіли — а зпід хмар
Сонце сипле блеск і жар:
— Гей, беріть плуги і рала,
Вже пора весни настала.
Звеселяйте Рідний Край,
Всім вам Боже помагай!

Роман Завадович.

Весна йде.

Втомився Дід-Мороз коло своєї тяжкої зимової праці: поблід, став кашляти, згорбився, насилу лазить. Смушева шапка старого витерлась; вишиваний кожух почорнів; рукавиці подерлись, що аж пальці вилазять; чоботи розлізлись — ноги промакають — мерзнуть; сокира загубилась. Трудно Дідові-Морозові наніч до кого до хати впроситися.

— І без тебе — кажуть — в хаті зимно, останні дрова допалюємо, а ти тут ще надокучаєш людям!

А тут ще сонечко завзялось припикати по цілих днях і нівечити Морозову працю на ріках-озерах, по полях та в лісах.

Надокучило немінному Дідові тинятися без праці, бо ясне сонечко нічого робити не давало.

— Піду — каже — до своїх старших братів на північ, обмиюся-облатаюся, а там, дасть Бог, на зиму знов поверну сюди.

І почовпав Дідусь, підпираючись закарлюченою палицею, на свою далеку північну батьківщину.

А Баба-Метелиця, як побачила старого втікача, зарепетувала й сипнула за ним рясним липким снігом. Але сонечко, почувши свою силу, той сніг розтопило й струмками потекла каламутна вода до рік і своєю непереможною силою підняла на ріках і озерах лід, покрушила на куски й понесла з весняним шумом до моря.

Зраділо все, що стало тепліше без Діда-Мороза. Перші зраділи й дали вістку про початок весни горобчики.

— Жив-жив! — цвірінькали вони по цілих днях, купаючись у калюжах. За ними жайворонки в полі заще-

бетали свою довгу пісню, якби викликаючи хлібороба до праці:

»Весна прийшла,
Тепло поинесла
Люде, спішіться —

До праці беріться,
А ми будем співати
Й працю величати«.

А там спішили з вирею на свою батьківщину бузьки, чайки, ластівки, шпаки й другі птахи. Зазеленіла травичка, набубнявіли на деревах бруньки, прибралась у запашні пухкі котики верба й у довгі сережки береза. Задзвеніла своїми працьовитими крильцями бжілка-трудівниця, летячи до поблизької верби по пергу, замерехтіли різнобарвні метелики, закумкали жаби...

Зраділа весні й дівора. Вибігла роєм на вулицю й бавиться коло води: одні гатять греблі й будують на них водяні млинки; другі спускають човники з кори з паперовими вітрилами; треті ліплять посуд і сушать на сонці.

А там на горбочку, де вже зовсім сухо, бавляться в „шпака“, в „свинку“, в „кляси“.

Та не на самі тільки забави викликає весна дітей. Ось у своєму садочку школяр Грицько обирає з дерев позосталі гнізда гусільниць — старі листочки, підмітає минулорічне листя, згрібає все в одну купу; в тому листю і в сухих листочках, зібраних з дерев, є яечка, з яких виведуться гусільниці й обідатимуть на деревах листя; отож, щоб цього не було, то листя треба спалити. Старший брат Грицька обрізує сухі галузки та обчищує кору й буде білити пні дерев вапном, змішаним з глиною.

А Степанко, Грицьків сусід, копає ямки: садитиме дички, що їх накопав у лісі; з них розведе собі садок.

Юрко, дальший Грицунів сусід, садить на городі попід плотом малини й порічки.

А школярка Гануся помагає мамі робити грядки: будуть сіяти городину. Мама дає Ганусі грядку, на якій вона має посіяти трошки маку, моркви, петрушки, посадити

огірків, бураків, соняшників, помідорів, а грядку обсіяти довкола квіточками: гвоздичками, резедою, братками, айстрами. У неї перед вікном хати є загороджений квітничок; там росте барвінок, мята, рута, зірки, а найкращі і найбільші то рожі. Вони цвітуть темно-червоним цвітом, а виростають під саму стріху.

А на полі аж рябіє від рільників: орють, сіють, боронують.

А весна чарівна в своїх ніжних різнобарвних шатах іде та йде й оживляє все по своїй дорозі. На зустріч їй по наших селах-містах дзвенять весняночки:

А вже весна,
А вже красна,
Із стріх вода капле...

Або:

Весняночко - паняночко,
Де ти зимувала?
— У лісочку, на дубочку,
Мало не пропала.

Або ще:

Ой, минула вже зима,
Снігу - льоду вже нема.
Прилетіли журавлі
Й соловії ті малі.
Піснь веснянку співаймо
Весну красну вітаймо.

Павло Носувець.

НАЙКРАЩОЮ ЛИСАНКОЮ для „СВІТИКА“

є вирівнання залеглої передплати!

Щоб не згасала віра в перемогу.

Ще Зимний Дід і пишна Біла Краля
Кругом лісів виводять хорівід,
А вже вогнем розтаяло роздалля —
— І срібні перли ронить Біла Краля
І сиву шапку губить Зимний Дід.

Не заслонити сонця заметіллю! —
Ой, леле!.. Сплила струмком борода!
Не хоче сонце нидіти в безділлю,
Підняло щит — — і в шумах заметілі
Вродилася Провесна молода.

Всміхнулася — і квітами покрився
Пробуджений з важкого сну гайок,
До стіп її, мов килим, простелився —
І пролісками рясно позначився
Рожевий слід її малих ніжок.

Де станула — травичка зеленіла;
Де глянула — ожила брость дубров;
І в серці бурею весняною шуміла
Її могутча невиміруща сила,
Її горяча неvgомонна кров —

... — щоб не згасала віра в перемогу,
Щоб не зморозив серця буревій,
Щоб не посіяв Зимний Дід тривогу
В дитячу душу — досвідом убогу,
В ніжну колиску молодих надій.

І сплила сонцем у яркій заграві
На срібних флейтах у глибінь небес,
А їй на зустріч, в полум'яній славі,
Іде величний, необнятий, правий
Той, що із мертвих у цю ніч воскрес...

Роман Завадович.

Христос воскрес!

(Великодній малюнок з Радянщини).

I.

Старий та сивий уже дід Комаренко. На хуторі за селом він живе. Від ранку до вечора сидить собі біля воріт на лавочці та курить люльку. Вже згорбився він під тягарем довгих літ, бо має їх багатенько поза собою. Довгі та сиві його вуси безрадно спадають до низу, а зпід навислих, клочкуватих брів іноді ще гостро поглядають старечі очі на степ, який стелиться навколо хутору широкою рівниною.

Чимало всякого лиха перебув дід Комаренко на шляху свого життя; чимало де-чого бачив — і має про що розповідати. Ось сидить він біля воріт на лавочці. В його зубах куриться люлька, а кругом сміється, золотом блискучим розсипається соняшне проміння.

То було тоді, мої голубята — починає він говорити, ласкаво всміхаючись до трьох своїх малих слухачів: Тараска, Панастика й Грицька, які відвідують його щонеділі, — коли оцей степ ще не був заселений людьми, а стояв вільний, буйний, вкритий високою, хвилястою тирсою. Багато кружляло тут ріжних ворогів наших, щоб пограбувати, помордувати, полонити наших людей. Але наш нарід завзято боровся з напасниками, а на чолі цього народу стояло славне, завзяте козацтво.

— А коли-ж це, діду, було? — перепиняє дідове оповідання один з малих слухачів.

Дід повертає голову в бік хлопця і якусь хвилю мовчить.

— Га? Давно, дуже давно! Тоді ще, коли вас не було на цім світі. Лихо панувало тоді на нашій землі, та й тепер воно не спить — бодай би його розвіяло вітром!..

І говорить дід Комаренко про минуле та сучасне нашого народу вже з пересердям, нервово смикаючи свого сивого вуса.

II.

Засміялось на цілу степову широчінь сонце, підстрибцями почало кружляти навколо, і вже защебетали над степом перші весняні вістунки — пташки. Прийшла весна й розтаборилась кругом по всіх усядах на довгий відпочинок. Тарасик, Панасик і Грицько, наче степові стрибунчики, біжать гальопом до хутору. Сьогодні дід Комаренко має щось важне їм сказати.

»Може поведе нас на Запоріжжя? — загадував кожний з них про себе, — адже так багато цікавого він нам розповідав про нього. А може на Шевченкову могилу? А там Дніпро та запорожців на байдаках побачимо...«

І їх очі горять від захоплення цими мріями-думками. Вкінці прибігли до хутору. Привітались з дідом, який щось майстрував під хатою.

Хлопці зорили за дідовою роботою, але чекали аж він їм скаже про те важне, що обіцяв сказати.

— Бачу, бачу, що саме вас цікавить — промовив дід Комаренко, — отже слухайте. За тиждень мають бути Великодні свята. Чи знаєте ви, як наш нарід їх святкував перед п'ятнадцятьма роками? Дзвони по церквах не вмовкали в ці дні, по хатах було повнісінько ріжного печива, пасок та крашанок, навіть у найбіднішого все це було. Та все минулося. Нема вже днесь цього. Але, коли хочете, мої соколята, ми можемо за тиждень відсвяткувати Великодні свята так, як їх святковано колись. Принесіть мені трохи борошна, яєчок та все, що тільки зможете дістати і я вам влаштую що треба. Чи згода?

III.

За тиждень, саме в неділю, Тараско, Панасик і Грицько сиділи на хуторі у діда Комаренка. На столі стояло великоднє печиво, паски та крашанки. Хоч все те не було таке, як його згадують наші мами, але всеж таки було воно для хлопців цікаве й урочисте.

— Чому-ж, діду, тепер так не святкують люди, як колись? — поспитав Панасик, проковтнувши половину яйця.

— Чому, сину? — І по хвилині надуми — дід пояснив: — Тому, що на нашій землі лихо панує! Не мені вже, а вам треба боротись з цим лихом. Доля ваша від вас самих залежить.

— Коли повиростаємо, то розвіємо те лихо на всі чотири вітри! — промовив Тарасик, грізно стукнувши по столі маленьким п'ястучком, — от!

Дід усміхнувся веселою, святочною усмішкою:

— І знов тоді залунає на нашій землі пісня — Христос воскрес!

Ів. Яремський.

Жайворонки дзвенять.

Ще ліс пустий, глухий,
Поля під снігом сплять,
Аж ось спів голосний —
Жайворонки дзвенять.

І наче кажуть їм:
— Вставайте вже поля,
Наш спів про весну всім,
Про зрив всіх до життя!

Й гаєви мовлять мов:
— Вже зелень розвивай,
З привітом будь готов,
Вже гостей шле вірай!

Пливе дзвінкий їх спів
І промінь сонця збіг,
Збудив життя, ogrів,
Прогнав із поля сніг.

Зі сну встають нараз
Левада, поле, гай —
Природа мов наказ
Співців сповняє, знай.

Степан Король.

Христос Воскрес.

Слова з читанки „Рідна Школа“ ч. II. Музика: П. Носувця

1. Хри - стос во - скрес, Хри - стос во - скрес, ра - дій - те ді - ти,

бі - жить у по - ле у са - док збі рай - те зіл - лях -

ко і кві - ти кла - дить на Бо - жий хрест ві - нок.

2. Нехай бrenять, нехай бrenять і пахнуть квіти
Нехай почує Божий рай, як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.

Весна вже...

(Діточкам безробітних).

Весна вже і сонце, і зелень, і квіти,
Радійте й ви — бідні голодні діти!
Настали вам дні вже і теплі і видні,
Що звуть на левади — пропадуть всі злидні!
Радійте, час кращий для вас вже настане,
Бо тато ваш певно роботу дістане!

Радійте! Весна всім і щедра й щиренька
 І вас приголубить, як рідная ненька.
 До школи пускає й вас босії діти,
 Щоб пили ви з чаші знання та освіти.
 Радійте, вам тепло і школа настане,
 А тато ваш певно роботу дістане.

Весна вже, бо сонце спалило всю кригу
 Й на земленці рідній списало вам книгу
 Рясну та квітчасту, чарівну мов казку,
 На личках малює живу дітям краску.
 І квіти пахучі і личко рум'яне,
 А тато ваш певно роботу дістане.

Бесна вже, пташиним скрізь співом загуло,
 Радійте, хоч радія в хаті не було,
 Зате пташок співи та дні повні сонця,
 Паде промінь ясний і в бідні віконця.
 На людських вже серцях вся крига розтане
 І тато ваш певно роботу дістане.

Степан Король.

Цікаві рахунки.

Множення — це доволі тяжка справа. Легко, правда, множити числами 1–10 навіть напам'ять. Та вже куди трудніше множити напам'ять числами від 11 до 19. Однак «Світик» навчить вас, діти, як порадити собі й із тими числами без великого труду. Ось примір: коли хочете помножити 14×19 , то додайте в думці в першому й другому числі 0 (зеро). Потім від другого числа (множника) відкиньте 1 (десятку) і счисліть $140 + 90 = 230$. Тепер лишається вам ще лиш помножити 4×9 і цих 36 додати до 230. Так одержите вислід: 266.

Тут вам ще кілька примірів на вправу:

$$12 \times 11 = 120 + 10 \text{ (130)} \text{ і } 2 \times 1 \text{ (2)} = 132.$$

$$18 \times 13 = 180 + 30 \text{ (210)} \text{ і } 8 \times 3 \text{ (24)} = 234.$$

$$14 \times 14 = 140 + 40 \text{ (180)} \text{ і } 4 \times 4 \text{ (17)} = 196.$$

$$10 \times 18 \quad 190 + 80 \text{ (270)} \text{ і } 9 \times 8 \text{ (72)} = 342.$$

Загадка.

Я дзвінок, та не дзвоню,
 Тільки милий запах роню;
 Не високо на дзвінниці —
 Але в полі, у травиці!

Людмила Горбачева.

НА ПРОВЕСНІ.

(Сценічна картинка для дітей).

ДІЄВІ ОСОБИ:

Весна. Проліски: 1, 2, 3. Фіалка. Золотий Промінь. Жайворонок. Струмочок. Північний Вітер. Південний Вітер.

Сцена представляє поле на провесні. На задній декорації — зимовий краєвид; небо неспокійне, хмарне, але місцями пробивається синява. Струмочок намальований так, щоб образ зливався з відповідного кольору хвилястого матерію, зпід якої, при перших словах **Струмочка**, буде визирати голова, а потім він вийде сам у довгій, хвилястій киреї з широкими рукавами з такої самої матерії. На першому пляні, за горбочками, ховаються **Квіти** три **Проліски** і **Фіалка**. **Проліски** легенько розглядаються то тут, то там, говорять тоненькими голосочками, спочатку несміливо.

1. Пролісок:

Чи все ще тягнеться Зима?

2. Пролісок:

Ще довго буде сонна змора?

3. Пролісок:

Коли-ж то Весна завіта

І оживить степи та гори?

Разом:

Все сніг і сніг і хмари в небі,

Не видно сонця і на мить!

Коли-ж проміння золотєє

Від сонця з неба прилетить?

1. Пролісок:

Дивіться, братки, ясніше!

Повеселіло навкруги!

1. Пролісок:

Тепліше стало, голосніше

Дзвенять в повітрі голоси!

3. Пролісок:

Південний вітерець легенький

На небі хмари розганя,

А ось і гість наш золотенький,

Наш любий Промінь, поспіша.

(Золотий Промінь вбігає на сцену, помахуючи маленькими крильцями).

Промінь:

Я з південного краю блискучого

Вам усмішку Весни приніс,

Приніс вам привіти співучії

Ігомін струмочків приніс.

Весна — чарівниця кохана —

Збудилась від довгого сну

І вже ворухнула, як дитятко

Голівку свою золоту. [рано,

Одразу ясніше засіяло сонце,

Повіяв Південний Вітерець

І я полетів, щоб вам радість

[принести,

Бо скоро Зимі вже кінець.

(Говорячи, перелітає від **Квітки** до **Квітки**, кружляючи ритмічними рухами по сцені. **Проліски** помалу виходять зза горбка і говорять радісно).

1. Пролісок:

Чи чуєте? — Весна збудулась,

Голівку свою піднімає,

І теплі проміння на радість нам

Усмішка її посилає. [всім

(Танцюють на місцях).

Жайворонок:

Прокидайтесь, Трави, Квіти,

Прокидайтесь, люде!

Весна встала тай іде,

Скоро тутки буде!

Фіалка (боязко):

Крізь мох пробила я голівку

І очком глянула на світ —

Нема снігів, проміння тепле

На м'яку землю шле привіт.

Та все ще страшно,

Бо ще буде запекла, люта бо-
[ротьба,

Зима не відійде передчасно,
Вона не раз ще завіта.

Північний Вітер (вбігає з шумом
на сцену; одягнений в сіро-си-
ню кирею):

Зраділи вже, що десь далеко
Протерла очі та пустійка,
Стривайте ще, умре вона,
Не прийде ваша чародійка!

(Кружить в ритмічних ру-
хах по сцені; **Квітки** стулю-
ються, руками захищають го-
лівки, **Промінь** відлітає, **Жай-
воронок** ховається).

Північний Вітер:

Ще вітри північні
Вам сніг принесуть,
Квітки необачні
Морози побють.

Зима ще покаже
Вам серце своє —
Снігами обляже,
В леди закує.

Надію сховайте,
Весна не прийде,
Ось смерть і кайдани
Зима вам несе!

(Квітки тужно здіймають ру-
ки до гори).

Квітки (співають):

О, Весно, Весно,
Прийди, прийди,
Надію в серці,
Нам оживи.

(За сценою, лунає далекий
відгомін, повторюють останні
слова: „Надію в серці нам ожи-
ви!“ При перших слова **Північ-
ного Вітру** **Квіти** знову ховають
голівки).

Північний Вітер:

Не ждїть, не чекайте,
Не прийде Весна,
Кайдани готовить
Вам люта Зима.

А мрії про Весну
Вас всіх заведуть —

Зима вас скарає,
Надії замруть!

Голос Струмочка:

Невже даремно скутий в кригу,
Про волю мріяв я в зимі?

Квіти (ледви чутно на той сам
мотив, що й раніш):

Надію в серці
Нам оживи!

Північн. Вітер (витягає в сто-
рону Струмочка руки):

Під кригою спи
Й про волю забудь,
Зими не дрочи,
Покірніший будь!

Струмочок:

Проміне волі,
З неба злеті!

Квіти:

Надію в серці
Нам оживи!

(За сценою луна):

Надію в серці
Нам оживи!

Північний Вітер:

Ви знову про волю?
Ви знов про Весну?
Ледами закую,
Голівки зітну!

Люто кидається на **Струмо-
чок**, на **Квіти**. Вони замирають
нерухоміють, шепочучи:

Надію в серці
Нам оживи!

(За сценою луна):

Нам оживи!

Північний Вітер:

У — у — у — у — у!

За сценою нараз чути дитячі
голоси, які то наближуються,
а відтак віддаляються — може
бути й спів:

Гей, вступайся, Зима!
Гей, вступайсь навісна!
Ми збудили зі сну
Нашу любов Весну...

Північний Вітер:

А це що? Потужні співи
Із дитячих уст дзвенять.

І Пташки і Квіти й Діти
Всі про Весну гомонять.
(Виконує нараз всякі таємни-
чі рухи, наче щось заворожує):

Морози, ударте,
Завійте, сніги,
Надії приспійте, всі,
Забийте Квітки!

Хай тепле Проміня
Від нас відлетить,
Хай мрія про Весну
Думок не тьмарить!

Хай буде спокійно
І мертво кругом —
Могили високі
Зрівняє сніжком!

Квітки (кріз сон):

Надію в серці
Нам оживи!

(За сценою луна:

„Нам оживи!“)

(На сцену нагло вбігає **Південний Вітер** в свавільнім танку. Сплітається з **Північним**; й оба виконують якийсь танок, переплітаючи руки, здіймаючи їх над головами, то спускаючи їх униз. Танок мусить зробити на глядачів вражіння боротьби. Коли наступає **Південний Вітер**, **Квіти** потрохи підводять голови, **Струмочок** робить хвилясті рухи руками; коли настає **Північний**, всі заплющують очі, стуляються. **Південний Вітер** нагим рухом кидає **Північного** геть від себе; той паде спочатку на коліна, відтак прилягає до землі. Рухи **Південного** стають спокійні; він танцює сам, нахиляється над **Квітками**, ніжно торкається їх голів, примилується до **Струмочка**, що став на ноги).

Південний Вітер:

Подих вам Весни приношу,
Мрію завмерлу буджу,
Волі надію приспану
В серцях Квіток оживлю.

(**Квітки** несміливо підводять головки. **Золотий Промінь** жартиливо вбігає й обігає всіх з радісним сміхом).

Промінь:

Ха — ха — ха — ха!
Злякались, Квітоньки несмілі
Суворих кар Зими?
Та все-ж надії не згасила
На кращі теплі дні!

Ха — ха — ха — ха!
Де є надія, там відвага,
В борні там впертість є.
Де Весни спільно всі бажають
Там Весна розцвіте!

(**Струмочок** хвилюється, **Квітки** підводять голівки й всміхаються).

Струмочок:

Як Весна прийде — розіллуся
Далеко з берегів;
І волі радістю упуся
При звуках журавлів!

Жайворонок:

Не лякайтесь холодного Вітру,
Не лякайтесь духу Зими,
Ні сніги, ні морози не встоють
Перед чистим обличчям Весни.
У чистім прозорім повітрі
Купаюся крилами я
І сиплеться звідти на землю
Срібlistая пісня моя.
Я далеко бачу, я далеко чую
В моїй височині,
З вітрами сміливо жартую...

Північний Вітер (зривається несподівано, кидається на **Жайворонка**, закручує ним; кидається на **Квітки**):

Замовкніть, всі! Хай буде тихо,
Хай буде спокій на землі,
Хай тільки свищать завірюхи
І гинуть в сніговій імлі.
О, сніги, чистії, холодні,
Укрийте землю, як рядном;
Замість пісень і мрій весняних
Могили стануть тут рядком!

Жайворонок (говорить виконуючи руками рухи крилець):

В степах багато є могил —
Зелень тепер їх укрила.
З них, як з цвітів ніжний пил,
Мрія встає легкокрила.

(Південний Вітер і Промінь,
що на хвилину припали були
до землі, спільно наступають
на **Північного**, закручують його
в танку, повторюючи остатні
дві стрічки):

З них, як з цвітів ніжний пил,
Мрія встає легкокрила.

(І по тих словах виштовхують
Північного Вітра зі сцени).

Жайворонок:

Квіти, радійте! Весна іде,
Чую я подих пахучий.
Радістю серце дітей розцвіте,
Гомін роздасться співучий.
Он, по широкій долині Кубань
Води у море понесла.
Діти шукають у полі квітки,
Дівчині сниться вже весна.
Журно і мрійно рибацький човен
Хвиля Дніпрова гойдає,
Думкою лине у давні часи,
Кам'яний кряж пробиває.
Чуєте, тужно в весняній тузі
Голос трембіти роздався,
В чистім нагрінім повітрі, як
Скелями знов відбився. [плач,
Ось коломийки веселої спів
В воздуху яснім брешуть,
Далі, як спогад дитячих часів,
З верби сопілка дзешть.
Далі на північ стали ліси
В шумі зелених ялин,
В ніжному тріпоті срібних беріз,
В чарах червоних калин.
Ніжно під ними квітки розцвіли,
Сніги спустились в яри,
Пупянки білі на гілках верби,
З гір потекли струмочки.

(За сценою співає хор дітей).

А вже весна, а вже красна,
Із стріх вода капле,
Із стріх вода капле.

Козаченьку молодому
Мандрівочка пахне,
Мандрівочка пахне...

Весна (Ціла в зеленому строю,
умаєна квітками фіялок, про-
лісків, конвалій, на голові бі-
ло-рожевий вінок або з бар-
вінку. Іде легко, ледви тор-
каючись землі. Всі кидаються
їй на зустріч):

На ваші заклики, палкії поба-
[жання

Прийшла до вас на мить одну,
Щоб не були даремними бла-
[гання,

Щоб здійснилися мрії про Весну.

Завчасно ще, ще будуть бурі,

Холодний вітер налетить,

Ударять ранками морози

І теплий Промінь відлетить.

Та вірте квітонки кохані,

Що вже не вдержатись Зимі,

Що знов вернусь в квітках і
[травах

І розстелю їх по землі.

Ох, Квіти, ніжні діти Весни,

Морози вб'ють не одну з вас,

Та сотні на їх місце встануть

І не Зимі скорити вас!

(Квітки, Промінь, Струмочок,
Жайворонок, Південний Вітер
танцюють навкруги **Весни**, сплі-
таючись руками, розходячись
і сходячись; відтак стають кру-
гом неї і творять гарну групу
— живий образ).

Всі:

Та сотні на їх місце встануть

І не Зимі скорити нас!

ЗАНАВІСА ОПАДАЄ.

Сон маленького Юрчика.

Коли сумерк велитенським орлом розпростер свої крила над полями та оселями, а свічечки-зіроньки заморгали на небі, вибрався на мандрівку сон.

Він ішов від хати до хати, всувався крізь шпарки до кімнат, клав цілунки на очі людей, шептав кілька слів гарної казки, надавав казці життя і йшов далше поки соняшне проміння не склеїло його повік,

І так вступив до кімнатки маленького Юрчика, поклав цілунок на його очка. Повіки стали важкі-важкі, Юрчик ще раз глянув на книжечку, що лежала на столі, хотів пригадати казочку, та... заснув.

Юрчик спав, а книжечка заворушилася.

— Ох, яка я втомлена! Така далека дорога! — жалувалася та оглядалася зчудовано кругом.

Побачила свою товаришку, яка лежала недалеко від неї. І зробилося їй прикро, що та не витає її. Чи не чула її слів, чи не хотіла чути? Чи тут не раді гостям?

І гостя роздягнулася з плащика, скинула гарний новий капелюшок; знову глянула кругом, а відтак почала оглядати свою рожевеньку суконочку.

— Ах, як моя суконочка зім'ялася! — сказала нарочно вже голосніше.

Це почула товаришка; вона сіла, кивнула головою гості та сказала:

— Хто би там звертав увагу, що суконка зім'ята! Кожен знає, що ти з дороги!

— Ну, так... а всеж таки...

— От, завтра підеш до праці, то не така буде!

І гостя мимохіть глянула на стару повитирану суконку товаришки.

— Невжеж і я мала би небаром так виглядати? І моя гарна рожевенька суконочка мала би бути така сплямлена? — подумала вона і її личко, ще перед хвилиною певне себе, посумніло.

— Чого-ж ти так засумувалася? — спитала товаришка.

Та не встигла гостя відповісти, як на шафі, під шафою і за кошем щось заворушилося.

— Цсс... тихо... тихіше...

— Ходім... ходім...

— Та чого! Краще останьмо!

— Ні! Ні! Ходім!

І гостя побачила багато товаришок у повитираних, полатаних суконках.

А ті, що вийшли з-під шафи і з-за коша, мали не суконки, а самі шкамаття та ще до того й поранене тіло.

Вони придержувалися коша, ледво лізли і стогнали:

— Ох... ох... ох...

— Яка я бідна...

— Защо нам така віддяка?

В гості забилося трівожно серце; вона найрадше була б негайно втікала. Вже навіть простягнула була руку по плащик, однак застановилася, що це не було би гарно. Виставила би себе перед товаришками на сміх.

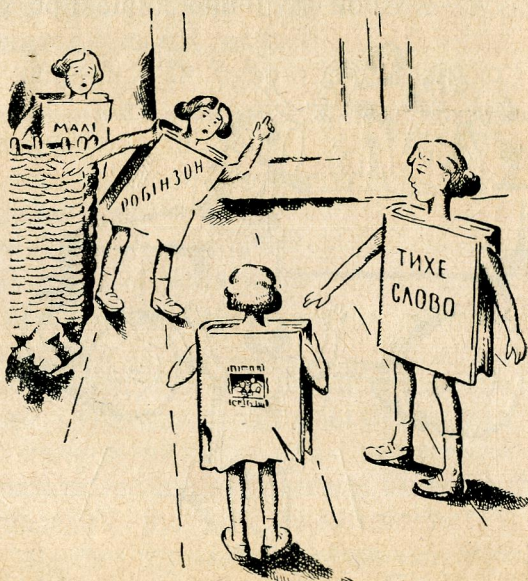
І вона зісунулася по кріслі на підлогу, вклонилася товаришкам і зникла, не знаючи з чого почати розмову.

— Як маєшся? Коли приїхала? — спитала одна в зеленій полинялій суконці й узяла її гарну випещену руку своєю спрацьованою рукою.

— Вчора!

— Гарну маєш суконочку!

— Гарна, бо нова, а чому ваші суконки такі понищені? Чи тут така важка праця?

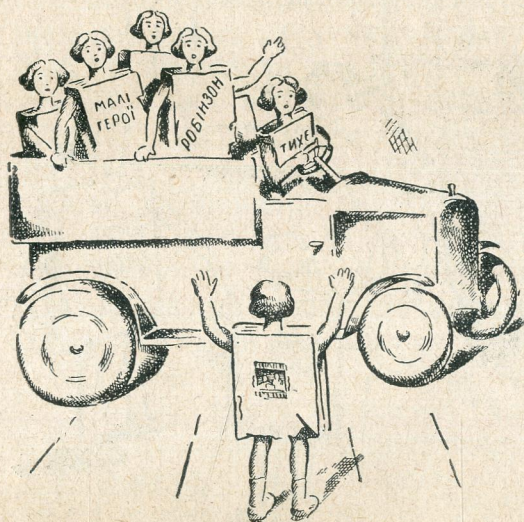

— Важка — не важка... якби тобі сказати? Юрчик ще сам не вміє читати; наші казочки й байочки читає йому мамуся. Але часом, як мамуся не має часу, він іде бавитися з дітьми. Тоді бере нас зі собою. Кожне хоче нас бачити, рвуться над нами і часом... покалічать... то правда, а часом розідруть лише суконку.

— Ох, як лячно! — зітхнула гостя.

— Не так дуже лячно! Ми як їхали сюди, то з цим наміром, щоб своє знання дати Юрчикові, а про одяг не дуже то й дбали. Ти трохи за розкішно зодягнена!

— Коби то йшло лише про саму суконку!

— Та певно, що воно не належить до приємності мати рану від ножичок, від нігтів, та щож, така вже наша доля! Чи то раз у житті таке й подібне діється з нами! Зрештою, нам зараз дають поміч: бандажують, цирують, латають...

— Так! так! Бандажують... латають... а ми за кошем від коли лежимо і ніхто не подивиться! — застогнули ті коло коша.

— Посилають нас до дітей, які ще не вміють читати... не знають нашої вартості і роблять з нами, що хочуть!

— От, як зі мною!

— І зі мною! — обізвалися покалічені.

— Понищили, покраямили ножичками, Юрчик боявся показати мамусі, кинув за кіш, а там миші вже нас догризають.

— Ми чули, що вчора привіз йому татусь авто тягарове. А ось стоїть тут у куті!... Сідаймо та їдьмо до Львова! Годі нам довше так терпіти! І ти їдь з нами! — звернулися до гості, що вся дрожала. — Шкода тебе, краще поїхати до іншого хлопчика!

— А хто автом покерує?

— Та я вмію! — обізвалася гостя.

І почали сідати, одні другим помагаючи.

— Помалу... помалу... помалу!.. — обізвалася та, що була на столі.

— Таж усе можна зробити спокійно, пощо тільки гамору. От, тут в шафці є гума, нитки... зараз вам дам поміч. А в шуфляді є картон, то повилатуємо... пощо відстрашувати гостю?... пощо їхати до Львова? Може саме гостя буде мати щастя, що промовить до Юрчика й він не буде вже такий недбалий?!

— Ні! ні! Ідемо! — закричали ті з авта.

Ім соромно було вже злазити, тому стояли при своєму, що Юрчикові належитья якась кара.

А гостя мусіла бути шофером. Їй було трохи ніяково, що показалася таким трусом. Вона шепнула техесенько на ушко товарищці, що ще приїде і... поїхали.

Двері на коридорі голосно за ними зачинилися.

Нараз Юрчик розплющив очка.

Весняне сонечко заглядало до кімнати.

— Мамусю, прошу мені дати книжечку!

Дріжучими руками переглядав книжечку в рожевій окладинці.

А коли встав, попросив шуфлядки в шафці і там поскладав всі свої книжечки. Час до часу тільки відсував шуфлядку, просив, щоби мамуся читала, а як мамуся не мала часу, пізнавав по образках, де що є написане і шептав:

— Ох, яка мамуся щаслива, що вміє сама читати!

Марійка Кузьмович-Головінська.

Він не винен.

Ходив батько питатися
Про поступи сина —
Невесела ждала батька
У школі новина.

Дома батько кличе сина:
— Скажи-но, Івасю,
Чому ти тепер найгірший
З усіх учнів в класі?

А синок на те спокійно:
— Що-ж я, тату, винен? —
Той, що досі був найгірший,
Вже школу покинув!

Вуйко Тонцьо.

Картини зі «Світикового Альбому». „Дитяча Преса“.

Ось дівчинка гожа, красна,
Справді глянути не жаль!
Мов з неба зірка ясна
Блисла на Дитячий Баль!

Пишний усміх, вся щаслива,
Мов злинула ген знад хмар,
Зветься Лесенька Храплива —
На головці — каламар...

А на сукнях чудні взори,
Та ще й написи на них:
Це дитячі є прапори
В строях пишних і нових.

«Світ Дитини» і Двіночок»,
«Україна Молода»,
Сто дитячих повісточок,
От, дотепна Леська та!

Вміє красне і корисне
В гарну цілість получить,
Щоб свідомо і навмисне
Юній пресі послужить!*)

Ю. Ігорків.

2. Скажи мені!

(Забава, що вправляє пам'ять і вчить).

1. В якій книжці приходить ім'я: ШЕХЕРЕЗАДА?
2. Який метал дорожчий від золота?
3. Який метал дорожчий від платини?
4. Над якою рікою лежить Каїро?
5. Що це таке — ФІЛЯТЕЛІСТИКА?
6. Де родився Маркіян Шашкевич?
7. Яке місто має таку саму назву, як гора в Карпатах?
8. Хто з українських письменників у Галичині перший став писати віршики й оповідання для дітей?
9. Котрі володарі Галичини мали титул королів?
10. Котрий український вчений був винахідником світової слави?

*) На Дитячій Масковій Балі у Львові, в лютому 1934, виступила Лесь Храплива як «Дитяча Преса» і була «живою пропагандою» дитячих часописів і книжечок. Дістала премію за свій оригінальний стрій.

І. Відповіді.

(Гляди: »1. Скажи мені« в числі 7-ім).

1. Бумеранг—зброя австралійських туземців, кинена до якоїсь мети — вертається назад до рук цього що його кинув.

2. В Бориславі, Тустановичах, Мразниці, Східниці, Рунгурах і в Битькові та в околицях Коросна і Горлиць (на Лемківщині).

3. Води — бо є її в нашому тілі дві третини, а всіх інших складників разом — лиш одна третина.

4. Називаємо їх так тому, бо повіря каже: що крокодил, як пожирає зловлену жертву, то випускає тоді сльози з очей.

5. Простір між Золотою і Гнилою Липою.

6. В Святому Письмі, в першій книзі Мойсея, записано: що Метузаль жив 969 літ — отже найдовше зі всіх людей. Не знати лиш, чи тоді числили час так само як нині?

7. »Ластівка« що виходила в роках: 1869—1884. Видавав її народний учитель Михайло Климертович.

8. Князь Володимирко, злучивши всі галицькі уділи в одно галицьке князівство, осів у Галичі в році 1141-ім і так Галич став столицею галицького князівства.

9. Священник Лев Трещаківський.

10. З твору славного римського поета Вергілія, що жив у кількадесять літ перед Христом.

Підсніжничок.

Тільки соняшне проміння
Весняним теплом дихне,
Лине зіпід снігу дзвоніння
Ніжно-миле, чарівне:

»Дзінь, дзінь, дзень!«

— Я підсніжничок маленький,
Перший на Весни привіт
Висланник Землиці-неньки,
Сніжно-білий несучи цвіт —
Добридень!

Голосок-дзвіночок лине
Кріз ліси, гаї, поля:
— Чарівна Весно-Княгине,
Шле привіт тобі Земля —
В нас вітай!

— Дай, най ясно сонце світить,
Най дарить своїм теплом
Цвіти-діти, діти-цвіти,
Поле, місто, гай, село —
Увесь край!

Лине зіпід снігу дзвоніння
Ніжно-миле, чарівне,
Тільки соняшне проміння
Весняним теплом дихне —

»Дзінь-дзінь-дзень!«

Я. Вільшенко.

Із щоденника Славка Вірного.

Мрії такі — а дійсність інша.

10. березня. Субота.

Ні! Ми таки рішили ближче заізнатися з добродієм Тихим! Себто ми знали, що заізнатися годі, бо добродій Тихий за океаном, а ми тут. Але ми захотіли бодай побачити, як він „виглядає“. Ми думали, що редакція „Світика“ має світлину п. Тихого, і рішили піти до редакції. І ми пішли. Нині пополудні, ми всі троє, себто Галя, Данко і моя особа, були в редакції. А властиво не так. В редакції були тільки ми оба, Данко і я. Бо Галя в останній хвилині „надумалася“ і вже на сходах сказала, що не піде. Зажде на нас під брамою.

Що було робити! Пішли ми оба. Натиснули електричний дзвінок — і відчинилися двері. Перед нами стояв пан редактор „Світика“ у власній особі, а за ним полицки-полічки, повні книжок...

Пан редактор привітав нас дуже ввічливо — та мені чомусь пішла душа „в п'яти“. Та по хвилині, коли я поглянув у добрі очі й на усмінене лице пана редактора, душа „завернула“ на своє місце і я сказав:

— Пане редакторе, просимо показати нам світлину добродія Тихого!

Пан редактор з жалем розвів руками.

— Неможливо, мої дорогенькі! Світлини пана Тихого не маємо. Добродій Тихий мабуть і в житті виправдує своє гарне прізвіще, і хоче бути незнаний і „тихий“, бо світлини своєї нам не прислав.

Мені було дуже жалко, що не побачимо пана Тихого. І я вже не знав, що й казати далі. Та вратував мене Данко.

— А чи можемо запитати, скільки дотепер зголосилося дитячих бібліотек за дарунком пана Тихого, себто за „Дітячою Бібліотекою“? — так запитав Данко і вже піт виступив йому на чоло.

— Про це зараз вам скажу! — сказав пан редактор і пошукавши між паперами, заявив: — В приписанім речинці, себто до дня 31. січня 1934 зголосилося двісті бібліотек — а по речинці, від 1 до 12 лютого, зголосилося ще

дальших 134. Секретар пана Тихого пише нам з Америки, що пан Тихий, згідно з обіцянкою, заплатить за видання „Дітячої Бібліотеки“ для тих двох сот бібліотек, що зголосилися в приписанім речинці. Очевидно, що це зовсім справедливо. Пан Тихий бачить в Америці на кожнім кроці солідність і точність — отже й сам перестерігає її і це похвальна річ. Бо справді — чи не могли всі дитячі бібліотеки зголоситися до дня 31 січня, коли заява пана Тихого була проголошена в часописах два тижні наперед? Тільки одно тут — говорив далі пан редактор — заслуговує ще на увагу. Між тими зголошеннями, що наспіли по речинці, є 42 дитячі бібліотеки при Читальнях „Просвіти“ в Яворівщині. Ті читальні вислали зголошення ще далеко перед реченцем, однак вислали їх не просто, а через Філію „Просвіти“ в Яворові і ті зголошення незнати з чієї вини там так залежалися, що до нас прийшли аж по речинці. Подібно мається річ зі зголошеннями 55 бібліотек з Волині, які також завчасу вислали зголошення через одну установу, — та і тут вони залежалися і спізнилися. Редакція „Світика“ буде ще писати до пана Тихого про ті мимовільно спізнені зголошення і може добродій Тихий оправдає їхнє спізнення й наділить і їх своїм гарним дарунком.

Ми подякували панові редакторові за пояснення й попросилися. Зараз по дорозі додому ми розповіли про все Галі й досить сумні прийшли до хати. Галя розповіла про все батькові й додала:

— Я сподівалася, що зголошень буде бодай тисяча і розуміється всі поспішаються, щоб не спізнити речинця. А тимчасом усіх зголошень є 334 і з того 134 спізнених...

— То були твої мрії, Галюсю, а це є дійсність! — сказала мати. — В житті так завжди буває. Мрії одно — а дійсність друге. Але знеохочуватись не треба і завжди треба змагати до здійснення мрій.

Ми відбули загальну нараду і рішили, що й самі напишемо до пана Тихого та попросимо, щоби приймив до участі в дарунку не тільки тих, що прийшли по речинці, але щоб іще зволив продовжити речинець зголошень до 15 червня 1934. Бо ми певні, що й добродій Тихий був приготований бодай на тисячку таких зголошень, — і що продовження речинця заохотить ще когось заснувати ди-

тячу бібліотеку, щоб їх було більше. І ми рішили, що на Великдень заснуємо таку дитячу бібліотеку при читальні в Данковім селі.

Славко Вірний.

Збудися, квітко!

Вже сплили сніги водами,
Почорніли всі лани,
Блисло сонце над полями,
Взолотило гай, ліси.

І промовило звисока:
»Рідний Краю мій, витай!
Біла квітко, жовтоока,
Пробудися вже, вставай!

Годі, годі тобі спати,
Вже іде в наш край Весна,
Стала землю оживляти —
Чудотворна і жива!

Ти в кайданах, квітко, спала,
У кайданах ледових,
А Весна той лід порвала,
Лютий вихор зник і втих.

Виходи з землі, вдягайся
У платочки білих шат,
Гожій Весні поклоняйся
І тим дітям, що йдуть з хат«.

І збудилась квітка гожа,
Сонце спати їй не дасть —
Вкрила поле квітка Божа,
Ген, під гаєм — білий ряст...

Олег Підгірський.

Дотепна забава.

Скажи братчикові, або товаришеві:

— Коли вийдеш із кімнати й за мінуту вернешся, то не матимеш на маринарці більше ніодного гудзика, однак мусиш точно за мінуту вернутися тут.

Братчик, чи товариш, очевидно не йме тобі віри й певний, що так не станеться, виходить. За мінуту вернеться й каже:

— Ось гляди, що є всі гудзики!

А ти тоді порахуєш усі гудзики й кажеш:

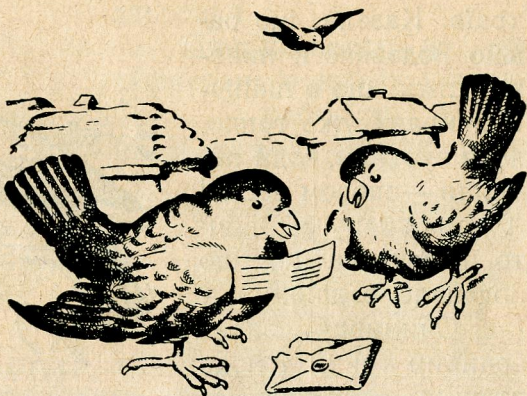
— Є тільки, кілька було! Нема ніодного більше!

Галя.

Лист бузька до воробчика.

Любий Воробчику!

Твій лист дуже мене врадував. Я його зовсім добре перечитав та зрозумів. Ти зле думаєш, коли пишеш, що я може не знаю української мови. Знаю її і люблю, бо вона також моя рідна. Я розмовляю часто з жінкою і дітьми по турецьки та по єгипетськи, бо ми світові птиці — літаємо по чужих краях, то мусимо знати й чужі мови, щоби могли розмовитися на чужині.

Також тому, що так багато подорожуємо, мусимо бути завжди прилично вбрані. Все ходимо в чистенькій, білій сорочці і в чорному фракку і жовтих мештах. Трудно! Такі вже світові звичаї! Чужа мова і фрак! Без того годі рушитися на чужину.

Твій лист дуже щирий і милий. Всі вістки про моє гніздо дуже мене цікавлять. Як прилечу на весну, то всьо поправлю, гніздо підпру і про Твоє помешкання подбаю.

Певно, шкода, що ті кляті ворони зломили цю памяткову гиялку! Моя жінка, як довідалася про це, то аж заплакала з жалю. Позволюю Тобі й на будуче мешкати під моїм гніздом. І буде Тобі там добре та безпечно.

Памятаєш, як минулого року, коли Твої воробятка ще не вміли літати, а той великий бурий коцур закрадався до

Твого гнізда? Я тоді стояв на одній нозі коло гнізда, тихенько, мов неживий. А як коцур вже ось мав ухопити Твоє воробятко, то я його нагло дзьобнув межи очі, що

аж покотився зі стріхи на долину. Так я й на будуче розправлюся з Твоїми і своїми ворогами.

І тут, у теплих краях, також є брехливі птиці. В домі одного інжинера живе папуга. Котрогось дня вилетіла і наробила вереску на цілу околицю. Кричала, що вже йде весна до північних країв. Казала, що радіо подавало їй панові вістки, що в північних краях уже тепло, леди пустили, води поплили — словом весна! А вона, папуга, нібито підслухала це, що подавало радіо.

Счинився зараз великий крик. Молода пташня злетілася на майдан та давай готувитися в дорогу до Європи. Доперва ми, старші птиці, спинили той розгін. Понюхали звідки вітер віє — придивилися, які зорі світять в якій порі — які хмаринки плинуть небом.

І пізнали, що весна ще не близько.

Кажу Тобі, всі птиці були такі лихі на ту брехливу папугу, що булиб її задзьобали. Мала щасте, що втікла до кімнати.

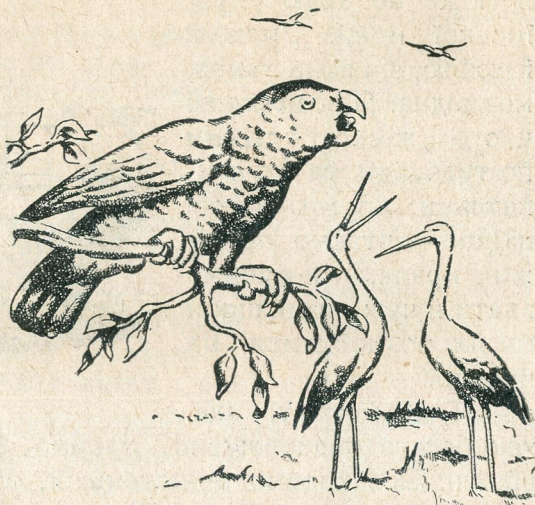
Нам живеться тут добре. Поживи маємо досить, але тужимо за рідним краєм і за весною.

Думаю, що весна надійде незабаром і врадує нас всіх.

Поздоровляю щиро Тебе і Твою Родину. Стискаю щиро Твоє крило.

Твій приятель

Бузько Жаболупський.

Адрес: Європа, Край: Подільське Межиріччє; почта: Просяні Конопельники; Село: Пшеничківці, стріха дядька Кирила — бузькове зніздо. III-та кізлина від сходу — вхід спід споду. Палажаний Пан Воробчик Сірий.

Як звірятка люблять чистоту.

Є деякі діти, що дуже бояться води та мила. Для них умивання рук і личка видається великим нещастям. А тимчасом — чистота тіла є дуже важна і потрібна для здоров'я.

Пригляньмося деяким звіряткам, а навіть і комахам — то побачимо: як вони зберігають чистоту. Як

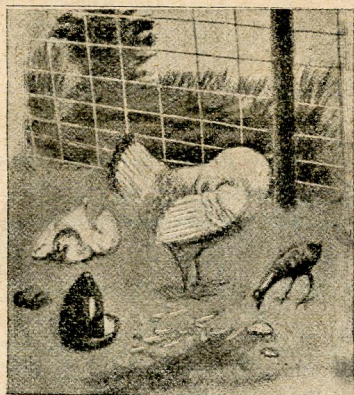
чистенько вони вимиваються, як дбають про те, щоби не бути брудними. Їм ніхто не каже митися, а вони самі дбають про те, щоби бути чистими.

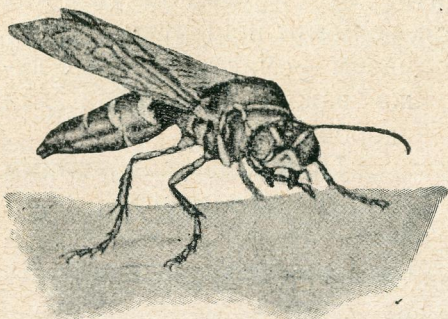
Ось погляньте на перший образок! Це ваш добрий знайомий, котик - Мурлика! Бачите, як він старанно, кілька разів на день, миться. Об-

лизує лабку і мие нею цілий ротик і засягає нею аж геть поза вушка і витирає брудні місця.

Або маєте зайчиків! Вони так само миються лабками і дуже дбають про чистоту вух. А щоби їх добре вичистити — то нагинають лабками їх кінчики аж до ротика і відтак чисто вилизують бруд і порошок.

Ось тут знова курочка! Вона завжди перебирає дзюбком своє пір'ячко, чистить його, пригладжує і вишолопує з пір'я всякі дрібонькі галапаци, що чіпаються мягенького пір'я і дошкулюють їй відтак докучливо. Мишка також любить чистоту і радо мие свій маленький ротик, ушка та облизує лапки не лиш по їді, але також і перед їдою, щоби були вони чистенькі. А як гарно свої вусики мишка зачісує.

Комар (в побільшенню).

А придивіться літом комахам — як старанно миється муха або комар. Вони зводять ніжки своїми щелепами і чистять ними свої крильця, начеб вибиралися кудись у гостину. На образочку бачите мушку, як вона ніжкою чистить собі крильце, а комар ніжкою отирає ротик.

Муха (в побільшенню).

Про чистоту — як бачите — дбає багато звірят і комахок — тож якось негарно, щоби діти оставали позаду них і ходили брудні, немиті та нечесані.

Вуйко Славко з Буковини.

Дивні числа.

Помножіть число 123456789 через **9**, а одержите число 111111111. Тесаме число помножене через **18** (2×9) дасть добуток: 222222222, а помножене через **27** (3×9) дасть: 333333333.

Напишіть якенебудь трициферне число двічі побіч себе, прим. 937937 і діліть через 13, а все дасться воно поділити, себто квот буде виходити без решти. Спробуйте це зробити!

Всі вчимося англійської мови.

17. „Цікаве, що вони там побачать?“

Як звичайно насамперед переглянув вуйко Славко домашню вправу. Діти переклали її так:

1. I shall learn in the afternoon. 2. The children said in a low voice. 3. Learn, my brothers, think, read! 4. So said our poet Taras Shertchenko. 5. Children, remember these wise words!

Потім писав казку:

„But, without taking it off, could you not lift it up a little.
Nobody sees us. There is no harm in peeping under the cover,
and it will never be known — talked Annie. Peter with a trembling hand lifted up the cover very gently.

І зараз написав вуйко Славко переклад:

»But, without taking it off,	— Та чи не знімаючи її,
could you not	— не міг би ти
lift it up a little?	— піднести її дрібку (трохи).
Nobody sees us.	— Ніхто не бачить нас.
There is no harm	— Ніщо чейже не шкодить
in peeping under the cover,	— заглянути під покришку,
and it will never be known» —	— і ніхто про це не знатиме —
talked Annie.	— говорила Гануся.
Peter with a trembling hand	— Петрусь дріжучою рукою
lifted up the cover very gently.	— підняв накривку дуже легенько.

— Цікаве, що вони там побачать? — сказав Петрусь Ви-соцький півголосом, коли вуйко Славко скінчив писати.

— Е, е! — засміялася Нуся, — панич Петрусь дуже цікавий!

— Цікавий, не цікавий, але рад би знати — відповів Петрусь, почервонівши.

— То не смійся з дівчат, коли вони цікаві! — відповіла йому Нуся.

А Ромко звернувся до вуйка Славка із запитом:

— Прошу татка, ми чуємо кожне слово то знаємо, де да-вати наголос на слові, та чи є які правила щодо наголосу в ан-глійській мові, чи треба тільки зі слуху вчитися.

— Є загальне правило — сказав вуйко Славко. В двоскла-дових іменниках і прикметниках наголошуємо другий склад від кінця, а в двоскладових дієсловах перший.

— Ми знаємо вже — сказав на це Зенько Семків — що в англійській мові тесаме слово може бути й іменником і дієсло-вом, то значить, що ми й по наголосі пізнаємо: чи це іменник, чи дієслово.

— А вжеж що так! — сказав вуйко Славко. Ось так пр. *présent*, значить: сучасний, приявний; *the présent*: сучасність, теперішність, а *to présent*; преставляти, показувати.

На вправу задав вуйко Славко отсі речення.

1. Піднеси посудину, моя люба сестро! 2. То не шкодить вчасно вчитися. 3. Бо бачить і знає все. 4. Хлопець говорить дріжучим голосом. 5. Я підняв легенько капелюха на голові.

Антін Лотоцький.

Розмова дітей з сонцем.

Діти:

Сонечко, яблочко наше!
Де ти так довго барилось?
Бачиш — серденько дитяче
Так за тобою стужилось.

Сонце:

В іншу, південну країну
Я відбувало мандрівку,
Щоби і тамошнім дітям
Поцілувати голівку.

Діти:

Невже-ж тобі ми противні,
Хіба-ж ти вже нас не любиш,
Що в інші, краї мандруєш,
Інші голівки голубиш?

Сонце:

Всіх вас однаково люблю,
Всіх вас нарівні кохаю,
Пів року вас тут голублю,
Пів року їх пригортаю.

Діти:

Чому-ж ти нас полишило
Лютій Зимі на поталу?
Нас так лякали завії,
А ти про нас не згадало.

Сонце:

Тут я Зимі вас лишило,
Щоб ви звикали до лиха;
Вірте — в змаганні з лихом
Теж є великая втіха.

Діти:

Правду ти, сонце, говориш!
Ми б зледащили в вигоді —
Мусить і бурю пізнати
Той, хто родивсь на погоді.

Сонце:

Як я радію, що правду
Ви зрозуміли отую! —
Дайтеж румянії щічки,
Хай вас тепер поцілую.

Р. Завадович.

Весела забава.

З трьох монет, що лежать на столі в одному ряді, середню висунути на край, не доторкаючи її. Як це зробити?

Беремо крайню й перекладаємо її на другий бік. От і ціла штука!

Що в світі бігає найскоріше?

Якось у Різдво прийшов Опанас до свого товариша Степанка. Обидва хлопчики були учнями сільської школи. Що сусідували зі собою, то частенько заходили один до одного. Степанко мав ще старшого брата Андрійка, що вчився в вищій міській початковій школі та сестру Оксану, що кінчала вже науку в гімназії у недалекому містечку. Опанас та Степанко спершу завели були якусь забаву, а потім стали розмовляти про коні й про те, як скоро можна їхати кіньми.

Тимчасом Степанкова сестра покликала всіх до вечері. Опанас сів поруч Степанка й оба вели дальше розпочату передше розмову.

— Чи правда це, що є такі скорі коні, що можуть бігти, хоч і не довго, та так скоро, як потяг? — спитав Опанас Степанка.

— Ну, як який потяг! От кажуть, що в Америці є такі потяги, що на годину біжать більше як сто кілометрів. З таким поїздом не видержить хочби й найшвидший кінь! — відповів Степанко, що більше читав книжок і тому тепер знав більше від Опанаска.

— Як це правда, що є такі потяги, котрі біжать скоріше як сто кілометрів на годину, то відай нема вже нічого скорішого від нього! — сказав Опанаско.

— А от у нашій книжці написано, що літак може летіти на годину більше як двісті кілометрів.

Тут вмішався Андрійко:

— Є, хлопці, дещо, що біжить куди швидше як коні та потяги й літаки.

— А що, а що таке?! — закликали обидва хлопці.

— Голос або звук біжить далеко скоріше, хоч і йому треба якогось часу, щоби перейти з одного місця в друге. Голос розходиться повітряними хвилями. Така голосова хвиля пробігає 1200 кілометрів на годину! — говорив Андрійко.

— Добре, — каже Опанаско — коли звук не відразу доходить із одного місця до другого, то чогож, як я кликну Степанка, то хочби він був і далеко, він зараз обернеться?

— Це тому — відповів Андрійко — що всеж таки Степанко не дуже далеко від тебе, коли чує тебе. А отже ти бачив, як жінки перуть шмаття на тому боці ставка. Як жінка, буває, бе праником у шмаття, то ти бачиш, що праник уже доторкнувся до шмаття, а плеску ти ще не чуєш. Ти почуєш плеск, як праник уже високо піднятий над шматтям. А цей плеск вийшов у цій самій хвилині, як праник доторкнувся до шмаття, а до тебе дійшов багато пізніше. А може ти, Опанаску, бачив, як хто стріляє в віддалі від тебе? Тоді ти перше побачиш вогонь, аж опісля почуєш вистріл, хоч вогонь і вистріл вийшли разом. Так люди й дізналися, що звук пробігає 20 кілометрів на хвилину, а за годину пробіг би 1200 кілометрів.

Усі замовкли, тільки веселий Степанко не міг стримати своєї думки.

— От, якби так я міг нестися на звуковій хвилі, то за пів години був би аж у Києві! — сказав він і засміявся. — А куди тобі з твоїми кіньми, Опанаску! А що ти на це скажеш, Оксано?

Оксана пяте через десяте слухала хлопців. Вона думала про свою гімназію та про іспити, що прийдеться їй складати їх на весні. Однак останні слова братів чула добре.

— Щож вам, хлопчики, сказати? Колись і ви будете вчитися, що не звук біжить найскоріше, а світло. Світло йде так скоро, що й подумати трудно. Довго люди не знали, що й світло потребує часу, щоб перейти з одного місця на друге. Нема ще навіть сто років, як учені люди обчислили, що світло біжить мільон разів скоріше від звуку. Ви знаєте, хлопчики, що таке секунда? Годину ділять на 60 хвилин або мінут, а хвилину на 60 секунд. Секунда, як рукою махнути, або, як людина, що йде, ступить один крок. То от за одну секунду звук проходить 330 метрів, а світло 300 тисяч кілометрів. Щоби ви це краще зрозуміли, то я дам вам такий приклад: сонце від нас дуже, дуже далеко. До сонця від землі 150 мільйонів кілометрів. Щоб твоїм американським потягом доїхати до сонця, Степанку, треба булоб їхати без перестанку 170 років, а світло сонця доходить до нас за 8 хвилин.

За цією розмовою скінчилася вечерея. Всі прозходилися, дивуючись тому, що почули від Оксани. *Олександр Яніцький з Поділля.*

Скриванка

Вибіг я із хати
Братчика шукати,
Десь його нема!
Хоч братчика мого
Вже шукаю довго —
Не найшов, дарма!

І надармо кличу:
„Де ти, мій паничу,
В який скрився кут?“
Тому пишу в „Світик“:
Поможіте, діти,
Найти його тут!“

Я. В-ко

Травка зеленіє.

Дитяча пісня при фортеп'яновому супроводі.

1. Трав-ка зе-ле-ні- - - є,

Со-неч-ко бле-стить,

Ла-стів-ка з ви-ре- - - ю

В рі-дний край ле-тить.

2. Сонечко, світи нам!
Сонечко, гори!
Ластівко, пташино,
Знов нам щебечи!

3. Дам тобі я зерна,
А ти заспівай,
Звесели піснями
Любий, рідний край!

2. Нова веснянка.

(Забава зі співами).

Всі (хлопці й дівчата) беруться за руки і біжать вужем (не колом!), а при тім співають на голос пісні: »І шумить і гуде«:

Вже прибула Весна,
Вже прибула ясна,
Ходім її привитати —
Бо то наша Сестра!

Весно, Весно, витай,
Нас усіх ogrивай,
Із рідного того краю
Учини світлий рай!

Так біжать, то йдуть кроком до такту пісні, доки не пере-співають ті дві строфки три рази, Потім перший передний лучить-ся з заднім, творять коло і, йдучи колом, співають на голос пісні: »А я люблю Петруся«).

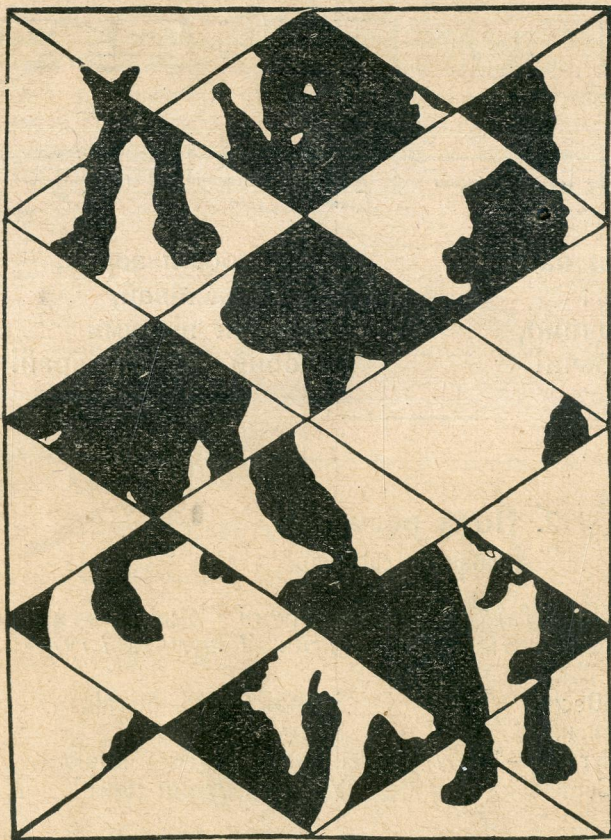
Ой, радіймо діточки,
Зеленіють нивочки,
Всі ниви, ліс і гай
Красні, пишні, наче рай. } 2 р.

Ой, підемо нині всі,
Поклонитися Весні,
Гей, Весно, добра будь,
За нас малих не забудь! } 2 р.

Ти всім цвітам міць даєш,
Ти до сонця їх ведеш,
Так і нас ти поведи } 2 р.
До добра і до краси!

Коли є охота, то пісня повторюється і то щораз скоршим темпом, аж за третім разом кінчиться найбистрішим темпом і коловим ходом — бігом.

Складаний образок.

Крізь восковий папір або білу бібулку, відрисуйте точно цей рисунок на картоні і замажте чорні частини чорнилом. Відтак розігніть картон на 22 окремі частини, так, як вказують вам лінії на рисунку і зложіть з тих частинок образок. Що це буде?

Загадки.

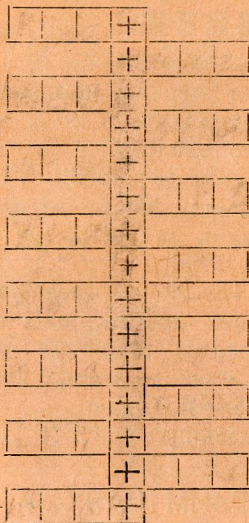
Укриті назви місцевостей (2 точки).

(Уложили Ірця і Мирон Збудовські).

1. Маруся пере; я, Славця і Зоня розвішуємо.
2. Мама говорила до малої Сяні: — Коли будеш чемна, дістанеш гарну писанку.
3. Полею тікав зранений журавель, вівчарі його ловили.
4. Славцьо просив маму: — Мамусю, я піду надвір; на дворі так уже гарно.

Фігура ьна загадка (2 точки).

(Уложив Роман Бахталовський).

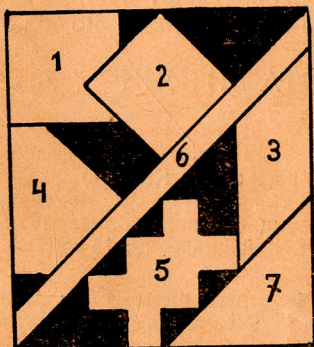

1. Назва товару в склепі. *Крива*
2. Ім'я дівчини. *Анна*
3. Український князь. *Ігор*
4. Мають дерева. *Кора*
5. Границі ґрунтів. *Межі*
6. Інакше: неволя. *Зарп*
7. Височина в Азії. *Гран*
8. Сховок на одіж. *Кісця*
9. Інший вид води. *Роса*
10. Птиця, що свище. *Чиряк*
11. Інакше: рум. *Арак*
12. Вулкан в Європі. *Етна*
13. Столиця України. *Київ*
14. Статуя поганського божка. *Ідол*
14. Чоловік, що ріже дерево. *Троп*

Букви на місці хрестиків, читані згори вниз, дадуть ім'я і назвисько нашого поета, що перший зачав писати українською мовою в Галичині.

Геометрична ломиголовка (4 точки).

(подав: Ем-ке).

На цьому рисунку маєте поданих 7 різних багатокутників. Придивіться їм уважно, а відтак скажіть: котрий з них має найбільшу поверхню, а котрий найменшу?

Дві весняні загадочки (1 точка).

А то що за пан добродій,
Що по багнах радо бродить;
Ловить жаби і зідає,
На всіх згорда поглядає?

Цю, що при столі сідає —
Сердечно кохаю;
Цю, що на столі чекає —
Смачно заїдаю?

Шарада (1 точка).

(Уложила Емілія Смалько).

Колись поля там не було,
Але був лиш темний ліс,
А як місто там повстало —
Назву бір йому приніс.
Назва міста є двоскладна,
Відгадать — це штука жадна,
Бо склади ті разом
Дадуть місто над Дністром.

„СВІТ ДИТИНИ“

виходить раз у місяць
в обемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1933/34: В краю річно 5 зл. Для Америки й Канади 1 долар; для Чехословаччини 25 кор.; для Румунії 125 леїв річно.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, ул. Зіморовича ч. 3.
Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

про зміну ціни передплати для Закарпаття.

З причини непередвидженої знижки чеської корони — приневолене наше Видавництво підвищити передплату о 20%, це є на 25 корон річно. Хто до 1 цвітня вплатив передплату в висоті 20 кор., той має її вирівнано правильно за рік 1933/34 (по 30. VI 1934).

Хто досі ще не вплатив на передплату нічого — платить уже цю підвищену передплату в квоті 25 корон, яка обов'язує всіх нових передплатників, починаючи від 1 цвітня 1934.

Передплата на „ДІТОЧУ БІБЛІОТЕКУ“ — остає незмінена!

При тій нагоді прохаємо всіх наших дотеперішніх передплатників на Закарпатті, щоби зволили ласкаво поширити наш журнал між знакомими та між народнім учительством, яке повинно „Світ Дитини“ пропагувати між шкільною молоддю.

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“.

А В І З О.

Як доповнення книжечки „ТАРАСОВИМ ШЛЯХОМ„ — видало Видавництво „Світ Дитини“ ЗБІРКУ 12 пісень для дитячого хору п. з.

„НА ШЕВЧЕНОВІ РОКОВИНИ“

Цю збірку заранжував проф. Богдан Вахнянин. Надається вона для всіх шкіл та установ, що займаються підготовкою Шевченківських свят. Ціна цієї ЗБІРКИ: 2 зл. (з пересилкою: 2'20).

Хто посилає гроші ЗГОРИ (враз із замовленням) не платить коштів пересилки).

Гроші посилати чеками ПКО. на конто „СВІТА ДИТИНИ“ ч. 503.330.

О П О В І С Т К А.

Отсим прохаємо всіх тих передплатників „Світа Дитини“, які одержали ПЕРШУ книжечку „ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ“ («Казка про Ксеню») а досі не стали передплатниками та не звернули нам цієї книжечки згл. не прислали ще за неї залученим до книжечки чеком 70 сотиків, щоби зволили повернути нам одержану книжечку згл. надіслали за неї 70 сот. найдалше до 15 квітня ц. р.

ЖЕРТВИ.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: шкільна дівтора з Принц Альберт у Канаді 1 долар; Вп. Стефанія Билицова 3 зл.; Оксана Бризгунівна 5 кч.

ВІД ВИДАВНИЦТВА „ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА“.

У всіх передплатників „Діточої Бібліотеки“ прохаємо вибачення за значне спізнання висилки ТРЕТЬОЇ книжечки за март, яка вийшла зі Львова доперва 12 марта. Сталося це з причин від видавництва незалежних.

Адміністрація.

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 9. ТРАВЕНЬ, 1934. РІК XV.

ЗМІСТ:

1. Розмова дитини з матір'ю 257; 2. Хай говорить серце 257; 3. Дитяча вдяка 259; 4. На свято Матери 260; 5. Серце материнське далеко чує 261; 6. Хто-ж то? 162; 7. Як у Галичині сонце засіяло 263; 8. Незгода 267; 9. Материнська любов 268; 10. Розчесаний хвостик 269; 11. Ой, як аж бо ти, матусю 273; 12. Мамині скарби 274; 13. Із щоденника Слава Вірного 275; 14. Миш, жаба та бузько 276; 15. Щастя матусі 276; 16. В нашій хаті 277; 17. Галя 278; 18. Спи мій малесенький 279; 19. Мамина віха 279; 20. Мати—вчителька 280; 21. Мій мамі 281; 22. Мої Батько-Мати 282; 23. Всі вчимося англійської мови 283; 24. Я тебе кохаю! 25. Качурик Квак сватом 284; 26. Забава в годинник 286; 27. Війна 288; 28. Народня пісня про матір 285; 29. Відповіді 288. Загадки. Лист одної матери. Від Адміністрації. Заклик.

Ціна 50 сотиків.

ЛИСТ ОДНОЇ МАТЕРИ.

До Хвальної Редакції «СВІТА ДИТИНИ»!

Позаяк мій синочок Влодзьо виїхав цього року з Л. до Місійного Інституту оо. Василіян до Бучача — прошу ласкаво присилати «СВІТИК» на мою змінену адресу до Городка. Гроші за цілорічну дальшу передплату газетки, на якій виховався мій синочок, посилаю рівночасно.

Рівночасно повідомляю, що Влодзьо просить дуже свого «Світика» про молитву на упрощення для нього помочі в науці й ласки для правдивого покликання до чернечого звання, щоб колись, як священник-місіонар, став ревним робітником на Христовій ниві і вірним сином свого народу.

Про те саме просить для своєї найдорожчої дитини і його мати

Марія К. . . .

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Високодостойна Українська Мати!

Зі зворушенням прочитав я Твого сердечного листа, а користаючи саме з нагоди, що журнал у місяці травні присвячений УКРАЇНСЬКІЙ МАТЕРИ — я постановив відповісти на сторінках журналика, який впродовж 7 літ був вірним товаришем та повірником і вчителем Твоєї дитини.

Незвичайно тішуся, що Влодзьо пішов за голосом свого серця, яке вказало йому шлях до праці для добра БЛИЖНЬОГО й для слави Божої.

Напиши, прошу, своєму любому й дорогому серцю Твоєму синочкові, що його довголітній друг і сердешний приятель — «СВІТИК» — линутиме завжди думками до нього й радо виповнить це його побажання, яке висловив у листі до Тебе. Наші шляхи ще зійдуться колись при спільній праці і сподіюся, що віднайдемо себе такими, якими себе знали в днях молодости.

Нехай Влодзьо пам'ятає, що «СВІТИК» гуртує поруч себе всіх своїх маленьких приятелів і приготує їх на службу Україні.

Редактор „СВІТИКА“.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

До цього числа залучаємо чеки до всіх тих осіб, які не вивірнали передплати. На чеках є подана цифра належитості по день 30 червня 1934, це є — по кінець річника XV. Прохаємо всіх тих, що найдуть чекові бланкети — не відкладати їх «до завтра» — але таки зараз «нині» виповнити їх остаточно й занести на пошту.

Хто не надішле нам належитості по день 25 мая ц. р. — тому здержимо висилку посліднього числа за червень.

Так само прохаємо всіх, що досі не повернули нам книжечки «Казка про Ксеню», яку ми вислали на оказ — щоби зволили надіслати нам належитість за неї в квоті 70 сотиків. Чек був своєчасно долучений до книжечки.

Хто не бажає дальше передплачувати газетку — нехай відмовить окремою карточкою, що з кінцем червня ц. р. перестає бути передплатником. Таке письмненне повідомлення дуже для нас важне, бо після того регулюємо висоту накладу газетки.

Надіємось, що всі ті наші предплатники, які найдуть чекові бланкети в тім числі газетки — безпроволочно надішлють нам ці брібні квоти. Просимо всіх про це дуже, бо видавництво має саме тепер речинцеві платности і тому числить на виповнення зобов'язань своїх довжників.

РОВЕР для хлопця 7—9 літ, бельгійської марки, в дуже доброму стані оказійно до продання. Оглядати можна в Адміністрації «Світа Дитини» Львів, ул. Зіморовича 3.

Розмова дитини з матір'ю.

ДИТИНА:

— Нене рідна, нене люба,
Скажи мені, пташко,
Чим тобі за те платити,
Що працюєш важко?

— Як тебе надгородити
За всі твої труди,
За любов ту, що палає
В материнській груді?

— Як відвдячитись за тії
Недоспані ночі,
За красу твою, що нею
Любуються очі?

— Де мені узяти скарбів,
Щоб тобі зложити,
За те, що мене навчаєш,
Як у світі жити?

МАМА:

— Не візьму я в тебе скарбів,
Ні жадної плати —
Ти на те моя дитина,
Щоб за тебе дбати.

— Ти на те моя потіха,
Щоб тебе любити,
Про таку заплату, серце,
Годі й говорити.

— Та найкраще надгородиш
Мені за всі труди —
Як будеш так поступати,
Щоб хвалили люди.

— І найбільшим мені скарбом
Буде та хвилина,
Як про тебе скажуть люди:
Це добра дитина!

Ю. Ігорків.

Хай говорить серце.

Василько нечемний. Василько плаче й вередує. Василько хоче пиріжка зі сливками, хоч знає, що його нема. Василько хоче коника на бігунах, хоч забавок має багато. Чого не хоче Василько?

— Васильку! — просить мати. — Заспокойся, синочку!
Василько не заспокоюється. Він тупає ногами, шарпає на собі одержу й заливається слізмами.

Матусі так невисказано прикро. Татка нема, поїхав у сусіднє місто шукати роботи — вже три дні минуло і нема

вістки. Тяжка журба сідає на чоло, ние під серцем. А тут ще й цей Василько...

— Васильку! — благає вона вдруге. — Синочку, пожалій маму. Невже-ж тобі не прикро, що ти смутиш мене?

— Коника хо-о-чу! — заводить Василько і шпурляє далеко від себе дерев'яного жовніра, з яким дотепер ніколи не розставався.

У мами болісно закрюються уста. Ох, якже їй сумно!.. Як невимовно прикро доводиться їй карати вередливого сінка!

— Ти недобрий хлопче! — говорить вона не так з докором, як із жалем, а її добрі, лагідні очі наливаються слізми, як перлові криниці.

Вона відходить у глибину кімнати, сідає при столі і дивиться на сірі хмари над містом.

Тихо в кімнаті. Годинник видзвонює дев'яту годину і робить це так байдуже і не поспішаючи, що навіть Василько на хвилю затих.

За стіною, в кімнаті сусідів, за шафою з ясеневого дерева, чути діточі голоси. Співають. Плещуть у долоні. Знов співають.

Василько зацікавлюється. На хвилину забув про коника на бігунах. Підходить ближче заставлених шафою дверей і наслухує. Пізнає голос. Це Вірочка говорить віршик:

Пройди всю землю, всі краї і люде,

Кращої за рідну матінку не буде.

Василько пригадує. Це-ж нині „Свято Матери“. Ще позавчора говорила йому Вірочка, що зі своїми братами готувить потайки матінці привітання. І ось...

Василькові стає зазидливо. Ну, якже-ж це? Свято мами, привітання і віршики і співи — а хіба-ж у нього немає мами? Але чого-ж йому на серці так тяжко?

Василько повертає голову і бачить: мати сидить не порушно, задивлена в хмари над містом. Бідна мама!

Щось таке в серці мов сніг.

Василько несміливо підходить до неї. За стіною знов заспівали. Невже-ж і мама чує пісеньку? Напевно чує. І може тому так у неї очі... дивно блистять... як перлові криниці.

— Мамочко! — вирвалося з Василькових грудей і впало в тишу кімнати підстріленою пташкою.

Мати повертає до нього голову, а з її очей котиться одна одинока слізка і всякає в білу скатерть стола.

Василько не знає, що з ним робиться. Йому здається, що він не людина, а воскова фігурка, приставлена до вогню. Він чомусь раптом полюбив невимовно цю чисту слізку, що впала на скатерть. Мамину слізку... Слізку, що впала з його причини...

Він нахилиється над столом і цілує те місце, де впала слізка.

Мама всміхається зчудовано і тепло. Василько не вдержує, паде їй в рамена і шепоче з жагою:

— Матусенько! Я не хочу зватися недобрим хлопцем! Нині твій день. Я не навчився ні віршика, ні пісеньки, бо я... вередував. Але від сьогодні я хочу стати кращим, Ця моя постанова нехай буде тобі дарунком у нинішнє свято. Чи ти віриш мені, матінко?

Мати пригортає сина до грудей і чує биття його серця: тук-туки, тук-туки.

Так! Василькове серденько говорило правду.

Р. Завадович.

Дитяча вдяка.

Хто більше нас любить,
Ніжніше голубить,
Цілує злегенька,
Як не наша ненька —
Хто?

Чиї вірні очі
Не сплять довгі ночі,
Чиї теплі руки
Не бояться муки
За нас?

Хто стереже краще
Серденько дитяче
Від лиха-погуби,
Як матінка люба —
Хто?

Хто за нас у груди
Прийме болі-труди,
Хто серце віддав би,
За нас умірав би —
Хто?

Мамо люба, мати,
Дай своєму дитяти
До серця припасти
Дяку тобі скласти
За все.

Роман Завадович.

На свято Матери.

Слова: Уляни Кравченко.

Поволі.

Муз.: Богдана Вахнянина.

1. Ше - ле - сти нам, бар - ві - ноч - ку і зе - ле - на
2. При - бе - ри - ся, на - ша ни - во, у ро - си на -
3. Ма - мо, ма - мо, зо - ре яс - на, ни - ні Ва - ше
4. Без - ко - неч - но труд... ро - бо - та... в ха - ті тай у
5. Ой не все ска - за - ти вмі - є ди - ти - ня - ча
6. Ра - дуй - те - ся, Ма - мо рід - на, глянь - те раз сво -

1. ру - - то, роз - ви - вай - ся, крас - на ро - же,
2. ми - - сто, при - бе - ри - ся в мак чер - во - ний,
3. Свя - то! ці - лий рік у Вас, Ма - ту - сю,
4. по - - лі змор - щу - ни кла - дуть на чо - лі,
5. мо - - ва, Ма - мо! ма - мо, в рід - ній ха - ті
6. бід - - но: бі - ля вас, мов ла - сті - вя - та,

1. роз - цви - тай - ся су - то! Під - ні - май - ся,
2. грай нам ко - ло - си - сто... Хай ще - бе - чуть
3. пра - ці так ба - га - то... Чи на сві - ті
4. на ру - ках мо - зо - лі... Віч - но Ви про
5. всьо - му Ви о - сно - ва! З ва - шим Свя - том
6. вють - ся ди - ти - ня - та... Ра - діб да - ти

звільнити

1. ка - ли - нонь - ко, ку - че - ряв - ся, мя - то, тре - ба цвіт - тя
2. пта - ше - ня - та, бо - жий світ ра - ді - є, глянь - те раз і
3. жар серп - не - вий, чи за - ві - я гру - дня, Вам ли - ша - єть -
4. нас в тур - бо - ті... В бі - лий день і в но - чі бе - ре - жуть нас
5. Вас ви - та - єм про - мін - ням на - ді - ї на ща - сли - ві,
6. Вам ті ді - ти що най - кра - ще в сві - ті; — о, при - йміть, мов

1. нам сьо - го - дні на ве - ли - ке Свя - то! Свя - то!
2. Ви без - жур - но, Ма - мо, на - ша мрі - є... мрі - є...
3. ся, Ма - ту - сю, ввесь важ - кий труд бу - дня... бу - дня...
4. від при - го - ди ма - те - ри - ні о - чі... о - чі...
5. кра - щі лі - та Ма - мо, на - ша мрі - є... мрі - є...
6. цві - ти я - рі, на - ші сер - ця в да - рі... в да - рі...

Серце материнське далеко чує.

Славко вже третій рік ходить до школи у великому місті. Його родичі живуть далеко в горах, на селі. То не диво, що Славко дуже тужить за мамусею, частенько про неї згадує і листи пише. До дому може їздити лише на Різдво та на Великдень — і літом на ферії приїжджає.

І хоч мати добре подбала про свого сина, бо в гарних людей його примістила, та ніхто не заступить йому рідної неньки. Найбільша радість Славкові, коли мама несподівано до нього приїде, на день-два. Але це буває дуже рідко, раз або два рази в році. Таку радість перебув Славко цього року в місяці березні. Приїхала мати, приголубила, пригорнула, порозмовляла. Та на другий день полагодила ще деякі орудки в місті тай попрощалася зі своїм сином й поїхала. Дуже, дуже жалко було Славкові, що коротко у нього гостила. Однак радів і тим, що бодай один день з ним побула.

А в кілька днів по відїзді мами сталося Славкові лихо. Десь мабуть перестудився, бо тільки зі школи прийшов і став на біль голови нарікати. Зажурилася та пані, що в неї був Славко на станції, по лікаря післала, в ліжко Славка положила. Та не помагає. Славко дістав сильну горячку. Цілу ніч кидався непритомний і часто кликав: Мамо! Мамо!

Дуже налякалася господиня. Цілу ніч не спала, а ранком уже й хотіла телеграфувати по Славкову маму. Але подумала, що мати моглаби дуже налякатися, — й рішила ще подождати.

А тут Славко щораз гірше чується, до себе не приходить, маячить та заєдно кличе: Мамо! Мамо!

Аж коло полудня якось заснув і проспав кілька годин. Коли пробудився — почув на своїм чолі чиюсь легку, добру руку. Звідкись йому знайома ця рука! Отворив очі, дивиться, — а то його матінка! Сидить біля нього, всміхається, мов ангел, а сльози спливають по її личку.

— Мамо, то ви?

— Я, синку! Цить! Лекше тобі?

— Лекше, лекше, мамусю! Ви приїхали? Чи пані писала до вас?

— Ні, синку, не писала. Але вчора вечором так мені чогось важко-важко було на душі, а в ночі приснився мені сон: десь ніби ти стоїш на високім березі й не можеш до мене дістатися, бо ділить нас ріка глибока, і кличеш: „Мамо! Мамо!“ Твій голос я чула так ясно, що аж збудилася. І зараз таки одяглася й поїхала на стацію та найближчим поїздом прибула до тебе. Слава Богу, що тобі лекше.

Мати побула кілька днів, аж поки Славко не почув себе зовсім добре і вже почав з ліжка вставати. Аж тоді поїхала, успокоєна. Славко прирік їй, ніколи-ніколи не хорувати! І від тоді завжди задумується над тим, як його мати відчула, що він її потребує! І ще більше полюбив свою добру неньку за її щире і таке далекочуле серце.

О. П-ий.

Хто-ж то?

Хто-ж то сам і не зїсть, а мені дає?

Та цеж мама моя — серденько моє!

Хто-ж про себе забув, для мене жие?

Та цеж мама моя — сонячко моє!

Хто-ж в віконце зорить, як я з дому йду?

Хто дрожить, щоби я не впав у біду,

Хто-ж завжди в трівозі по ночах і в дні,

Щоби я не попав на стежки блудні?

Хто це, хто? Та ніхто, лиш мама моя,

Всюди світить мені як ясна зоря.

Як та ясна зоря, щастячко моє,

Хай-же мама моя в щасті все жие,

Хай їй доля добро, довгий вік несе,

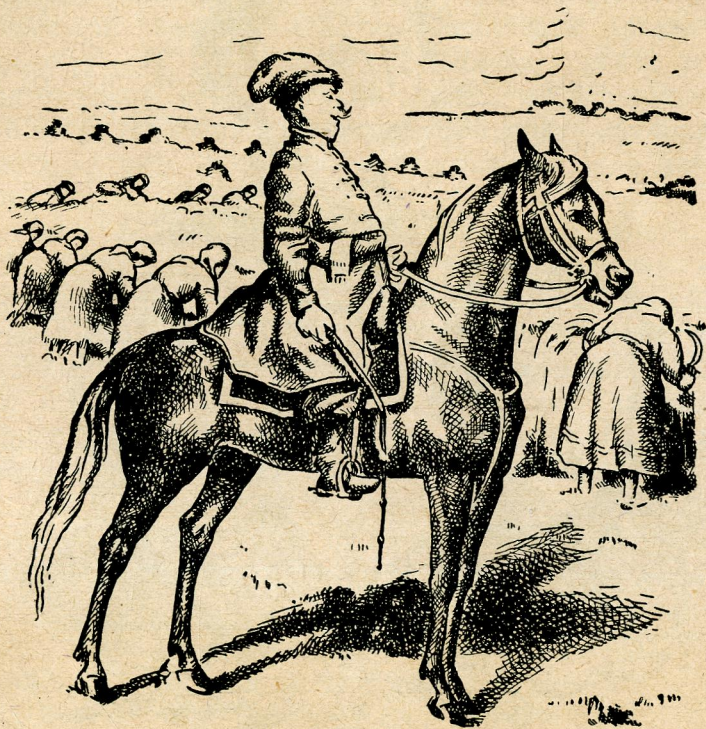
Хай застелює їй шлях рожами все.

Степан Король.

Малый історик.

Як у Галичині сонце засіяло.

В січневім числі „Світика“ читали ви про те, як по упадку української держави над Дніпром упала освіта й свідомість між українським народом, та на щастя трапилися люди, що дали початок відродженню нового життя. З них найважливіший був письменник Іван Котляревський,

Панський гайдук наглядає Робітників на панщині.

що в році 1798 видав свою поему „Енеїду“, написану українською народною мовою.

Трохи згодом подібно і в Галичині поет-священик Маркіян Шашкевич, став своїми писаннями й проповідями будити приспаного духа українського народу.

Галичина не зазнала й того добра, що Україна над Дніпром. Бо коли Україна мала козацьку державу майже до кінця 18-го століття, то Галичина ще в р. 1343, по смерті останнього українського князя Юрія Тройденовича,

втратила свою волю і була під владою Польщі аж до 1772 року, себто майже п'ятьсот літ. Галицький нарід терпів великий утиск. Тут ще здавна завели таке кріпацтво, якого не знали селяни на Україні, або знали тільки короткий час в тих сторонах, де панували великі пани до часів Бог-

»Руська Трійця«

(Угорі: М. Шашкевич; зліва: І. Вагилевич; зправа: Я. Головацький).

дана Хмельницького. Галицькі селяни були власністю свого пана і мусіли обробляти його поля, а пан мав і право судити їх. З села до другого села невільно було нікому вийти без згоди пана.

Щойно, коли Галичину (а згодом і Буковину) зайняла Австрія, тоді стало трохи лекше жити українському народові в Галичині. Австрія зараз скасувала кріпацтво, а за-

тримала лише панщину, себто обов'язок: що селянин мав кілька днів у тиждень працювати на панській землі. Цісар Йосиф II, як освічений чоловік тодішніх часів, став закладати і в Галичині нижчі й вищі школи, до яких мала вже вступ і не одна сільська дитина. Для вищої освіти українського духовенства, яке перед тим мало чим різнилося від убогого й темного селянина, цей цісар заложив у році 1782 окрему семінарію у Львові та навіть окремий відділ при львівській академії, де стали викладати предмети по-українському (1787). Ці перші українські школи в Галичині підготували власне таких людей, як Маркіян Шашкевич і його товариші, що коло 1830 року взялися освідомлювати нарід, щоб він знав: хто він і до чого має змагати.

Зовсім нове життя галицьких українців почалося в 1848 році. В тім році в різних краях західної Європи народи заврушилися проти дотеперішного утиску і стали силоміць домагатися свободи. За їх прикладом пішли й австрійські народи й Австрія, без великого спротиву, задовoliла бажання народів, а головне — скасувала панщину. В Галичині проголосили скасування панщини 16 травня 1848 року. Велика радість настала між селянством. (Цю подію прегарно описав Іван Франко у своїм творі „Панські жарти“). Селяни перестали бути рабами панів і стали працювати як самостійні господарі тільки для себе, на приділеній собі землі. Рівночасно стали горнутися до освіти в школі й дома. У Львові заснувалася того року, 2 травня, перша народня організація для оборони прав народу, що звалася „Головна Руська Рада“. Тоді українці в Галичині називали себе русинами. Це стара наша назва; та потім, за прикладом наддніпрянської України, ми стали звати себе українцями, щоб відрізнити наш нарід від москалів, які також називали себе „руськими“, щоб здавалося, що вони і ми — то одно! Головою „Г. Р. Ради“ був вибраний львівський єпископ Григорій Яхимович. В тім 1848 році почав виходити у Львові перший український часопис „Зоря Галицька“. Українці зорганізували тоді навіть свої військові відділи, що мали боронити свободи на випадок, якби пани-дідичі захотіли назад повернути панщину.

Кільканацять літ пізніше, в 1867 році, в Австрії заведено повну конституцію, себто таку форму влади, де

державою управляє не тільки сам цісар чи міністри, але усі громадяни через виборних послів*). Наш нарід почав вибирати послів до Парляменту в Відні і до Сойму у Львові. Ті послы ставали в обороні прав народу та старалися, що-би ті установи ухвалювали такі закони, які не тільки не

Селяни ставлять хрест на пам'ятку знесення панщини.

шкодилиб, але й виходили на користь українському народові. Вони також могли зголошувати всякі надужиття урядників і тим причинилися до справедливого ладу в краю.

В тім часі (1867 року) вийшов дозвіл на засновування всяких товариств, на скликування віч і зборів, на вида-

*) Послы — це такі особи, що їх вибирають люди на своїх представників ч заступників перед якоюсь вищою владою.

вання книжок і часописів. Користаючи з того, галицькі українці заснували в 1868 році (8 грудня) Товариство „Прогресу“; воно існує й до нині та дало початок усім іншим товариствам та установам, а між іншим й „Укр. Пед. Тов.“, теперішній „Рідній Школі“, яке засновано в 1881 році.

Отак то Галичина під Австрією стала розвиватися й відроджуватися та в неодному помогла до розвитку й братам на Україні, що в той час терпіли під важким ярмом Москви.

Запам'ятаймо собі найважливішу дату з тих часів, а то день 16 травня 1848 року, коли скасовано панщину. На пам'ятку того дня галицькі українські селяни рік-річно йдуть з процесіями і моляться під хрестами, які тоді закопано в кождім селі на пам'ятку Свободи, себто знесення панщини.

Незгода.

(Жартіблива сценка в 1 дії).

Дієві особи: Дівчинка **Оля** — **Песик-Сірко** — **Киця-Варка**.
Кімната. На ліжку сидить киця Варка, миється лабкою і задоволено муркоче. На порозі стоїть песик Сірко з виваленим язиком і вимахує хвостом. Дівчинка Оля зібрана до відходу, з кошиком у руках.

Оля:

Тепер йду я трохи з хати, —
 Маю дещо купувати.
 А ти, Варочко біленька,
 Сиди тихо, будь чемненька.
 Не пхай пальчика в сметанку,
 Як це робиш все що-ранку!
 Тай ти, Сірку пелехатий,
 Пильнуй добре мені хати.
 Й не сваріться, будьте тихо!
 Бо як верну — буде лихо!
(Грозить пальчиком і виходить).

Сірко, невдоволений, зближається до Варки, що звившись у клубок, сидить на подушці і муркоче.

Сірко:

Вже прядеш тут, ти лінюшко?!
 Я тебе візьму за вушко
 Й на подвіря потаскаю!
 Що? Лиш я ходити маю
 По подвірю без спокою, —

А ти спатимеш в покою?
 Геть!.. На двір мені, лінюшко!
 Бо виведу тебе за вушко!
Варка (спокійно, зарозуміло):
 Вур-вур-вур! Вур-вур-вур!..
 Чи ти розуму лишився,
 Що мене ти учепився?
 Замість мене зачіпати,
 Іди, краще, пильнуй хати!..
 А я дальше му сидіти,
 Тай спокійно воркотіти:
 Вур-вур-вур! Вур-вур-вур!..

Сірко (лихий):

Марш на двір, я тобі кажу, —
 Бо як ні, — то я покажу!
Варка (дражливо): [хочу!..
 ...А я йти таки не хочу!.. не
 Вур-вур-вур! Вур-вур-вур!
Сірко (грозить кулаками):
 ...Тобі кости розторошу!
(подається до киці). [взад]:
Варка (подається перелякана

Пф!.. Хе-е-е!

(по хвилі обиджено):

Ти кивать мене не смієш!
(дражниться): [смієш!]

Що ми вдієш? Не смієш, не
Вур-вур-вур! Вур-вур-вур!

Сірко:

Ти неробо, ти смердюхо!

Варка:

Ти кудлачу, ти псяюхо!

Сірко: Геть мені!!..

Варка: Не хочу!.. Ні!

Сірко (лихий кидається до Варки, шарпає її): Гар-р-р! Гав!..

Варка: Пф!.. хе-е-е!.. В-а-в!
(плаче)

Мою маску розірвав!

Оля (вбігає на крик з кошачком): Го-го! Вже доста! Що це
[з вами?]

Сірку, знов скалиш зубами?

Бач, який ти незгідливий,

А до того ще й лінивий!

Замість Варку зачіпати,

Іди, краще, пильнуй хати!

(Розкладає накуплений товар.
Сірко, засоромлений, стоїть на порозі. **Варка**, за плечима **Олі**, струже **Сіркові** пальчик і гладить себе по грудях).

Оля:

Чи це котова робота

Пильнувати коло плота?

Тай чи тобі лицює, Сірку,?

Заглядати в кожну дірку?

Хочеш й ти сидіти в хаті —

Мусиш теж мишей лапати!

Томуж раджу: Жийте в згоді!

Не сваріться! Доста, годі!

Кожен знай свою роботу,

В чому має хист, охоту:

Сірко — хату пильнувати,

Варочка — мишей лапати!

Варка, рада дальше за плечима **Олі** пальчиком «струже ріпку» до **Сірка**. **Сірко** з-під лоба глядить на **Варку**, і зібравши під себе хвіст, засоромлений виходить з кімнати.

К. Ластівка.

Материнська любов.

Яке те сонце ясне

І як горить огнями!

А все-ж прийде хвилина,

Що згасне за горами.

І тільки знову ранком

Зачне нас ogrівати,

Та як кінчиться днина,

Зачне воно згасати.

Лише любов матірня

Палає без упину,

Ніколи не згасає,

Не меркне й на хвилину.

Не зморозиться в горах,

Не згасне в морській хвилі,

Горить і світить навіть,

Як матінка в могилі.

Ян Неруда.

(Переклад з чеського).

МАМИ!

Найкращий дарунок для дитини — це книжка! Запренумеруйте своїм дітям „ДІТОЧУ БІБЛІОТЕКУ“,

яка виходить щомісячними книжечками накладом «Світа Дитини» — Львів, ул. Зіморовича, 3, а побачите, яку велику радість справите їм цим даром. Квартальна передплата 2 зл. — піврічна 3 зл.

Розчесаний Хвостик.

На червоній, темній корі сосни мигнула дещо темніша тінь. Забігала, показала острій писочок, стоячі ушка — на кождім з них китичка волося в гору. Під ушками заблистали трохи надто випуклі очка. Волоски вусиків розчепірилися, треба-ж кождому з них звернути на себе увагу!

Доповнювала цілість — ні, краще сказати, це все було додатком — пишного, вгору піднесеного, хвоста!

Тінь уже зрадила-ся: по сосні бігала вивірка... Тепер показалися ніжки з дрібними кігтиками, задні дещо довші від передних, однак це каліцтво благословить вивірка день і ніч, коли без найменшої надуми скаче з дерева на дерево. В загрозі життя зробить скок і на 15 м. довгий!

Вивірка.

Чудова шишка висіла майже під носом; миттю дістала її, а по-

міг в тім, угадайте — довгий, пушистий, розчесаний рівнесенько на дві сторони, хвіст. Він дуже придається до зберігання рівноваги, бо побільшує поверхню звірятка й злагіднює упадок (подібно ратується летун легкопадом).

З нового місця доглянув Розчесаний Хвостик корчі ліщини, застряг там добру хвилю, бо подібно, як людські діти, люблять орішки й дорослі вивірки. Ніколи не зробив їм прикрої несподіванки попсований овоч. Чи носиком вичує — даремний труд, чи очка застережуть — даремний труд, не знаю — досить, що все їсть здорові, повні оріхи. Порожні, хорі, лишає „розумним“ людям.

Не так легко дістатися до середини орішка, до смачного, солодкого насіння. Ліщина забезпечила свою дитинку, надію нового життя, твердою колисочкою. Ми, люди, розбиваємо її, а Розчесаний Хвостик послугується зубами (діти цього ніколи не роблять?). До такого діла потрібні зуби не

прості, як у нас, а незвичайні. Такі саме мають всі вивірки й їх свояки з великого, але не дуже відважного роду Гризунів.

От, пригляньмося переднім зубам, які-ж вони довгі! Трохи вигнуті. Один кінець острій, як ніж, другий немов відтятий. Не подібний до коріння людського зуба. Зате наш росте коротко, а Гризунам дається в знаки цілий їх вік.

Ростуть ті передні зубиска тай ростуть, далі годі буде писочок отворити; доведеться з голоду згинуту Розчесаному Хвостикові!

Мимо горя доглянув лісковий орішок, нехотя взяв його в передні лабки й гриз зубами. Насіння дуже смакувало, а на душі полегчало — зуби стали коротші, стерлися на твердій лущині.

Череп вивірки.
Під сподом : долішня щока.

До вечора корч ліщини не мав ні одного орішка, а Розчесаний Хвостик в чудовім настрою гордився зовсім приличними зубами. Хтось подумає, що вони ступилися на нінащо? Де там, стали ще ostrіші як були! Бо послухайте: Кождий зуб збудований з зубини. Вистаючу з ясен часть зуба покриває склиця, але у вивірок є вона лише на переді зуба. М'ягка зубина задньої части стирається скорше, як передня

часть обезпечена склицею і кінець зуба не є рівний, тільки скісний.

Осінь була у повному розгоні праці. Між темну зелень листків кидала жовті плями, овочі наливали солодощами, аж галузки вгиналися. Готовила тепле футро для звіряток, нагромаджувала їм товщу під шкірою.

Коли найбоязливіше сотворіння вичувало спокій у лісі, оживлялося старе вороняче гніздо, тріщали галузки, сипався стертий на порошок мох.

Заглянув до нього цікавий дятель, готовий кожної хвили попрацювати долотом-дзьобом. Побачив чистенькі руді клубочки з розчесаними рівненько на дві сторони хвостиками.

Одна вивіряча родина, сусідка Розчесаного Хвостика, бавилася. Що за скоки дрібних ніжок, які міні заострених писочків. Звинне, подовгасте тіло що раз напружувалося, щоби хоч досягнути молодшого братчика за шкірку. Нагод є безліч, а шкода кожної хвилики! Хто скорше добіжить по гладкій корі на вершок он того бука? Хто скочить на землю й принесе грубого жолудя, що немов рукою затиснув собі шапочку на голову? Хто найскорше втече перед уроєюною куною, що ось-ось вбе ненаситні зуби в пушисту дробинку й відбере її сонце, оріхи, радість?

— Вчися, моя кохана, — думала мама-вивірка, — може та хвиля науки врятує тобі колись життя...

Тяжко засмучувати, діти, ваші забави твердими законами життя, та скільки легше буде існування вченої, розумної вивірки.

— А зрештою, чи не блищать ваші очка серед тої гри, що мені пригадує не одну страшну хвилину, чи писочки не показують вдоволення? Тож бавтеся, мої скарби, вчіться життя!

Старе вороняче гніздо приноровила собі вивіряча родина тільки до забави. Правдиву хатку для дітей зробив заздалегідь сам тато. Показався він справжнім мистцем (талан одідичив по предках!). Прилагодив його в дуплі; з усіх боків кругленьке, згори забезпечив перед дощем плоским дахом, а долівку вистелив мягесеньким килимом з сухого моху й сіна. Щоби більшими входами не вкрадалися до гнізда вода чи сніг, прилагодив добрі затички.

Міцна, взірцево чиста й суха долівка ждала на дітей (вивірка має діти двічі в рік!). Вісім днів були вони сліпі, спали, росли й пили молоко. Опісля родичі також догаджали маленьким. Мама не раз і ціле гніздо з яєчками чи писклятами принесла їм у зубах, щоби лише її діти вирости на великі, міцні вивірки. Часом, знаєте, принесла їм висушений на вершках дерев грибок, щоби дітям заострити апетит. Всі мами (і звірят теж) придумують, щоби то їх діти смачно зіли!

Не думайте, що вивіряча родина мала лише одну хатку, ні! Мати тямила про інші потреби малих: вишуквала їм салю до забави (старе вороняче гніздо...) й зробила кілька менше тріvkих комор на харчеві зимові припаси.

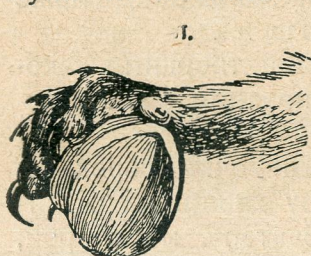
(Хтось раз знайшов у гнізді-коморі 367 ліскових орі-

хів, 59 жолудів, жменню насіння дерев, між ними насіння яблінки).

Маленькі голівки й серця мам-вивірок добре висиливалися для своїх дітей...

Цього року, по дощевім, зимнім літі, тягнулася довга соняшна осінь.

Розчесаний Хвостик користав із погоди. Відкладав собі добірні оріхи, жолуді, букви, насіння дерев. Нераз із проходів вертав обмашений землею, хоч мандрівок ті скакуни не люблять. (Він закопував собі харч аж у землю,

на всякий припадок. Може його пам'ять зрадити, то ще краще, бо колись там виросте лісок і певно відвдячиться всім вивіркам).

Прийшов холодний, мрячний день. До вечора відчув Розчесаний Хвостик близькість зими. Був самотний. Вже давно родичі вивчили його як добувати їду, будувати гнізда, втікати перед птахами, хижаками й ссавцями, як позбуватися насікомих, що затроюють життя веселих, непосидючих ви-

Ноги вивірки.

з) задня, п) передня.

вірок. Тішитися кожним промінчиком сонця, скакати далеко, лазити по стрімких деревах і гойдатися на їх тонких вершках — словом: совісно приготували його до життя й десь йому поділися...

Перші зимові дні далися йому добре в знаки: вили заверюхи, тиснули морози.

Мале тільце з пушистим, рівно розчесаним хвостиком, міцно втиснулося в затишне гніздо, чепурилося, розчісувало собі пазурчиками густий, зимовий кожух. Втягнуло носиком морозний воздух із двора і міцно звинулося клубочком. За хвилю глибокий віддих ворухив пушисті волоски.

Мороз і сонце боролися серед ліса, хто сильніший. Мороз стискав дрібні лапки звірят, добирався крізь пух до горячого серця, тримав у заперті.

Сонце кликало до себо на ігри й веселі розмови. Ліс оживав, шуміли у воздуху тверді крила, поскакала серна. Серед галузок блиснули цікаві, випуклі очка, виглянули й ostrі вушка, прикрашені китичками волося.

Розчесаний Хвостик виглянув на Божий світ. Лабкою зрушив гору снігу, просто на голову заблукавшому зайчикові й розсміявся з його перестрашеної міні (з боягузів скрізь насміхаються!).

Відвідав комору з харчами, покріпився і скочив між захистні смереки. Сів вигідно на задніх лабках, хвіст повернув ближче сонця, передніми тримав орішок, гриз його дзвінко довгими, вузкими зубками.

— Я — Розчесаний Хвостик — тішуся морозом, бо через нього маю густий новий кожух! Тішуся метелицею, бо під її спів смачно засипляю! Люблю білий сніг, бо він блискучий і пухкий! Люблю зимове сонце, бо я стаю пружкий, як сталь і ніхто мене не підійде, ні куна, ні Зима, бо я цілий, по самі китички вушок — проворність і радіщі!

Дарія Гриневич-Витанович.

Ой, якаж бо ти, матусю.

(Слова Уляни Кравченко)

Поважно

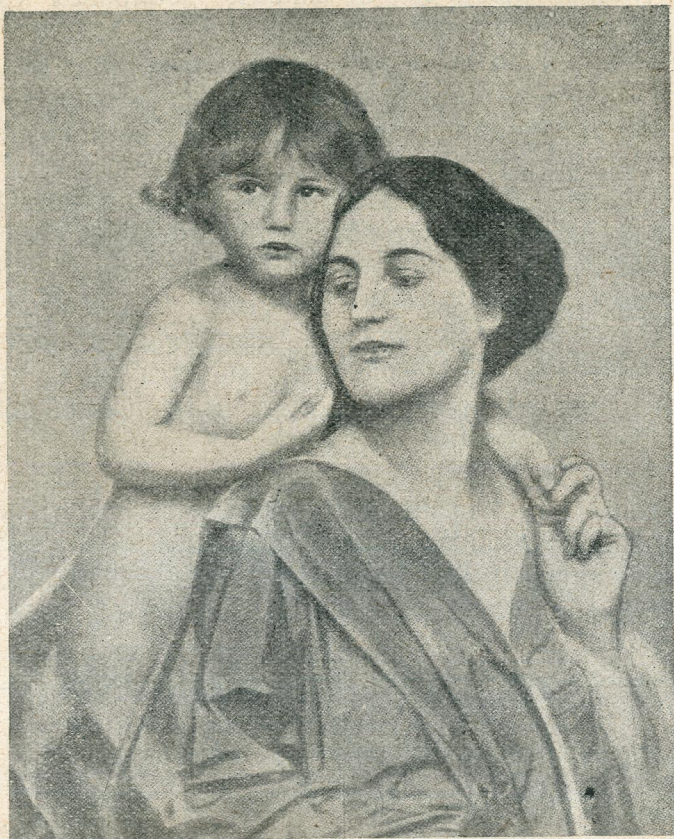
Музика П. Носувця.

Ой, я - каж бо ти, ма - ту - сь, до - ро - га та

ми - ла! То - го сер - день - ком ска - за - ти ще не на - ша си - ла.

Замітка: Дальші слова (текст) найдете в „Світі Дитини“ ч. 5. за 1931 рік.

Мамині скарби.

Чи є краща де хвилина,
Як голубить мати сина?
Як пригорне до серденька
Свого сина рідна ненька?

Може їстоньки дитині?
Може питоньки пташині?
Може синця забавляти?
Може з синцюм вийти з хати?

Може байки? Може казки?
Щирі є матірні ласки!
Може пісоньку співати,
І до сну заколисати?

В денній і нічній годині
Служить матінка дитині
І життя готова дати
За дитину рідна мати!

О. П-й.

УКРАЇНСЬКА

М А М О!

купи своїй дитині
в ДЕНЬ Твого рокового СВЯТА
гарну книжечку!

Напиши карточку до «Світика», а він негайно вишле на адресу
Твоєї донці чи синочка бажану книжечку!

Із щоденника Славка Вірного.

Великодушний Богданко.

12. квітня, четвер.

Сьогодні, в перший день науки по Великодні, пережили ми в школі таку пригоду, що варто записати її до щоденника. Тимбільше, що головною особою в тій пригоді був наш Богданко.

То було так. Підчас довшої перерви по другій годині науки сидів Богданко в лавці і щось читав у своїй читанці. На це надбіг свавільний Петрусь — і мах! — одним рухом руки трутив йому книжку з лавки на землю.

Богданко скипів. Бо хоч він добрий хлопець, але образи не стерпить. Любить справедливість.

— Підійми книжку! — сказав він до Петруся.

— Ха-ха-ха! — засміявся Петрусь.

— Підійми книжку! — сказав удруге Данко і схопився з місця.

— Не хочу! — відповів Петро.

— То ось тобі за це! — сказав Данко і вдарив Петруся по шиї.

В тій хвилині ввійшов пан учитель і почалася наука. Цілу годину сидів Данко сумний. Мабуть було йому прикро, що вдарив товариша. Невеселий був і Петрусь, що крадьки поглядав на Данка. Йому певно було соромно, що зачіпився, а ще й до того дістав. Я ждав нетерпеливо, що то буде на слідуочій перерві, і роздумував над тим, як погодити розгніваних. Та все скінчилося без мене і то дуже гарно. Над моє сподівання краще.

Як тільки задзвонили на перерву і пан учитель вийшов з класу, Данко приступив до Петруся й сказав:

— Прости мені, Петрусю, що я тебе вдарив!

Петрусь став здивований і наче кризь плач відповів по хвилині:

— Алеж то я тебе зачіпив! То я повинен тебе перепросити.

— Все одно, хто кого! Даймо собі руки! — відповів Данко.

І вони подали собі руки на знак згоди. А потім бавилися оба й оглядали якусь Петрусеву книжку з образка-

ми, а такі були супроти себе ввічливі й чемні, начеби щойно нині запізналися.

Мене ця пригода дуже зворушила — і я оповів про неї батькові. Данко змішався трохи, але татко сказав:

— Данко поступив великодушно, коли перший перепросив Петруся, хоча Петрусь завинив. А своєї великодушності ніколи не треба соромитися. Великодушність є доказом сили. Тому вона так зворушила навіть свавільного Петруся. Отже будьте завжди великодушні!

Славко Вірний.

Миш, жаба та бузько.

(Байка).

Сиділа раз сіренька миш
в своїй норі, в землі.
Довкола скрізь шумів комиш,
а там, високо, на стеблі
маленький жук лиш вус мотав,
на світ цікаво поглядав.

Вгледіла жука жаба враз,
(а жук сіяв немов алмаз)
тай захотілось скоштувати
із жука мяса. Добре знати
воно було, бо жабин дід
усе хвалив його, а й слід
обідець зїсти вже було,
бо сонце так пекло-пекло,
як на полудне...

Підкралась жаба під комиш,
страсти би жука, а тут миш:
— Чого ти в мій налазиш край,
в моє добро? Ти став свій знай,
своє багно, чи свій рівець,

а звідсі ти сейчас манджай,
а то буде тобі кінець!

А жаба теж собі в боргах
не стала та такий рейвах
обі вчинили, що аж жук
почув цей крик, цей галас, стук
розклав дві пари своїх крил
тай втік, що в нього сил!

А миш та жаба не змовкли,
все ще кричать, пищать,
ба, навіть бійку завели,
аж комиші тріщать.

А недалік собі блукав
поважний бузько та шукав,
чим поживитись йому.
Почув він крик, махнув крилом,
летить, глядить і вже притьмом
наче той грім — на них упав
і миш тай жабу зласував.

Франц Коковський.

Щастя матусі.

Те дитятко ще маленьке найдорожче є для неньки,
просто скарби над скарбами — ця дитиночка для мами!
Чи щебече, чи сміється — неньці щиро серце бється, а
хоч плаче: „Мати, мати!“ — то є кого пригортати! Як
голодне — дає їсти, — при забаві — любить сісти; часом
візьме й на коркоші:

— Мої скарби ви хороші!

Як засне мала дитина, ніби спить ціла хатина! А як збудиться: — Матусю!

— Йду вже, йду, моя кітусю!

Чи більшеньке, чи маленьке, завжди скарбом є для неньки. Чи тихеньке, чи крикливе — серце неньки є щасливе!

В нашій хаті.

Все іде в нас точно й певно,
Як годинничок, мій брате,
Всі працюють пильно й ревно,
Бо рядить — кохана мати.

Все на час у нас готове,
Жаде́н труд нас не лякає,
Бо матірне щире слово
Нас кріпить, нам помагає.

Галя.

Найменша в хаті пестійка Галя виробляла нераз таке, що й люба мамця не могла перенести того пустування й просила її бути чемною. Але не завжди Галя слухала уваг мамусі й продовжувала робити так, як їй подобалось: то йдучи спатки, чи встаючи, витанцьовувала на ліжку; то хлюпалася вмиваючись водичкою, або снідаючи робила на столі з чаю чи молочка ріки-озера; то ляльки й забавки свої розкидала по всіх кутках, а вискочивши на двір, бігала досхочу, не зважаючи на погоду.

Аж один випадок навчив малу Галю бути чемною й слухняною. Була рання весна. Зима ще вертіла своїм холодним хвостиком: то вітром задме, то снігом сипне, хоч сонечко проганяло її без милосердя. Одного такого ранньовесняного дня маленька Галя вийшла побавитись на сонечку. Мама її добре вдягнула, бо знала, що весняне сонечко й вітрець — зрадливі. Галя, бігаючи, зігрілася й розкрила свою шийку, та скинула шапочку з голови. Після такої прогульки Галя ввечері захворіла й цілу нічку не могла спати. Мала горячку й плакала, що вушко болить, неначе голкою коле. Промучилась Галя цілу ніч. Рано вже не встала, лежала в своєму ліжечку й тяжко стогнала. Горячка не зменшувалась, а біль у вусі збільшувався.

Прийшов лікар і ствердив, що Галя застудила вушко, яке від того має в середині запалення. Коли від компресу біль не пройде, то прийдеться робити дуже тяжку операцію, яка є небезпечна для життя. Мама, коли почула про таке, аж захолола зі страху, але надії на рятунок Галюсі не тратила. Цілу ніч не спала й пильнувала, щоб компрес був на місці, щоб Галі було вигідно лежати. А Галя зовсім вибилася з сил, лежала спокійно, навіть не стогнала. Її личко з рожевого стало темним, губки засохли. Мама з великим болем у серці гляділа на муки Галі, але точно виконувала все, що сказав лікар. Галя гляділа благаючим зором на маму.

На другий день, після таких мук і мамусиного лікування, Галі полегшало. Горячка впала й вушко перестало колоти, бо запалене місце прорвало назовні. Мамуся врятувала бідну Галю, яка почала поправлятися дуже швидко. Через кілька днів Галя була здорова й почала бавитися

в кімнаті. Але-ж як після цієї тяжкої недуги Галя пере-
 мінилась! Щоб не робила тепер, кудиб не пішла, завжди ду-
 мала, що скаже мамуся — чи справить це їй приємність,
 чи може прикрість. Переконалась Галя, як щиро мамуся
 її любить, що своєю любовю життя їй врятувала і за все
 це старалася віддячити любій мамусі мененшою любовю,
 чемністю й слухняністю.

Павло Носувець.

Спи мій малесенький.

Слова з Читанки: „Рідна Школа“ ч. I.

Спокійно, тихо.

Музика П. Носувця.

1. Спи мій ма - ле - сень-кий, спи, мій си - нок, я рос - ка -
 2. Сто - гне і ви - є у - же він дав - но, беть - ся і

жу то - бі без - ліч ка - зок. На - шож ти о - чень - ка
 сту - ка у на - ше вік - но. Геть роз - би - ша - ко, в да -

зно - ву роз - крив, спи, мо - я пта - шно, то ві - тер за - вив.
 ле - кі сте - пи, спи, мій ле - бе - ди - ку, со - лод - ко спи.

Мамина втіха.

Моє серденько радіє,
 Бо всі мої діти
 Училися пильно в школі,
 Як у світі жити.

Один син — господар добрий,
 Дві — учителями,
 Один навіть інжинером,
 Три — ремісниками.

(З читанки «Зорі»).

Мати — вчителька.

— Ану, Васильку! — каже мати —
 Лиши на хвилю забавки,
 Будемо вчитися читати
 Нові цікаві сторінки.

Послушно підійшов хлопчина —
 Немов коротких кілька хвиль
 Мине приємно ся година,
 Бо любить ненечку Василь.

Бо легка з мамою наука —
 Не треба крику ні лайок,
 Ні — сохрани Боже — того бука,
 Ані ставати у куток...

Уважно Василько читає :
 „Там ви-біг зай-чик із ліс-ка...“
 А добра ненька втіху має,
 Що учить чемного сінка.

Моїй мамі.

Хоч приземком я ще був, хоч і першої десятки літ не переступив, як Ти пішла від мене — відійшла наче загнівана, одначе я памятаю Тебе й тямитиму доки жити буду, мамо моя рідна!

Така гарна осінь була тоді... Крізь відчинене вікно вдирався у хату сніп золотих соняшних промінчиків і золотом осіяв Твою постать. Я сидів тоді біля Тебе при ліжку і вдивлявся в Твоє лице наче в якийсь гарний образ.

Як чудово Ти говорила мені тоді про Божу велич та про святу Любов до Рідної Землі. З яким чуттям Ти оповідала про ті давні часи й про сумну теперішність. Ти згадувала про свій біль, про неминучу смерть й Твоє серце гірко тоді плакало. У Твоїх очах я бачив великий смуток. Він, той смуток, виповняв по береги нашу кімнату, важким каменем лягав мені тоді на серце...

Тобі жаль було кидати цей світ... Тобі жаль стало мене... Ти передчувала мою долю і великі сльози жалю, мов перли, блистіли в Твоїх коханих очах:

— Кому полишу я тебе, синочку? Хто опікуватисьме тобою? Останешся сам мов та цвітка, що серед бурі плаче за сонцем — так і ти за мною плакати будеш. Зазнаєш без мене багато горя й смутку в життю, а може й нужди...

Ти сама відтак налякалася своїх слів тоді. На твої очі лягла пільма. Встромивши голову в подушки — Ти гірко плакала тоді...

В тиждень потім над Тоєю могилою шуміли сумно дерева.

Багато літ пройшло від цієї хвили. Багато довелося мені пережити. Часами шкірила до мене свої зуби нужда: кусника хліба сухого був я тоді жадний. Часами моя дорога стелилася цвітками й любо та гарно було мені тоді. Всіляко бувало. Однак заєдно — так у днях горя, як теж у хвилях радості й утіх — я завжди бачив Твій образ перед собою. Перед ним я жалувався, радів і тужив за Тобою, мамо.

При мені, з кінцем шкільного року з добрим свідоцтвом, упав в обійми мами мій товариш. Вона поділяла його радість; її серце заповняла по береги тиха розкіш. Який щасливий був мій товариш!

А я?... А що я?

Я так хотів тоді мати Тебе, мамо! Я так бажав оплести руками Твою шию й цілувати Твої добрі й спрацьовані руки.

— Гляди, золота! Радій! На моїм свідоцтві згори вдолину все „дуже добре“.

Але Тебе не було і важко стало мені на душі.

А потім...

Я бачив нераз розпуку материнського серця. Випещених, теплотою серця ogrітих синів — надію старечих літ — поривали з матірних обіймів і гнали до лютого бою... за цісаря, за державу.

Деяких проганяли зі шкіл, ломили їм життя й кидали в обійми смерті. І тоді бажав я мати тебе, мамо моя. Хотів припасти до Твоїх грудей й пожалуватися... Тебе одначе не було при мені...

Я зістався сам. І мов пташка за волею, так заєдно в тужив за Тобою, мамо! Моя рідна мамо!

Володимир Хронович.

Мої Батько-Мати.

Мій коханий татко
Все про мене дбає,
Що мені потрібно,
Батенько старає.

Як бачу втомлених
Батенька та неньку,
В оці сльози блиснуть,
Заболить серденько.

Моя люба ненька
Пере сорочинку,
Не спічне від праці
Ані на хвилинку.

Скільки журби й труду
За мене зазнали, —
Коби бодай з мене
Потіхи діждали!

Ф. Бартош.
(З чеського)

„ЗА УКРАЇНУ“

Збірка історичних оповідань

Ф. КОКОВСЬКОГО.

Ціна 80 сот.

Ця книжечка надається до кольпортажі з нагоди »СВЯТА МАТЕРИ«.

Ціна книжечки з пересилкою 90 сотиків.

Всі вчимося англійської мови.

18. „А там була мишка!“

Домашню вправу переклали всі діти добре. Переклад був у всіх такий:

1. Lift the vesel, my dear sister. 2. There is no harm in early learning. 3. God sees and knows all. 4. The boy said with a trembling voice. 5. I lift gently the had on my head.

Потім вуйко Славко писав дальшу частинку казки:

Annie looked curious under the cover. All at once sprang
out of the dish a mouse, rang along the table, and escaped
in a moment. Annie and Peter screamed with fright.

І негайно написав переклад:

Annie looked curious	— Гануся гляділа цікаво
under the cover.	— під накривку.
All at once sprang out	— Нараз вискочила
of the dish a mouse,	— з вази миш,
rang along the table,	— побігла здовж стола
and escaped in a moment.	— і зникла за хвилину.
A. and P. screamed with fright.	— Г. й П. скрикнули зі страху.

— А там була мишка! — скрикнуло кількоро дітей майже разом.

— Тепер ще тільки треба нам знати, що станеться з ними! — сказав Ярکو.

— І яку кару дістануть за недодержання слова — додав Петрусь Висоцький.

— На домашню вправу напишіть отсі речення — сказав накінець вуйко Славко: 1. Хлопці заглядали цікаво в книжки. 2. Миші бігали по столі. 3. Дівчата зникли за хвилинку. 4. Хлопець скричав зі страху. 5. Страх має великі очі.

Антін Лотоцький.

Як тебе кохаю!

Так нікого не кохаю,
Як тебе, солодка мати!
Тільки Господа на небі
Можу так щиро кохати.

І Йому за те я вдячна,
Що мені дав добру неньку, —
Рідну неньку й Бога в небі
Ношу я в своїм серденьку.
(З німецького).

Галя.

Качурик Квак сватом.

Прибрався пан Качурик Квак гарно, зачесав чуба „на бакир“, бо подобалася йому сорока. От і пішов до неї в свати. Дорогою став він собі для більшої охоти підспівувати:

Став я підростати Каже мені мати,
Тай парубком став, Щоб я жінку брав.

Приходить, поклонився тай каже:

— Панно Сороко-Білобока, чи підеш ти за мене замуж, чи ні?

А сорока аж зачечікала зі сміху:

— Ой, ти, качуре криво-бокий, а якже я з тобою жити буду? Не вмієш ти ані літати, ані чечікати, ані гостей ворожити. Ні, не піду я за тебе; ти мені не рівня, ти мені не пара!

— Овва! — каже качур — то засватаю іншу. Тай пішов до голубки у свати.

— Підеш за мене, панно Голубко-Воркотко?

А голубка заворкувала, головою покрутила, тай каже:

— Ой, ти, качуре вайлуватий, плосконогий! Не вмієш ти так, як я, попід небеса стрілою мчати, пірячко до сонця сріблити, не вмієш ворувати. Не вмієш головою покручувати, на місці дібненько танцювати. Ні, не піду я за тебе; ти мені не рівня, ти мені не пара!

— Овва! — каже качур — то засватаю іншу. Тай пішов до зазулі. Поклонився їй і каже:

— Люба Зазулько-Сивулько, прошу твоєї ніжки...

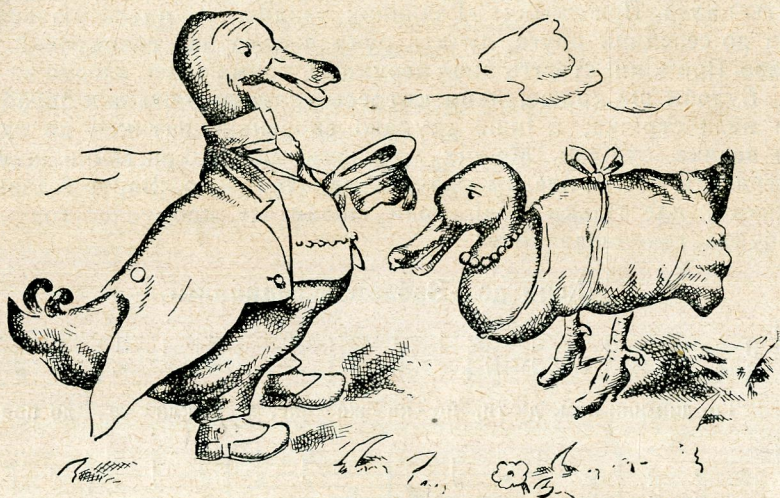
Зараз роздалося дуже скоре кування зазулі. То вона так дрібно засміялася з нашого качура тай каже:

— Ой, ти качуре, жабоїде череватий, грубий, перевалькуватий! Не вмієш ти, як я, крильцями по лісах мигати, не вмієш споза дерев заглядати, солодким голосом кукати та весну гошу витати.

Зажурився наш Качур, став, задумався, а врешті каже:
— Ой, ой, ніхто мене не хоче! Хіба не оженюся й парубком на дальше остану.

Почула це сова ухата, головата сваха тай обізвалася:
— Ой, качуре, качуре, а нащо ж ти так високо голову задираєш та до тих красунь сягаєш, що попід небеса літають? Схили-но ти свою зарозумілу головку низче аж до землі і поглянь, хто там недалеко коло тебе стоїть? Це пара для тебе якраз!

Глянув качур, аж тут, таки перед його дзьобом, стоїть молоденька, біленька, круглобока Качка-Квачка, славна прачка і перша на ціле подвір'я господинька.

— Диво! — подумав Качур, — що я досі її не бачив, аж другі мусіли мені це сказати й показати.

Тай поклонився Качці-Квачці й запитав:

— Чи хочеш бути моєю жінкою?

А Качка-Квачка лиш головкою покивала:

— Так, так, так, так! Піду за тебе, бо ти мені рівня, бо ти мені пара!

Тоді обоє молоді взяли одно друге під крило і пішли на став гостей спрощувати та весілля справляти.

А всі качки на ставі заквакали: Ква, ква, ква! І покивали враз головками: Так, так, так, так!

А Качур вдоволено говорив свій суджений:

— Шав, шав! Подивися!

Забава в годинник.

Дванацятєро дітей стоїть кругом, не тримаючись за руки: це дванацять годин. В середині круга стоять дві стрілки (вказівки), тримаючись за праві руки. Ті стрілки кружать так: що велика робить завжди три кроки, а мала за той час робить тільки один крок.

Години стоять на місці, співаючи першу строфку нижче поданої пісеньки, а при другій строфці ідуть вправо одна за одною; спершу поволі, а коли співають про мінати-хвилини, — біжать.

При третій строфці, від слів »з годин тих...«, діти звертаються личками до середини круга, підносять голови, а ліву ногу посувають назад. При словах: »Годинник заєдно...« відвертаються плечима до середини круга, лучать руки високо над головами й ідуть вправо. При кінці стають знов нерухомо, тримаючись високо за руки.

Булоби ще краще, якби котресь ударяло звільна в барабаник, ніби мала стрілка, а інше стукало скоренько патином до патики, ніби велика стрілка. Можна получить такі дві пачки шнурком і потрясати цим приладом разураз одною рукою. Варто й дзвонити дзвінком, але тільки тоді, коли співається про голос годинника. Пробуйте так забавитися!

Пісня до »Забави в годинник«.

Го-дин-ник нам, ді-ти, по-ка-же час, І кли-че до пра-ці

і бу-дить нас, Та дов-га вка-зів-ка за-всі-ди спі-шить

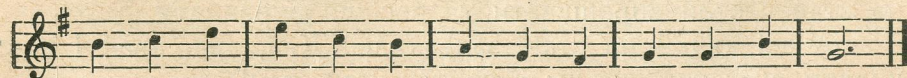
А мень-ша не мо-же ї-ї зло-вить. Тік, тік, так,

тік, тік, так, Тік, тік, так, тік, тік, так. Та дов-га вка-зів-ка

за-всі-ди спі-шить. Тік, тік, так, тік, тік, так, Тік, тік, так,

Тік, тік, так, А мень-ша не мо-же ї-ї зло-вить.

Пливуть так години вночі і вдень,
І дзвонить годинник: бім-бам, дзень-дзень;

Години спішаються, вперед женуть,
 Короткі хвилини за ними йдуть.
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Години спішаються, вперед женуть,
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Короткі хвилини за ними йдуть.

Пливуть так години, день, місяць, рік,
 З годин тих коротких виходить вік;
 Годинник заєдно навчає нас,
 Що так безупину минає час.
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Годинник заєдно навчає нас,
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Тік-тік-так, тік-тік-так,
 Що так безупину минає час.

Увага: Вказівки при співі третьої строфки творять мале коло й стають.

Сузанна Домбровська.
 (З журналика »Piomyczek«).

Війна.

Хлопці діляться на два табори і вибирають собі отаманів. Уставляються, в ряди напроти себе, на віддаль десять кроків; отамани, перед рядами на два кроки, подають собі руки і відступають на свої місця.

Перший ряд співає стрілець-
 ку пісню:

Хлопці, алярм,
 Гей, вставайте,
 Вже бо слухний час.
 Наступають на три шляхи
 Вороги на нас!

Другий ряд співає по нім:

Отамане, отамане,
 Ой, ти, батку наш,
 Ми з тобою на ворога
 Підемо всі враз!

Тоді оба отамани підносять руки вгору і кличуть:

— Вперед! Слава!

А за ними всі повторяють трикратно:

— Слава! — і бисто біжать напроти себе, але обминаються, так, що ряд перебігає через ряд — і ряди міняються місцями.

Тепер знову отамани подають собі руки і знову всі співають і забава повторюється. Коли вже хочуть перестати тої забави, то отамани підносять руки в гору і кличуть:

— Нехай живе Україна!

А всі повторюють гучно три рази:

— Нехай живе Україна!

Увага: В цій забаві можуть брати участь також дівчата.

Народня пісня про матір.

Ой, зацвила калиночка
 На чотири листи,
 Хоть би яка роботиця,
 Сідай до колиски.

Ходить мати коло хати
 Та плеще руками:
 Діти мої дрібненькії,
 Най Бог буде з вами.

Нема цвіту по всім світу,
 Як на калинонці,
 Нема мені ніде ліпше,
 Як при матінонці.

Мамцю моя старенькая,
 Ти мя годувала,
 Студеному вітройкові
 Дути-с не давала.

Попід гору високою
 Літають вірляни,
 Ніде мені так не добре,
 Як в рідної мами.

А в рідної мамуненьки
 Снідання раненько,
 Коса руса розчесана,
 Сорочка біленька.

Ой, горами долинами
 Пшениця ланами,
 Нема ніде розкошеньки
 Як в своєї мами.

II. Відповіді.

(Гляди: »2. Скажи мені« в числі 8-ім).

1. Шехерезада приходить у книжці »КАЗКИ 1001 НОЧІ«. Вибір цих казок вийшов у »Діточій Бібліотеці« видавництва »Світ Дитини«. Ціна цієї книжечки 1'40 зл.

2. Від золота дороща — плятина. Найбільші поклади плятини знаходяться в уральських горах у Росії.

3. Від плятини дорощий — радій, а це тому, що його взагалі дуже мало.

4. Каїро лежить над рікою Нілем.

5. ФІЛЯТЕЛІСТИКА — це знання про поштові значки (марки) всього світа.

6. Маркіян Шашкевич уродився в селі Підлисю в Золочівщині, де його дід по мамі, о. Авдиківський, був парохом. Батько Шашкевича був парохом у сусідньому селі Княжу.

7. Галич — верх у Горгонах.

8. Маркіян Шашкевич. Він уложив читанку для народніх шкіл, а в ній зібрав багато віршів та оповідань для дітей.

9. Данило і його внук Юрій II.

10. Др. Іван Пулюй, професор фізики при німецькому університеті в Празі. Він винайшов ляппу до Рентгенових проміннів.

Загадки.

Складова загадка (3 точки).

І, фі, я, ра, Вар, ха, Яв, на, са, Те, ва, Со, ри, я, на,
Ро, я, Ма, на, за, Та, ра, ма, Ок, лі, рі, Ан, тя, до, на.

З порозкиданих 30 складів зложіть 11 жіночих імен, яких початкові букви, читані згори вниз, дадуть назву свята, яке припадає в другу неділю, місяця травня кожного року.

Шаховий коник (2 точки).

(Уложили Ірка і Мирон Збудовські).

		прий	пла			
	За	пла	тик	де		
ред	в	вам	а	тіть	ту!	
	ту	пе	ха	Сві		

Починаючи від складу »За« відчитайте, за ходом шахового коника, за-
клик до всіх українських дітей.

Писані ребуси (1 точка).

$\frac{\text{Бод}}{\text{р}}$	Кі .	$\frac{\text{ка}}{\text{у}}$	$\frac{\text{я}}{\text{ді}}$	Ві 3	Со $^{1/2}$ ка	$\frac{\text{ош}}{\text{ва}}$
-------------------------------	------	------------------------------	------------------------------	------	----------------	-------------------------------

Загадка із сірничків (1 точка).

(Подала Яруся Лакустівна).

Забрати з цієї фігури 6 сірничків так, щоб
повстали два однакові шестистінники.

Загадка (1 точка).

Як на весні сонце
З неба пригріває,
Кожде з нас препишний
Одяг прибирає.

Як зима надійде,
Люта, з морозами,
Тоді ми у лісі
З голими кістками...

Замітка: Розвязки загадок надсилати найдалше до 15 травня. Надіслані по тім речинці не увійдуть до табелі обчислень в цілі одержання премії. Розвязки враз з таблицею здобутих точок — будуть надруковані в червневому числі. Хто хоче брати участь в змаганню за одержання премії — мусить прислати розвязки із загадок від 1 числа починаючи.

„СВІТ ДИТИНИ“

виходить раз у місяць
в обемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1933/34: В краю річно 5 зл. Для Америки й Канади 1 долар; для Чехословаччини 25 кор.; для Румунії 125 леїв річно.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, ул. Зіморовича ч. 3.
Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330.

Заклик до всіх Читачів і Читачок:

Хто має багато прочитаних книжечок, а не потребує їх уже — нехай зробить з них дарунок для бідних дітей, яким родичі не в силі купити книжечку до читання. »Світик« збирає такі книжечки і буде їх розділювати в імені жертводавців поміж вайбідніші діти тут у краю і на еміграції.

Поіменний виказ жертводавців буде постійно друкований на сторінках газетки. Думаю, що всі відізвуться на мій заклик.

Ваш »СВІТИК«.

Прохання до всіх добрих сердець:

Бездольна Мати 3-оїх діточок, яку залишив муж без жадного забезпечення й виїхав на Україну, де його відтак арештовано й заслано на Сибір — прохає в добрих людей помічі для дітей, а праці для себе. Візьметься за всяку роботу, щоби лиш діти свої могла захистити перед голодом і нуждою, бо не маючи даху над головою, тиняється з ними з місця на місце.

Жертви приймає Редакція »Світа Дитини«, яка від себе прохає всіх, в кого тліє на дні серця трохи чувства милосердя, допомоги для цієї нещасної матері й опущеної жінки.

„САМОСТІЙНІСТЬ“

— тижневий часопис у Румунії.
Річна передплата 10 злотих.

Адреса: »Samostijnist«, Cernăuți, str. Petrovici 2.

Оповідка.

Накладня Михайла Таранька видала прегарну картину Тараса Шевченка, мальовану арт. Осипом Куриласом у Пресовій Кватирі У.С.С. в р. 1917. В тім році — в місяці липні — припадає 20-ліття основання першнх чет У.С.С.

В кожній укр. хаті повина найтися ця картинка.

Ціна 1 прим. 50 сот. Поодинокі не висилається. Найкраще замовляти бодай 10 штук, бо тоді не числимо коштів порта.

Сподіємося масових замовлень цієї пропамятної картини.

Новинка на »СВЯТО МАТЕРИ«.

На днях вийшла друком, у новім виданню, сценічна картинка Юри Ігоркова п. з. »СИРОТА« — яка надається на вистави для сиротинців на »Свято Матери«. Ціна 1 прим. 40 сот., з пересилк. 50 сот. Замовлення слати до Адміністрації »СВІТА ДИТИНИ« — Львів, ул. Зіморовича, 3.

„УКРАЇНСЬКА ЛАСТІВКА“

ілюстрований часопис для дітей в Румунії.

Передплата 5 зл. річно. Видає Товариство »Українська Школа« в Чорнівцях.

Адреса: Cernăuți, str. Petrovici 2.

ЖЕРТВИ.

1. Зеня й Ірця Мазурівні з Глуска зложили на »Рідну Школу« 2-50 зл., для »Інвалідів« 2-50 зл. і на »Паску Гуцулам« 5 зл.

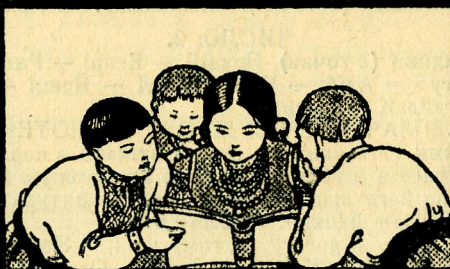
2. Дозя й Осип Велички з Волі нижньої прислали на »Паску Гуцулам 1 зл.

Видає й за редакцію відповідає: Михайло Таранько. — Друкарня ОО. Василян у Жовкві.

27.610.

СВІТ ДИТИНИ

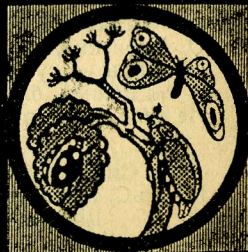
ЧИСЛО 10. ЧЕРВЕНЬ, 1934. РІК XV.

ЗМІСТ:

1. Сестро, брате — на оселі у Карпати! 289; 2. Жабки співають 292; 3. Два-
цятьтретя казка дідуся Тараса 293; 4.
Паперовий гість 297; 5. Гіркий зарібок
Івася Перчика 301; 6. Пісенька про
пана Кука 304; 7. Галя 305; 8. Петрик
і Вітрик 307; 9. Свинка в гостях 308;
10. Женці 310; 11. Наші розмови з об-
ласті природи 311; 12. Рідний край 313;
13. Коник і волик 313; 14. Буря над-
ходить 314; 15. Не може спати 314;
16. Всі вчимося англійської мови 315;
17. Слава хлібороба 316. Розв'язки за-
гадок. Від Видавництва, Побажання
для всіх.

Ціна 50 сотиків.

Розвязки загадок.

ЧИСЛО: 1.

Загадка складова (2 точки). Дунай, оркан, Шабля, конгрес, Орфей, лисман, индик, султан, плякат, імбір, шлябан, Іркуцьк, магонь.

Цілість: До школи спішім!

Фігуральна загадка (2 точки). Ольга, ставок, уступ, ситник, сітка, рівник, школа, ананас. Цілість: »ЛАСТИВКА« дитячий часопис на Буковині.

Переставка букв (2 точки). 1. кара—арак. 2. мара—рама. 3. хата—ахат. 4. удар—руда. 5. нора—Арно. 6. прут—труп. Цілість: Арапат.

Буквова загадка (2 точки). КАЧКА — КАЗКА.

Загадочні візитівки (2 точки). 1. Механік. 2. Архитект.

ЧИСЛО: 2.

Загадка складова (2 точки). ПрадіД — Еспрі — РапорТ — ЕхО — ДибіЧ — ПапУ — ЛизогуБ — АлібіІ — ЧуБ — Упал — Йонці — Торонто — Елегант — Віче — СагайдаК — Івасику.

Цілість: ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ВСІ ДІТОЧУ БІБЛІОТЕКУ!

Шаховий коник (3 точки). Не штука втікати з корабля, якщо він тріщить, а штука боротися з вітрами, щоб він не потонув. Наш корабель у небезпеці. Ми врятуємо його лиш тоді, коли будемо ратувати згідно, слухаючи нашого капітана... (Богдан Лепкий: »ПОЛТАВА«.

Ребус (2 точки). Кому в догоду — тому час! **Загадка (1 точка).** БІВ.

Ломиголовка (2 точки). Калуш — Львів — Одеса — Київ.

ЧИСЛО: 3.

Складова загадка (2 точки). ЛилиК — ИльмеН — Скити — ТунгуЗ — Окапі — ПисаР — АфриКА — Долуд. Цілість: Листопад — книзі рад!

Які це слова (1 точка). Карк — крак.

Ребус (2 точки). Степ та воля — козакові доля.

Як це зробити? (1 точка).

Загадка (1 точка). Муха.

1	
	2
3	
	4

Рахункова загадка (1 точка).

$$\begin{array}{r} 157 \times 28 \\ \hline 1256 \\ 314 \\ \hline 4396 \end{array}$$

Складова загадка (2 точки). ВЕнера—оСЕЛ—КАва. Нове слово: »ВЕСЕЛКА«.

ЧИСЛО: 4.

Географічна складова загадка (2 точки). Угорщина, Каринтія, Румунія, Англія, Італія, Німеччина, Австрія. Нова держава: Україна.

Чотири ребуси (1 точка). 1. Бас. 2. Місто. 3. Сторожа. 4. Листар.

Шарада (2 точки). Виноград. **Числова ломиголовка (1 точка).** Разом є 4 коти.

Утворення нового слова (2 точки). Село, овид, риба, орли, Куба, арак.

Цілість: Сорока.

Загадка (1 точка). Волосся — брови — уста — язик і горло.

Ломиголовка (1 точка). Файка — Чайка — Байка.

ЧИСЛО: 5.

Складова загадка (2 точки). ЗанзібаР, Англіїці, Кунард, Океан, Листовці, Який. Довбуш, Урядник, Йосько, Титул, Еспрі.

Цілість: ЗАКОЛЯДУЙТЕ — РІДНИЙ ШКОЛІ!

Фігуральна загадка (2 точки). Ірка, Він, Адам, Ніс, Мета, Арм, Зяви, Ера, Пара, Акт. Цілість: ІВАН МАЗЕПА:

Шаховий бігун (3 точки).

Загадка (2 точки).

О, Вифлеєме,
Ти днесь не сумуй,
А ти, Рахиле, благодушествуй.
Не плач, мати, в небо взяті діти твої.

1) Совги або лижви. 2) Двері.

Загадочна візитівка (1 точка)

Спортовець.

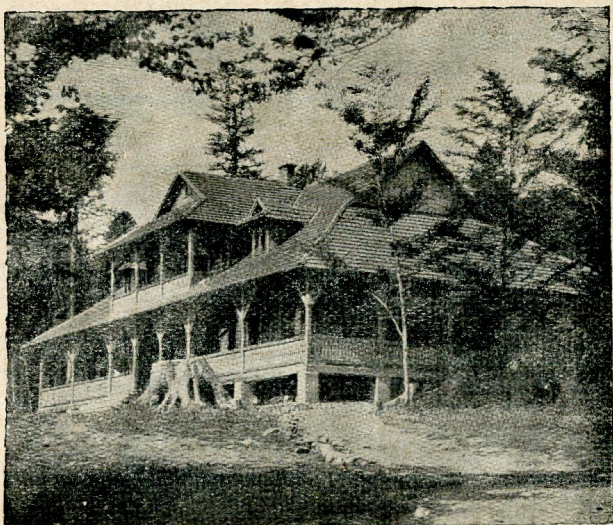
ЧИСЛО: 6.

Складова загадка (2 точки). КороП, СереднЕ, Египет, НотаР, ЯлинкУ, ІмпульС, Місяць, ІртиШ, СердаК, ЯгнятО, Царгород, Іскра.

Цілість: КСЕНЯ і МІСЯЦІ — ПЕТРУСЬ ШКОДА.

Сестро, брате — на оселі у Карпати!

Ромчик всякі дива вміє оповідати про нашу Верховину. Він уже семилітнім хлопцем їздив літом на Остодор, біля Підлютого, а потім рік-річно, кожних вакацій, там бував. Оповідає, як там йому тих кілька тижнів гарно та весело жилося. Пізнався навіть із дітьми з різних сторін краю. Були там навіть діти українських емігрантів із заграниці. Вони досить слабо говорили по українськи, але там, в оселі, в розмовах із іншими дітьми, навчилися кра-

Дитяча оселя на Остодорі.

ще говорити рідною мовою. А які здорові всі діти розідилися відтам щороку.

— Тепер уже мені 14 років скінчилося — говорив Ромко гордо меншим дітям, що слухали цікаво й уважно його оповідання, — то я вже цього року поїду не на Остодір, але на Сокіл! На Остодір їдуть такі діти, як ви, що не мають ще 14 літ, а по чотирнацятому році — то вже на Сокіл...

— А що там роблять діти весь час? — спиталася осьмилітня Галюся.

— Якто що? — відповів Ромчик. — Улаштовують різні забави на свіжому повітрі, роблять прогульки, ку-

паються в Лімниці, а вечорами палять „ватру“. Все те скріплює їх сили та дає здоров'я. А крім того так весело там і так гарно.

Наслухалися Леся, Галя, Даруся, Славчик і Володко цих Ромчикових оповідань і собі лепечуть:

— Ми мусимо теж поїхати на Верховину в оселі. Будемо просити татка й мамцю, щоб конче вислали нас туди!

Та не потребували просити, — бо татко й мамця теж думали над тим: як би то цього року вислати дітей на оселі в гори.

— Буде нас — каже татко до мамці — цього року більше грошей коштувати, та дарма. Хоча часи тяжкі, здоров'я дітей важніше, як що.

— А вжеж — признала мамця — насиділися діти весь рік тут у міських мурах, нехай бодай по тих три тижні надихаються свіжого, здорового верховинського повітря.

— То зробимо так — каже татко, — Ромчик поїде на Сокіл...

— Колиж то мав би він їхати?.. — перебила татові мамця.

— Зараз... сказав татко — ось тут є проспект. — І взяв у руки листок задрукованого паперу та розложив його. Було там повно образків. Татко читав:

— На Соколі біля Підлютого для хлопців від 14 р. життя — від 22 червня до 17 липня.

Мамця говорила:

— Леся поїде ще цього року на Остодір, а за рік уже також на Сокіл. А коли черга для дівчат на Остодорі?

Татко читав:

— Для дівчат від 17 липня до 14 серпня. А для хлопців скоріше: від 20 червня до 17 липня.

— А Жуківські висилають свої діти до Старяви біля Хирова — говорила мамця. — Може-б і ми вислали туди Дарусю й Славчика. Вони разом ходять до школи з Ірочкою й Богданком Жуківськими, то нехай би разом і їхали.

— Добра думка! Оселя у Старяві для дітей до 14 р. життя, требає від 17 липня до 14 серпня, а оплата всего по 40 зл. від дитини. Цеж незвичайно дешево!

Як діти довідалися про постанову родичів, настала серед них велика радість. Вони з радощів скакали, виспівували, а Леся говорила:

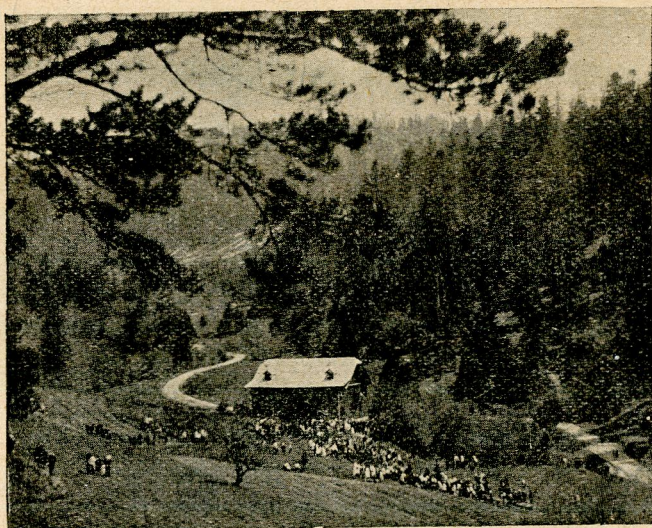
— Як це гарно, що ми розідемося в різні оселі. Матимемо кожне що оповідати собі, як повернемося додів.

На цю загальну радість дітей увійшла сторожика каменіці.

— Дуже веселі сьогодні панині діти! — сказала вона до мамці.

— А тішаться, що їдуть на оселі! — сказала мамця.

— Ой, треба-б поїхати й моїй Марусі кудись! — зітхнула сторожика. Вона така бліденька. Сидить увесь рік дитина у тих сутеринах тай нидіє. Треба її доконче ку-

Дитяча оселя в Старяві.

дись вислати, щоби дихнула свіжим повітрям. Та де нам, бідакам, про це й думати. То десь дуже дорого коштує.

— А вашій Марусі кілька років? — спитала мамця.

— Та вже Богу дякувати 10 рік кінчить. Вона вже в четвертій класі вселюдної школи.

— А то моглаб поїхати або на Остодір, або до Старяви біля Хирова. На Остодорі коштує 45 зол., а в Старяві 40 золотих, за 4 тижні побуту.

— О, то ще можна витримати! — зраділа сторожика.
— Я думала, що багато більше коштів буде! Поговорю з чоловіком. Мусимо з останнього стягнутися й вислати туди дитину. То куди пані радили б мені вислати Мурусю,
— чи в тую Остодору, чи до Старяви?

— Мої діти їдуть одні на Остодір, а другі до Старяви.

— А панна Леся куди їде?

— Леся на Остодір!

— То вже й Марусю вишлю туди, бож вони обидві шкільні товаришки. А де то й коли треба зголоситися?

— Зголоситися треба найдалше до 1 червня ц. р. у п. Л. Мрицівної в Земельному Гіпотечному Банку у Львові, ул. Словацького ч. 14. Та тим не журіться, я вже зголошу вашу Марусю разом з моїми, тільки гроші приготуйте.

Так то й Маруся, дочка бідної сторожихи, поїхала також на оселю.

Жабки співають.

Сонце піжмурками натомилося,
Бац за вербу — простяглося — спить —
Скільки-скільки зірочок вродилося
За одну-однісенькою мить!

Вигулькнув з-за гаю місяць мячиком
(Хтось то, хтось то шпурнув його так?)
Ізраділи сестри-зорі братчиком,
А крайнебо розцвіло, мов мак.

Щось в ставку ворухиться під берегом,
Де останні блиски губить день —
Підпливають жабенята шерегом
Заспівати весняних пісень.

Диригент із гурту піднімається,
Дав порядок і — один кивок:
Аж по криса світу розливається
Розкотиста пісонька жабок.

Закипіла під слизькою пліснею
Тисячею ротиків вода —
Усю нічку жабиною піснею
Гомоніла весна молода.

Усю нічку Галі тепло спалося
Жум-бжінь-брум! (То жуки до вікон!)
Усю нічку радісно всміхалася —
Наче жабка — Галочка крізь сон.

Роман Завадович.

Двацятьтретя казка дідуса Тараса.

Любі та милі дітям усі дні вільні від науки. Та вже таки наймиліші великі вакації, не тільки тому, що великі, що тривають повних два місяці, а й тому, що вони припадають у такий гарний час. Правда, часом, буває, затягнеться слота та то не часто, а більше днів таки гарних, соняшних, веселих. Тут і гай манить до себе на зелень цвітисту й ліс у любий холод, і лани колосисті й річка чи ставок, аж просять, щоб скупатися в їх холодних хвилях.

Нема, нема над великі вакації!

І внуки та правнуки дідуса Тараса користали вповні з цього любого та милого дозвілля. Бігали по гаях, по полях, купалися в річці — ввесь день сливе були на свіжому повітрі. Тільки що на обід забіжать і то бідні мами мусять не раз добре наклика-тися, заки зберуть усіх дітей.

Не раз так і чути довкола хати:

— Славку, Ромку, Зеню, Любко! — кличе одна мати.

— Володку, Степку, Богданко! — кличе друга.

Бо треба вам знати, що до дідуса Тараса позїздилися на вакації його сини й доньки, ба й унуки зі своїми дітьми з різних міст, щоб тут у дідуса Тараса за вакації надихатися свіжим повітрям.

Гамірно в часі вакацій у дідуса Тараса.

Та найбільше вечорами, або як на дворі дощ.

То було 7 серпня вечором. Всі діти тоді взялися просити в дідуса Тараса казки.

— Добре! — сказав дідусь Тарас — буде вам казка. Оповім вам казку:

ПРО ЛИЦАРЯ ЗЕЛЕНОЇ ЗЕМЛІ.

Була країна гарна, така вже гарна. В ній і гори й долини всі зелені; вся мов один великий луг повний зелені та цвіття й рік та потоків, струмочків срібних. Гарна, чарівна була ця країна. Однак людям, що жили в цій країні було сумно, дуже сумно вже від давніх, давніх літ. Ходили люди там із похнюпленими головами, безрадни, сонні.

Уже довкола, в сусідних країнах, кипіла праця, лунали бадьорі співи, а в них, серед тієї любої, чарівної зелені, один сум вітас.

Аж народився там хлопчина. Ріс собі серед цієї краси та смутку й думи думав.

— Чому — думав собі не раз — у моїй такій гарній країні люди такі сумні та безрадни, — наче сонні ходять.

Аж йому на зустріч його доля:

— Цікавий юначе, — каже — тут не довідаєшся про це. Поведу тебе в світ, побачиш, як деінде люди живуть, побачиш і зрозумієш чому воно так.

І взяла хлопця за руку тай повела.

І бачив хлопець багато див усяких на чужині, пізнав світ і людей.

— Гарно тут, — думає — люди веселі та щасливі мабуть. Гей, як би то в мене та сила, щоб я міг братам моїм і сестрам в моїй любій Зеленій Землі принести хоч дрібку цього щастя.

Тільки він так подумав, аж тут напроти нього дівчина, як царівна, в пишному віночку на кучерях русявих. Подає йому ліру в руки тай говорить:

— Іди, юначе, в свою Зелену Землю, грай на цій лірі й тоді сповниться твоя мрія. Твої брати й сестри пробудяться з про-

Осип Юрій Федькович.

соння, візьмуться за руки, разом стануть до праці і — будуть щасливі.

Юнак подякував, сів на мураві зеленій і став грати на лірі, ще там, на чужині. І сам дивом дивувався, як та його чарівна ліра прегарно грає.

Як він так грав, то звуки його ліри линули далеко, далеко — перелинули ріки широкі й гори високі й долинули в його Зелену Землю.

І його брати й сестри в Зеленій Землі приставали, слухали, чудувалися:

— Відкіля ті звуки любі, а такі якісь рідні й могутні такі, в серце, в душу западають, силу й любов розбуджують?

Чудувалися, слухали й наслухатися не могли. Аж тут і юнак із лірою з'явився в Зеленій Землі. Іде по всіх усядах і грає.

Люди слухають:

— Ах, це він! І хто б то був сподівався, що він буде так гарно грати?!

— Грай, нам, грай! — просять його всі.

А тут і з сусідньої країни, де жили теж люди цього самого роду, тільки вже кількадесять літ скоріше пробудилися з просяня й до праці взялися, теж просять:

— Грай, грай!

І юнак грав. І дивні дива діялися. Були люди, що в них серця вже давно в твердий камінь затвердли; були люди, що серця в них холодною кригою стали; були люди, що серця в них чужим мохом поросли — і всі вони тепер мов віджили. Каміння оживало, крига топилася, чужий мох відпадав, а на його місці рідне цвіття цвило.

Дивні діялися дива. А найдивніше диво було, що всі під впливом чарівних звуків ліри геть десь сум затратили, голови підняли та сказали собі:

— Таж ми брати, таж ми сестри рідні, гей-же разом до діла!

І вся Зелена Країна мов під доторком чарівної палочки змінилася зовсім — ожила, повеселіла. Юнак грав, а за ним й інші взяли в руки ліри та бандури й почали грати.

Закипіло нове життя. Потім юнак постарівся, а там і сил не стало — він поклався в могилу на вічний спочинок. Однак його ліра не замовкла. Взяли її інші, молодші руки, тай грали даліше.

Настала велика хуртовина. Зелена Земля почорніла від горя; люті морози налинули й хотіли звялити зелень до останку. Та дарма — не вмовкає ліра лицаря Зеленої Землі, морозам лютим доступу не дає — брати й сестри держаться разом і йдуть за чарівними звуками ліри до Сонця золотого. Вони вірять:

— Прийде час і наша Зелена Земля знов зазеленіє, ще краще як колись — так буде, бо в нас є ліра лицаря Юрія...

— Ось і кінець моєї казки — а ви, діти, коли здогадчиві та дотепні, то скажіть, хто цей лицар Юрій із Зеленої Землі.

Діти на хвилюку задумалися. Аж по хвилині каже Славця, учениця другої гімназійної.

— Зелена Земля, то Буковина, а лицар Юрій, то поет Юрій Федькович. Він тим для Буковини, чим Маркіян Шашкевич для Галичини, а Іван Котляревський для Великої України.

— Гарно, Славцю! Бачу, ти вмієш думати. А хто скаже мені, чому я оповів сьогодні цю казку.

І знов діти задумалися, аж каже Ромчик, теж гімназист:

— Федькович родився 1834 р. і в 1934 минає сто літ від його народин.

— Так, діти, а сьогодні навечеря його народин, бо він родився 8 серпня — сказав дідусь. — А тепер скажіть мені, чи знаєте повне назвище Федьковича?

— Так! — сказала Богданка. — Ми вже вчилися про Федьковича. Він називався Осип Юрій Федькович-Гординський.

— А де він родився? — спитав дідусь Тарас.

Тут Володко, Ромко й Богданка як в один голос:

— В селі Сторожинці-Путилові на буковинському Підгір'ю.

— Так! — відповів дідусь Тарас. — Однак батько його походив із Галичини з села Гордині у Самбірщині.

— А чи знаєте, де й коли помер Осип Юрій Федькович?

На це разом кілька голосів:

— У Чернівцях, столиці Буковини 11 січня 1888 року.

— А чи знаєте, де й коли зачав Федькович писати?

Тут знову Богданка:

Першу поезійку написав Федькович в Італії, в таборі під Касано. Він був тоді при австрійському війську поручником, а Австрія вела тоді війну з Італією.

— Так! — завважив дідусь Тарас — то було 1859 р. Ця перша його поезія має наголовок «Нічліг». А скажіть мені, чи Федькович писав тільки поезії?

— Ні, писав також оповідання з гуцульського життя! — сказав Славко. — Ці його оповідання дуже гарні, я їх читав уже. Писав також драматичні твори. Найкраща його драма — це «Довбуш».

— А чи Федькович увесь час був офіцером?

— Ні, — сказала Богданка — він потім покинув військову службу.

— Так! — сказав дідусь Тарас. — Покинув і вернувся на Буковину й відси писав до галицьких видавництв. Був якийсь час шкільним інспектором, потім у Львові редактором видань «Просвіти» (в 1872 р.), а під кінець життя в Чернівцях редактором часопису «Буковина» (від 1884 року). Писав також чимало для дітей і містив ці твори в «Бібліотеці для молодіжи», що виходила тоді в Чернівцях. Уложив також шкільний співаник. Як уже знаєте — значіння Юрія Федьковича для Буковини дуже велике, бо він пробудив її до нового життя. Та має він значіння також і для нас у Галичині, бо тут, у галицьких видавництвах містив він свої твори, які у нас залюбки читали, а передусім наша молодь 60-тих і 70-тих років XIX ст. виховувалася на них. Осип Юрій Федькович Гординський — це поет не тільки буковинський, а загаль-

ноукраїнський і тому століття його уродин святкує не тільки Буковина, а всі українці! — закінчив дідусь Тарас.

Антін Лотоцький.

Р. Завадович

ПАПЕРОВИЙ ГІСТЬ.

Сценічна картинка в 2 відслонах.

Дієві особи:

Павлусь, Михась, Гнат, Іванко — сільські пастушки. Сонечко — дівчинка в промінистому капелюшку. »Світик« — хлопчик-газетка. Школярки і школярки.

ВІДСЛОНА I.

(Пастушки сидять на узліссі. Михась і Гнат сперлись на ко-
стури, Павлусь сидить на пні зрізаного дуба).

Сонечко (виходить ізза верби):

Разом ми вдосвіта з постелі
[встали,

Разом на паші ягнат доглядали...

Які робучі, трудящі діти!

Мушу їх поглядом своїм зо-

[гріти.

(Простягає до них руки й огрі-
ває їх).

Павлусь:

Високо сонце підпливає,

Ось швидко вже пора в село!

Я чую: вже дзвінок лунає,

У школу школярів скликає

Так радісно, так весело.

Михась:

Ти ж не скінчив оповідати

Про зачаровані палати,

Де сирота Степан Ріжок

На бій візвав поганих гадів

І знищив погань без пощади

Навчившись розуму з книжок.

Гнат:

Вільну ще маємо хвилинку,

Кінчай — і у село гайда!

Іванко (вийшов з ліса і здале-
ка прислухується).

Павлусь:

...Король з князями сів на рин-

(Хвилює військo мов вода) [ку

І кличе Степана на раду:

»Чим ти побив поганих гадів?

Яка у тебе зброя єсть?»

А він їм каже: »Книжка й

Тоді додумались бояри [честь».

Чому ніхто із них не міг

Прогнати з міста гадів злих

І увільнити край від кари.

Пізнали, що знання, не сила,

Ворожу зграю побідило.

Гнат:

Чудова казка! День і ніч

Я слухав би таку річ.

Звідкіля ти її дістав?

Павлусь:

Мені газетку дядько дав —

Вона призначена дітворі;

У ній байок, віршів, казок,

Безліч картин і повісток,

Неначе перлів тих у морі.

Дивуєшся, втішаєшся,

Читай — не начитаєшся.

Іванко (зі свого кутка):

Велике диво — паперу шмат!

З чого тут можеш бути рад?

А з мене тих читань доволі,

Що їх наслухаюсь у школі.

Павлусь:

На все, Іванчику, є час:

І на читання й на забаву.

Газетка пише нам на славу,

Вона добру навчає нас.

Її читати, то не мука,

Мов з медом хліб у ній наука.

Іванко:

А я запліснів би при ній,

Нудом занудивсь би, як стій.

Сонечко (до себе):

Що він верзе, отой хлопчище?

А ну, придивлюсь йому ближче.

(підходить ближче).

Іванко:

Нема то, як ріка, ставок,

Човен, ятір, ловля рибок,

Забава в військо, баскі коні,
Веселі скоки на вигоні.

Павлусь (деклямує):

Не для розваги і забави
Живе на світі чоловік,
У праці він проводить вік,
А з чола піт тече кривавий.
Тому ти змалку, друже, вчись,
Щоб не запізно очутивсь». *(У тій газетці це читав я, і віршик цей запам'ятав я. Ось бач, як гарно пише тут: Учись, працюй, поважай труд!)*

Михась:

Ходи до нас, Іванку, друже,
Із нами сядь у гурт спільний!
Газетку цю полюбиш дуже,
Отак самісенько, як ми.
Будемо вчитися, читати,
Світло, знання здобувати,
А як науці буде край,
Підемо на розвагу в гай.

Іванко:

Як ласка, йдіть, я не спляю,
Та з вами я не піду, ні,
Доволі тих книжок я маю,
Аж надоли вже мені.
Сьогодні в школу я не піду,
Пастиму вівці до обіду.

Павлусь:

Вольному воля. Лиш потому
Щоб не жалів ти, милий брате!

Іванко:

Найкраще ви лишіть самому
Мені над тим покітувати.
(Посвистуючи відходить у бік).

Павлусь:

Пора до дому! Гей, до дому,
Зганяйте, хлопці, овечат,
Он вже школяріки біжать
Стежинкою, обік вигону.

(Хлопці вибігають, чути поклики на отару і блеяння овець).

Сонечко *(виходить на середину сцени і розпускає своє золоте віяло).*

Для таких, як Павлусь
Я раде б вік світити,
Для таких, як Івась
Я не хотіло б і жити.

(Входять школяріки і школярки. Балет зі Сонечком по середині при співі пісеньки на ноту: »Як весело минає час...«)

Хор:

Як весело минає час,
Дзвінок у школу кличе нас,
Покиньмо сонце і квітки
Берімо книжку до руки.

Прощай, зозулько, люба ти,
В чужий садок тепер лети,
А як науці буде край,
До нас ти знову прилітай.

Прощай нам, сонечко, прощай,
Світи тепер у інший гай,
А як мене навчання час,
Тоді вернися знов до нас.

Заслона.

ВІДСЛОНА II.

Площа перед школою. Павлусь, Михась і Гнатко зі свідоцтвами в руках.

Павлусь:

Скажіть мені, кохані діти,
Як не втішатись, не радіти?
Над книжкою минув нам рік,
Чи ж не прийшла пора спочити?
Гайда в лісок, чи у потік —
Тепер — я знаю — варто жити.
Свідоцтво заслужив на славу.
Матусі радощів придбав,

Погладить батько кучеряву
Головку й скаже: »Я це знав,
Наш син не зробить нам не-
Михась: [славу«.

А мій татуньо обіцяв
Мені гезетку заплатити,
Що ме зі Львова приходити
Простісько на моє ім'я,
(Щоб знали люди, хто то я!)

Як тільки гарно вчитись буду,
Свідоцтво добре роздобуду.
Я обов'язку не забув,
Учився пильно і завзато,
Свідоцтво гарне роздобув,
Тепер я скажу: »Любий тату,
Хоч я не вчився за заплачу
І не за гріш весь рік трудився,
І не для вас, татуню мій,
А для всіх нас, для себе вчив-
Мені ви, таточку, простіть, [ся.
По ту газетку напишіть!

Гнат:

Це буде справжня нагорода,
Найкраща може із усіх.

Михась:

Найбільша втіха із утіх!
Оба читатимемо. Згода?

Павлусь:

Хто хоч разок її читав,
Її на віки покохав.
Вже більш як рік її читаю,
Всі віршики на пам'ять знаю,
Казки читаю двічі - тричі,
Такі вони мов співи птичі,
Від них у серце радість ллється
Неначе Сонечко сміється —
І все вони немов нові,
Мов сходить Сонце в голові.

Гнат: Справді, Павлусику?

Павлусь: Від них

Навчився я книжки любити,
Завдання пильно всі робити,
Цуратись хлопчиків лихих.
Бо злий товариш, милий дру-
Зведе тебе на манівці, [же,
Не праці, а лінивству служить;
Не в школі, а на толоці.
А друга кращого, мій брате,
Як та газетка, не знайти:
Вона веде, мов рідна мати,
Крізь труд і працю до мети.
Яка ж солодка її власть!
Вона науку й втіху дасть,
Вона лікує біль, мов масть.

Іванко (вийшов тимчасом зі
шкільного будинку і прислу-
хувався з похнюпленою голо-
вою).

Сонечко (стає за вербою).

Здорові діти, пишні квіти,
І я спішу до вас радіти!
Чи всі веселі, чи всім щасливо
Удалося те шкільне жниво?

Гнат: Усім, усім!

(Озирається, помітив Іванка).

Здається... так...

Сонечко (вказує на Іванка):

Чогось сумує цей юнак...

Михась:

Давай — свідоцтво порівнаєм,
Веселі дні шкільні згадаєм.

Іванко (сумно):

Нічого згадувать мені!

Веселі дні? — Погані дні!

(крізь плач)

Ось совість рве мене на шутки.

Не прикладавсь я до науки,

Думав — без того обійдеться,

Пустотою я тільки жив,

Лихе свідоцтво заробив,

Тепер... болить... отут щось

(кладає руку на груди) [рветься.

Сонечко:

Бідненький ти! Ну, як це ста-
[лось?

Часу ти може мав за мало,

Чи голодом ти примирив?

Іванко:

Ні, я такий... лінивий став.

Боявсь я школи, мов в'язниці,

А книжка була ворог мій,

Її я кинув на полиці

Я — негодай, лінтяй, пустій!

Через надмірні забави

Тепер дійшов я до неслави.

(Відходить на бік і колує дерево).

»Світик« (в кабатнику з газетки,
прибраний зовсім як газетка,
на ніжках. Стукає пальчиком
у вербу): Приймете до гурту?

Павлусь: Прохаєм,

Хоч вас не бачили, не знаєм,

З далекої мабуть дороги,

Що пилом так припали ноги?

Гнат (до Михася):

Чи бач! Незнакомий хлопчина.

Яка чудна його свитина!
Немов з паперу...
»Світик«: Я до вас,
Зі Львова вибрався' якраз.
Пані Редакція — тітуня
Моя прислала мене тут.
Казала: Йди! Тебе там ждуть!
Листок я маю від татуня.
Татуньо пише:
(читає) »Маю сина
Михася, добра то дитина,
До школи ходить, добре вчить-
Не вередує і не бється. [ся
Пані Редакціє! Пришліть
Свогого »Світика« в гостину
В мою селянську хатину,
Михася нам розвеселить...
То писав щиро, хоч не багато
Василь Калина, Михасів тато«.
Хто з вас Михась?

Михась (біжить і кидається
йому на шию):

Це я — мій друже!
Який я радий дуже, дуже!

Сонечко (плече з утіхи в до-
хлопці: [лоні).

Що це скоїлось? Дивна сила!
До нас газетка загостила!

Михась (до »Світика«):

О, як до тебе я тужив!
Як я це видержав, не знаю,
Вкінці тепер тебе я маю,

»Світик« (пригортає Михася
своїми руками-сторінками):

Хто мене любить, не жаліє,
Світик віддячитись уміє.

Михась:

Татуню мій! Який я рад —
Тепер є в мене рідний брат.

Іванко (підходить несміливо до
»Світика«):

Це я тебе колись цурався,
Для тебе горде слово мав?
Чом я скоріш тебе не знав,
Скоріш з тобою не стрічався?
Та тільки раз тебе побачив
І вже безмірно полюбив.

Прости — тобою погордив
Я нерозумний, необачний.
Колиб тебе скоріш був знав,
Може би сорому не мав,
І нині так, як ви, радів би
В спільний гурток із вами сів
»Світик«: [би.
Блуди свої хто зрозуміє,
Той і поправитись зуміє.

Павлусь:

Івасю, серце, — не журися
Твоє каяття — добрий знак,
Поправся, будеш друг-юнак,
До книжки серцем прихилися
(показує на »Світика«)
Люби його, як ми любили,
Тобі він дасть завзяття й сили,
Тобі поможем ми у всьому
І все знов буде по давньому.

»Світик«:

Хто вірно книжечку кохає,
Той мене в хату запрохає,
Йому я годжу, служу, раджу,
Научу й — ніколи не зраджу.
Ходи, нехай тебе прийму,
На знак злагоди обійму.

Іванко (кидається до »Світика«
і обнімає його).

Сонечко (дуже врадуване, сипле
на них золоті нитки).

(Вбігають школярі й школярки,
всі в святочних одягах, з сві-
доцтвами в руках. Балет на
голос пісні: »Гей, пластуни...«

Гей, школярі, гей, школярки!
Наш світ наука і книжки,
Знання скарбниця пребогата.

У ній шукаймо перлів тих,
Що світ ціни не зна для них,
Що їх за гроші не дістати.

Гей, школярі, гей, школярки!
Нас надить сонце, шум ріки,
Нас надять світу таємниці,

Вперед, вперед звертаймо лет,
Звертаймо біг здобути їх
На славу Рідної Землиці.

З а с л о н а.

В часі вакацій постарайся приєднати для „СВІТИКА“ бодай одного передплатника!

Ю. Зіве.

Гіркий зарібок Івася Перчика.

Івась Перчик занудьгував у рідному селі. Йому забажалося рушити кудись у далекий світ. Але на подорож по світі треба грошей, а Івась їх не мав. Гроші можна заробити, це правда. Але як їх заробить такий хлопець, що в школі є останнім учнем? Давали йому „уряд“ гусія, себ-то пастуха гусей — але Івась соромився такої посади й заявив, що це робота дівочька, а не хлоп'яча. Навіть образив Марійку, кажучи:

— Нехай Марійка пасе гусей, то буде гуска з гусьми!

Це вже було дуже негарно, Івасю!

Але Марійка стала пасти гуси, бо хотіла заробити собі який гріш-два. А Івась шукав чогось ліпшого. Тоді спитала його стара Юстина, послугачка, чи не ходив би часом замість неї на посылки; завжди заробить два гроші за один хід. Але йому це було не до вподоби. Він не хотів бути післанцем у післанця, хотів бути сам першим, головним.

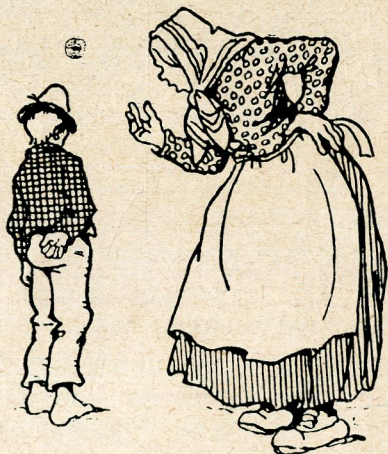
— Це також дівочька і бабська робота! — сказав хлопець і відмовився.

— Ще будеш і такої роботи шукати! — погрозила Юстина і дала спокій. А Івась пішов хата від хати і пропонував свої послуги післанця.

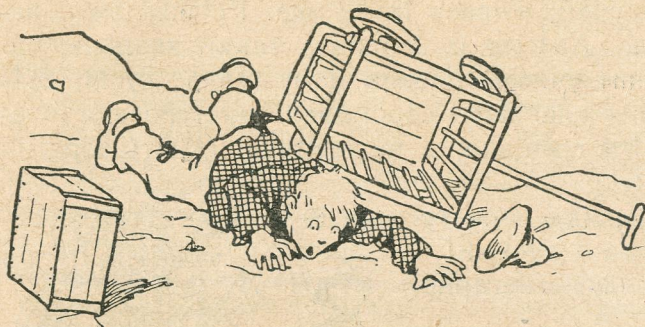
— Ні, ми вже з такими справами удаємося до Юстини! — говорили люди. — Що ти, дурний хлопчище, зумієш полагодити!

Тільки одна господиня не заперечила йому. Називалася Лагідненька, але сама не була такою. Вона сварилася з усіма, посварилася за щось і з Юстиною, тому прийняла Івася на післанця-побігайка. Зараз дістав дві орудки і був з того дуже гордий. Мав піти до Івановець і доставити на візку дві копи яєць до тети Василини, а потім мав привезти з містечка цукру, родзінків і мігдалів.

Ідучи дорогою й тягнучи свій візок, побачив на леваді

Марійку. Вона пасла гуси з товаришкою й обі сюсюкали з гусьми на впереями, та плели віночки. Івась подумав собі, що їм куди вигідніше сидіти собі й жеботіти, ніж йому в таку жару тягнути візок на друге село. Пішов далі, аж бачить у долині село Іванівці.

— Сяду собі з цього горба і зїду на візочку, — подумав Івась — і так зробив. Візок пішов тах-тах-круть-

круть — аж нагло трах-тарых, тай візок, Івась і скринька яєць покотилася в рів, а великий камінь серед дороги мало не луснув зі сміху.

По скриньці не було нічого пізнати, а що там у середині зробилося, про те Івась і не думав. Він був щасливий, коли вкінці вручив теті Василені скриньку.

— Чи ти вважав на скриньку? — спитала його тета.

— Певно, що вважав! — сказав Івась і чимдуж рушив у свояси. Прибіг до міста та до купця — але картку загубив. Памятав, що має взяти цукру, фаризинків*) і мідгалів, тільки не знав, скільки чого. Памятав, що чогось мав узяти фунт, отже сказав:

— Дайте мені по фунтові всього!

— Ну, то не було чого їхати до міста! — сказав купець. — Хіба по десять фунтів?

— Дайте по двацятьпять! — сказав Івась, бо йому захотілося взяти двацятьпять фунтів цукру.

— Кожного по двацятьпять? — дивувався купець.

— Кожного! — сказав Івась. А що то мало бути тільки по п'ять фунтів родзинків і мідгалів, того він не запам'ятав.

Вертаючись, Івась обїхав уже довкола Івановець. Бачив перед собою Юстину,* що також ішла з міста, і хотів її перегнати, але не вдалося, бо окружна стежка була довша, як проста дорога. Обминаючи гору, згадав ще про свою пригоду і про скриньку яєць. Марійка ще сиділа край луки,

*) родзинки — сушений виноград.

не втомлена — а спокійна і вдоволена. Вона щось собі вишивала. Як побачила Івася, спитала його.

— Ну, Івасю! Добре тобі повелось?

— Дуже добре! — сказав Івась.

— Але чогож це Юстина понесла тепер з міста ту саму скриньку назад у село?

— Ту саму скриньку? — вицідив Івась і йому зробилося слабо.

— Ну, так

— і казала, що ти побив усі яйця і тета Васирина передала їх назад Лагідненькій! Будеж тобі тепер, буде!

Івась так зажурився, що Марійці було жаль його й вона сказала:

— Не йди вже до Лагідненької, бо буде бити тебе кочергою.

— Алеж я мушу віддати їй товарі з міста...

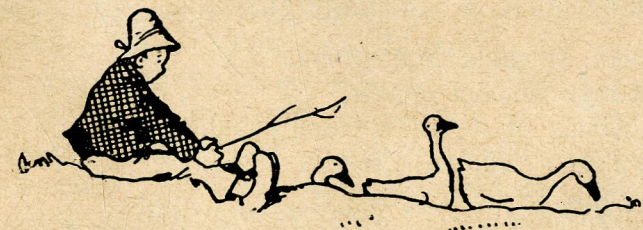
— Зажди тут! Я вже їх довезу й віддам! — сказала Марійка.

Івась лишився при гусях, а Марійка потягла візок до Лагідненької. Гуси паслися спокійно, Івась відпочивав і роздумував. Це дурна робота — ті посилки. Краще б мені гуси пасти! — подумав собі. — Тільки, щоб не називали так.

погано: гусій!

По довгій хвилині вернулася Марійка.

— Ой, Івасю, що ти накоїв! На щож ти накупив усього по

25 фунтів? Господиня лається, на чім світ. А за побиті яйця мусиш вернути шкоду. Вона побігла вже до війта!

Тоді Івась голосно заривав:

— Звідки я заплачу шкоду, коли не маю грошей?

— Паси гуси, а я маю місце в пані учительки. Заро-

биш і повернеш тоді Лагідненькій шкоду. Бо з нею ти не виграєш!

І так сталося. Лагідненька знов помирилася з Юстиною, а на Івася наставляла, щоб повернув їй шкоду. Бідний хлопець мусів довго пасти гуси, поки заплатив бабі за дві копії яєць. Надійшла зима — а хлопець не має з чим рушити в світ. Хіба колись заробить грошей. Може на друге літо. Бідний Івась Перчик.

Пісонька про пана Кука.

— Хто це, мамцю, з гаю відозвався
Голосочком, мов срібlistий дзвін?
Хто це, хто це в гаю заховався
І до мене „ку-ку“ кличе він?

Чи не хоче в піжмурки він гратись,
Що так кличе „ку-ку“ все до нас?
Ну, гарненько вмів ти заховатись,
Та мовчати не зумів ні раз.

Побіжу я між зелені віти,
Голосочок вкаже мені шлях,
Мушу того Кука там іміти
І сюди привести у руках.

— Ні, дитинко, то не Кук жартує,
То зозулька — пташечка така,
Тобі, доню, довгий вік віщує
Заховавшись в запашних гілках.

А зозулька, пташка полохлива,
Вона любить волю і садки,
Гукне: „Славцю! Куку! Будь щаслива!“
Та не прийде тобі до руки...

— Куку, куку... З вечора до рана!
Як багато житиму я літ!
Щира дядя, пташечко кохана,
Від Славусі радісний привіт!

Р. Завадович.

Галя.

— Тіточко, тіточко, — дядько їдуть! — так гукав хтось, коли я підїздив до ганку.

Оглянувся я на той вигук і побачив, як маленька, чорноголова постать що-було сили бігла до саду.

— А як-же ти знаєш, що то дядько? — почув я з саду голос моєї дружини.

— Та вже не хто, я знаю! — з певністю змагався той самий голосок.

Я вийшов з фаєтона, розплатився з візником тай попростував до ганку. Тимчасом вийшла з саду моя дружина, а поперед неї жваво бігла та сама дівчинка.

Коли привітались, дружина й каже:

— Це Галя, внучка наших господарів.

Привітався я й з нею. Сміливо поглянула на мене, дигнула ніжкою та й зараз до візника:

— Отсюди несить речі. Я зараз скажу, щоб одчинили.

І знову так хутко зникла, як і появилася.

Тим літом ми з дружиною вирішили пролітувати в одному невеликому місті на Волині. В околиці міста згодили ми серед великого саду дімочок, де моя дружина вже кілька днів жила, а я отже лише тепер міг приїхати.

Увесь час, що я умивався та передягався з дороги, все чув як десь у сусідстві — чи в сусідній хаті, чи під вікном — метушиться, котиться, дзвенить все те саме чорноголове сотворіннячко.

Коли ми вийшли з дружиною в садок, Галя зараз наче прилипла до нас та почала оповідати різні цікаві речі. Довідався я: які в неї товаришки в школі та що любить вона найбільше Марусю, бо та сама нікого не зачепить, а як зачеплять її, то ніколи не поскаржиться учительці. Учителька добра, але як уїсться до кого зраня, то вже їсть цілий день. А квочка аж девятеро курчат висиділа, — такі славні, кілька зовсім біленьких, але внадився чорний кіт тай поїв трое; сусідній хлопець казав, що його застрелить з пістолета. А в бабуні годується свинка, — зовсім гола; така була худенька, а тепер розпаслася так, що й на ногах встояти не може. В нашому садочку яблука сього року не вродили, але полуниці завбільшки такі, як куряче яйце.

Все те цікаве було само по собі, а ще більше тому, що та жива, як живе срібло, дівчинка так живо й цікаво про те оповідала.

І стали у нас з Галею приятельські відносини, — так вона мене й звати стала дядечком.

Помітивши, що я люблю носити квітку, вона щоранку, скоро я вийду у квітничок, зараз зірве та несе до мене ту квіточку, що її раніше для мене призначила. Той сусідний хлопець, що обіцяв чорного кота застрілити, склав з сього приводу такі вірші:

Була собі Галя,
Дівчинка маленька,
І проворна, і моторна,
Як галка чорненька.

Був у неї дядько,
Той, що любить діти, —
І вона йому що-рана
Приносила квіти.

Воду любила, як качечка. Вже зраня нетерпеливиться та нагадує мамі й моїй дружині, що час уже йти купатися. Коли ж врешті вийдуть, то наперед біжить. Відбіжить, „щоб скоріше“, та й чекає, поки надійдуть. — І чого вони так помалу йдуть! Та якби не квапилась, а таки не забуде окраєць хліба, повидлом намащений, зі собою захопити, — щоб покупувшись, тут таки на беріжку смачно поласувати.

Отак цілий місяць веселила нас Галя. Ми так звикли звідусюди чути її голосочок, як срібний дзвіночок, що як піде вона куди, то вже чогось бракує. А як довелося виїздити, то сумно було нам за нею, тай бачили, що й вона нашим відїздом засмучена. На пам'ятку залишив я її такого вірша, що склав саме для неї:

По долині Горинь веться,
Як гадюки слід,
А на березі пасеться
Весь пташиний рід.
Але хто-то серед птаства
Бігає, стриба, —
Мов маленьке каченятко
Водограй збива?

В воду плюсне, упірнає,
Вискочить з води,
Знов ускочить, — ой, дивіться!
Натворить біди!
Аж дивлюся, — вже затихла
Та мала біда:
Хліб пухкенький уминає,
Цукром заїда.

Покріпиться, знов почнеться
Штуки без кінця...
Чи пізнали ви штукарку,
Галю-молодця?

То вже було кілька літ тому. З того часу не бачив її і не знаю, що з нею. Але як вийду літним ранком у садочок, то так і здається, що от-от прикотиться оте живе срібло та з дзвінком „добридень“ подасть мені яку найкращу квіточку.

О. Білоусенко.

Петрик і Вітрик.

Небо всміхається просто в садочок,
Петрик пильненько майструє візочок,
Вітрик з-за тину потряс вільшину
Жартома в хлопчика прутиком кинув,
Бо Вітрик Петрика віддавна знає,
Часом в садочок його заглядає.

— Вітрику-братчику, де побував ти,

Що в мій садочок не заглядав ти?

— Літав я, Петрику, в сині простори,

В країни дивнії, за семе море,

Літав я, хлопчику, хоч поглядіти,

Як проживають в чужині діти.

— Що-ж ти там бачив, Вітрику-брате?

Кажі! Все те я цікавий знати!

— Усюди, Петрику, маленькі люди

Брались за працю, турботи й труди,

Одні у школі, другі у полі,

Щоб не прогавити своєї долі.

— Бо доля, Петрику, того минає,

У кого пильности й сили не має;

Бо доля, братчику, то така штука,

Що її зловить праця й наука,

А хто прогавить — змарнує долю,

Згине як тая билінка в полю.

Слухає Петрик — дума, як хмарка,

По чолі білім промчиться шпарко,

А очі сяють, мов дві жаринки:

— Не втрачу, друже, ані хвилинки,

Треба учитись, треба читати,

Як у цім світі долю піймати.

Роман Завадович.

Свинка в гостях.

Пан Баран-Баранівський і пані Бараниха справляли гостину для своїх приятелів і знайомих. Запрошених було багато: і ягнятка, і козлятка, і телятка. Були там також песики, котики та крілики. Самі порядні гості, саме найкраще товариство. Аж тут овечка каже до кізоньки: — Що це за звірятко, так гарно прибране і таке чемне? —

Щось мені здається, що це мабуть свинка.

— Ей, де там!

— каже кізонька — то якесь заморське звірятко. Це скорше малпочка. Не бачиш, яку сорокату сукню на собі має, а яку велику бинду завязала під шиєю. А скільки блискучих цяцьок навішала на себе. — Ні! так бо прибираються лиш малпочки. — Дежби свинка відважилася прийти між таких порядних гостей? —

Чейже її зовсім не запросили сюди... Аж тут нараз щось захрунькало в товаристві: Хрунь, хрунь. — Всі зглянулися по собі, але вдавали, що буцімто нічого не чують. — А овечка знов шепнула до кізоньки. — Чуєш, хрунькає! — А я тобі кажу, що це таки свинка є між нами!

— Будь-же тихо! — Неодин не є свинкою — а хрунькає! — Чи зараз треба бути свинкою, щоби хрунькати? — Роби так, як другі: хочби ти навіть і пізнала свинку, то будь для неї чемна, бо інакше можеш образити господарів Баранівських. — Ми находимося в їх домі, а те звірятко є також їх гостем. — Для гостей треба бути чемним.

Зразу ціле товариство бавилося на подвір'ю, та в городі. Переганялися, співали, ловили одні других. Повно було гомону й веселости. Потім пані Бараниха попросила всіх до столу.

— Ах, чого там не було на тім столі? — Було всьо чого лиш душа забажала. І всяка ярина: тут на тарілці капустаний листок, там бурячаний, тут жмінка конюшини.

— А було теж і мясо. А якже! — Для кожного до вибору, що хто любить. Повні полумиском, аж стіл угинався. — Товариство з веселим гомоном засіло за стіл. А ще ніхто з гостей не вспів поглянути на страви, як сталася річ страшна і несподівана. Нараз те, ніби заморське звірятко, сперлося передніми ногами на стіл і показалося, що ноги брудні і закінчені звичайними ратицями. А зпоміж биндів і цяцьок висунулося величезне рило. Це рило, не чекаючи принуки, притягнуло перед себе найбільший

полумисок зі стравою тай почало голосно цмакати і розпацькувати страву на всі боки. — А як рило вже добре піділо собі — то перевернуло порожний полумисок до гори дном, так, що решта страви і юшки потекла по чистенькім обрусі.

Гості зглянулися по собі. Ніхто не зачинав їсти. Всі дивилися, що з цього буде. А коли те звірятко вкінці, по скінченій їді, перевернуло полумисок і спершися на стіл почало хропіти — всі пізнали — що це була звичайна собі свинка.

Панство Баранівські остовпіли і не знали що мають робити з таким „милим“ гостем. Вкінці пані Бараниха таки не видержала і сказала:

— Любі гості, прохаю вас вибачення. Бачите тепер самі, яке то звірятко, зовсім непростене, знайшлося між нами. Хто привик дома, наївшись, цебрички до гори дном перевертати, той і в гостях таке робить!

Женці.

Серед літа, серед світа, серед годиночки
Повів неник, повів милий женців на ланочки.

Гей, жніть женці, гей, жніть мої, пшеницю тай жито,
Бо то в Бога у святого до столу накрито.

Гей, жніть женці, гей, жніть мої, срібними серпами,
Стануть стоги золотії пишними рядами.

А в пшениці блават цвите у голубі цвіти,
Щоб нищого, убогого хлібом нагледіти.

А в пшениці блават цвите тай мак полумистий,
Щоб наш кусень справедливий, щоб наш кусень чистий.

А в пшениці блават цвите тай білі рокити,
Аби серцем нелукавим Господа хвалити.

Осип Юрій Федькович.

„БУЛО КОЛИСЬ НА УКРАЇНІ“

збірка історичних оповідань Антона Лотоцького, що вийшли накладом „Нашого Приятеля“. Це прецікаві оповідання з найдавніших часів України, зілюстровані гарними рисунками Петра Андрусівца. Ціна книжечки 70 сот. (з пересилкою 90 сот.).

Жадайте цієї книжечки по всіх укр. книгарнях!

Наші розмови з області природи.

Дещо про вуглекислий газ.

Була літня пора. Сонце пекло немилосердно. Два хлопчики, школяр Андрійко та його менший брат Петрик, бавилися на дворі. Але спека не давала їм спокою.

— Дуже пити хочу! — сказав Петрик. — Ходім до татка, попросимо содової води. Татко саме вчора купив кілька сифонів.

Діти прийшли в хату й попросили в тата содової води. За столом Петрик дивився, як із води виходять міхурчики та спитався:

— Татку, що це виходить тими баньочками з води? Чи це повітря?

— А як ти думаєш, Андрійку, чи це справді повітря? — спитав батько старшого сина.

— Я думаю, що ні — відповів Андрійко — бо чогож содова вода так щіпає у роті? То мабуть якийсь газ! А як відібеться той газ у носі то так ударить, що здається — наче ніс відірвало. Повітря такого не робить. Та справді, татку, прошу сказати нам, що це таке!

Батько зрадів, що діти зацікавилися явищем, що його бачили часто, однак не вважали на нього тай сказав:

— Добре, дітоньки, розповім вам про цей пекучий газ. Він зоветься: вуглекислий газ.

— Знаю, знаю! — закликав Андрійко. — Я читав у «Світику» про цей газ. Саме в одному числі*) один пан із Поділля оповідав про цей газ і я навіть приготував собі пів літри вапняної води та соснових скалок наколов, щоб робити досвіди з вуглекислою.

Андрійко побіг і приніс вапняну воду, скалочки та ще й високий, вузький слоїк від конфітур, який випросив у мами до своїх дослідів.

— Тату, а я хочу перш переконатися, чи в содовій воді є дійсно вуглекислота — сказав Андрійко.

Він налив у слоїк вапняної води зо три, чотири ложки й додав туди трошки содової води. Вапняна вода помутніла. Петрик пильно дивився на те, що робив Андрійко. Він бачив попередні досвіди Андрійка з вуглекислою й йому подобалося, як полум'я не хотіло горіти в цьому газі й він ждав, чи Андрійко й тут буде палити скалку. Однак Андрійко бовтав мутну вапняну воду.

— Тату — сказав він — а що буде, як я ще діллю содової води в слоїк? — Зробиться вапняна вода геть біла як молоко?

— Попробуй! — каже батько.

Андрійко діляв з сифона досить багато води содової до слоїка. Вапняна вода почала ставати знову прозора. Андрійко здивувався.

— Кудиж ділася крейда? — спитався він у батька. Крейда прецінь не розчиняється у воді!

*) Гляди — «Світ Дитини» ч. 2. з 15 січня 1932.

— Добре, що ти цікавишся тим — бо ми робитимемо деякі досвіди, які саме тсркаються цього явища. Слухай: твій приятель із Поділля певно казав тобі, що крейда це не що інше, як вуглекисле вапно — себто: сполука вугкекислоти з вапном. Воно не розчиняється в воді, але, коли все вапно розчинене в твоїй вапняній воді завдяки вуглекислоті, випаде з розчину, а ти все більше додаватимеш цього газу — то вуглекислота сполучиться з вуглекислим вапном і творить нове хемічне тіло т. зв. «двовуглекисле вапно», яке розчиняється в воді. Тому ти при твоїх досвідах мушиш додавати до вапняної води дуже мало вуглекислоти. Але тут Петрусь нетерпеливився:

— Ну, а щож ти зі скалками робитимеш? Навіщо ти їх приніс? — питався він брата.

— Певно, що горюча скалка загасне й у цій вуглекислоті, як гасла у тій, що ми в тобою недавно тому добули з крейди — відповів Андрійко — та коли ти так цікавишся то принеси свічку й сірники! Ми запалимо скалку й ти сам устромиш її у слоїк, у який я наллю содової води.

Петрик дуже втішився, сам зробив досвід і бачив, як полумя скалки гасло, коли він устроїв його у високий слоїк. Тимчасом батько взяв нову скалочку, відломив стілько, щоб вона була коротша від слоїка, узяв дротик та прикріпив скалку до дроту, так, щоб вона могла висіти прямовісно, коли дрот спірається на краях слоїка. Слоїк випорожнив, вимив і витер на сухо в середині. Потім запалив до свічки скалку й як вона добре зайнялася, встроїв її у слоїк і скоренько накрив тарілкою. Коли скалка перестала горіти, він показав дітям, що з середини слоїк й тарілка покрилися дрібненькою росю.

— Затямте-ж діти — сказав батько — що в слоїку взялася відкілясь вода — бо роса — цеж вода. Тепер я зісуну тарілочку трохи на бік, наллю щілиною трохи вапняної води, насуну знов тарілочку та збовтаю вапняну воду, потрусивши слоїк. Глядіть на вапняну воду! Що ти бачиш, Петрусь?

Петрусь, якому найбільше була в голові горюча скалка, сказав:

— Скалка трохи загоріла.

— Бачу вже, бачу — промовив жвавий Андрійко — в слоїку зробилася вуглекислота. бо вапняна вода замутилася!

— Отже, діти, знайте — сказав батько — коли дерево сплюється, то воно не щезає, а перетворюється в водяну пару (вона в нас осіла росю на стінах слоїка) й у вуглекислоту. А тимчасом, дітоньки, сонечко сховалося за дерева, тому підіть у садок й попогуляйте собі там, бо я маю ще багато читати.

Діти забрали посуду й усе, що лишилося після їх досвідів, пішли в садок та роздумували над тим, що сказав батько. Дорогою Петрик говорив до Андрійка:

— Я бачив, як із пива теж виходять міхурчики, ще й ізверху стають піною. Чи й це теж той чудний газ, що гасить полумя та робить вапняну воду мутною? Щкода, забув питати про це татка.

— Я думаю, що й там є вуглекислий газ. Та як колись придуть до нас гості й питимуть пиво, то ми теж зробимо тоді досвід і побачимо, чи я добре вгадую — сказав Андрійко відчиняючи фіртку в садок.

Ол. Яніцький (з Поділля)

Рідний край.

Там, де я родився — там мій рідний край;
Слави, щастя, долі — Боже — йому дай!
Слави, щастя, долі, веселу годину,
Мир во віки вічні, мир на Буковину!

Там, де я родився — там мій рідний дім;
Слави, щастя, долі дай там, Боже, всім!
А найбільше ненці і вітцєви мому,
Мир во віки вічні, мир рідному дому!

Осип Юрій Федькович.

Коник і волик.

Байка.

Коник каже:

Я гуляю, я буяю, як вітер у гаю,
Ношу свого господаря, де сам загадає:
До родини у гостину, до цісаря в Відні
Де ту славу добувають жовнярики гідні.
Тому мене він кохає, у стайні тримає,
Вичісує щіточками, в ріці наповає —
Тому би я не хотів, лиш коником бути,
Свому газді молодому всю славу добути.

Волик відповідає:

Гуляй собі товаришу, вербуй газді славу!
Не один вже свого пана сховав під мураву;
А я буду на пшеницю у полі орати,
Звеселиться мій господар в новій, теплій хаті.
І столи ся повгинають під хлібом-дарою,
Він бідного нагодує, прагнущих напоїть —
І у Бога щастя-долі і царства добуде...
Гуляй коню по болоню — я орати буду.

Осип Юрій Федькович.

„З НЕБЕСНОГО ГОРОДЧИКА“ — легенди про Христа і Богоматір.

Це книжечка — яка повинна найтисся в кожій бібліотеці.
Ціна книжечки 80 сот. (з пересилкою 95 сот.).

Буря надходить...

Ой, як страшно грім гуде,
Вихор вниз дерева гне, —
Треба з ліса утікати
І сестричку рятувати!

Ти не бійся, не лякайся,
Добре лиш мене тримайсь,
Бог допоможе нам від грому
Утікти в село, додому.

Тільки кладку перейти —
А там поле, там хати, —
Коби тільки до порога,
Молім, сестро, молім Бога!

Бо хоч грім нам грозить з хмар,
Але Бог над громом цар,
Він допоможе, Всемогучий,
Нам уйти від бурі-тучі... О. П.

Не може спати...

— Чи ти чув громи цієї ночі? — питає один приятель другого.

— Ні! Але чому ти не збудив мене? Знаєш прецінь, що я не можу спати... як лискає і гремить!

Всі вчимося англійської мови.

19. Кінець казки й кінець лекцій.

На дворі було так гарно. З квітника неслися пахощі квітів, а в садок манив любий холодок. А любий він був, той холодок дітям, бо сонце припікало таки добре. Діти вуйка Славка пересиджували в садку. Тут бавилися, тут й училися.

Тільки на науку англійської мови мусіли йти в хату, бо треба було з таблиці відписувати завдану лекцію. Та всі діти дожидали нетерпляче цієї лекції, бо цікаві були знати — що станеться з несловними Петрусем і Ганусею.

Вуйко Славко переглянув домашню вправу. Діти переклали її так: 1. The boys looked curious in books. 2. The mice^{1IV0} rand along the table. 3. The girls escaped in a moment. 4. The boy screamed with fright. 5. The fright has large eyes.

Тільки в другому реченні всі хлопці були переклали: миші — the mouses, тільки Нуся й Оля — the mice.

Вуйко Славко сказав:

— Нуся й Оля переклали добре, бо: mouse — має неправильну множину: the mice.

На це сказав Ярко:

— А звідки ми могли це знати, коли татко нам не сказали.

— Бо ви були за горді спитатися в Юрчика, а ми з Олею все даємо наш переклад Юрчикові, щоб сказав, чи все добре.

— Правда, тут і я винен, що не звернув вам уваги на неправильну множину цього іменника. Та всеж таки маєте з цього науку, що не треба бути гордим і зарозумілим та спитати того, що знає більше від вас.

Потім вуйко Славко писав казку:

Then entered Mr. Redcliff and said: You have broken⁰ your word. Come away. My servant will take you back to your parents. So finished the fortune of faithless children.

І зараз написав переклад:

Then entered Mr. R.

and said:

»You have broken your word.

Come away!

My servant will take you

back to your parents.

So finished the fortune

of faithless children.

— Тоді ввійшов п. Р.

— і сказав:

— Ви зломили своє слово.

— Виходіть!

— Мій слуга заведе вас

— до ваших батьків.

— Так скінчилося щастя

— несловних дітей.

Бідні Івась і Гануся! — закликала Оля.

А Івась Савич сказав:

— О, бідні! Добре їм так! Нехай би були додержали даного слова. А так дістали добру науку й може поправляться.

Нуся додала:

— І вже не будуть нарікати на те, що мусять працювати.
А Зенько Семків завважив:

— Зрозуміють може, що тільки те, що сам запрацюєш собі, то твоє, а »з дарованого коня й серед дороги злізай!«

Вуйко Славко слухав цього говорення дітей і вдоволено у-сміхнувся під вусом, а потім сказав:

— Як бачу, діти, то ви з моєї казки вчилися не тільки англійської мови, а навчилися ще дечого більше. Це мене дуже тішить і сьогодні на останній лекції дякую вам за те, що ви так пильно прикладалися до науки. Я вдоволений, що моя праця не пішла на марне.

Тоді виступив наперед Петрусь Висоцький і сказав:

— Our dearest sir! In name of all my colleagues^{30 00}). I thank you for pains, which you took to help us to learn the English language.

— Дякую! — сказав вуйко Славко. — На закінчення ще дам вам раду: коли хочете дальше вчитися, то читайте спершу легкі англійські казочки, а потім тяжчі англійські твори при помочі словника англійської мови**).

— Всі, всі будемо дальше вчитися! — закликали діти.

Антін Лотоцький.

Слава хлібороба.

Нема краще, діти мої,
Як у спілці з Богом
Обробляти святу землю
Волом-круторогом.

Бо хто оре, бо хто сіє
І гній в поле возить,
В того свій хліб, не куплений —
Чужого не просить.

І на столі застеленім
Свій мід в своїй чаші,
А за столом Мати Божа
У долоні пляше

Осип Юрій Федькович.

*) the colleague — товариш.

**) Дешеві англійські казки видає в Лондоні англійське видавництво Стід (Stead) п. н. »Collection Stead« (»Brooks for the Bairns Poets). Ці книжки можна замовляти через книгарню Шевченка. Там можна купити теж й англійський словник, а як би хто бажав, то й підручники до вивчення англійської мови.

Книжечка, яку повинна прочитати кожда українська дитина — це:

„МАНДРІВКИ МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ по ЛЬВОВІ“

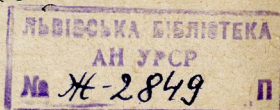
написану віршом і прозою любимцем дівтори

ЯРОСЛАВОМ ВІЛЬШЕНКОМ.

З цієї книжечки пізнаєте наш український Львів, пізнаєте всі важніші інституції й установи та їх історію, пізнаєте наших заслужених для їх розвитку людей. Все те дуже цікаво розповість Вам маленька мишка.

Ціна книжечки 1'50 зл. (з пересилкою 1'80 зл.)

Хто візьме цю книжечку до розпродажі — найменше 10 шт. — дістане 25% опусту

Відгадка букв (1 точка). В—И—Ш—Ш—Н—Я. Цілість: Вишня.

Магічний хрест (1 точка). Г — сак — Галич — Кий — ч.

Творення нових слів (2 точки). Арак — рама — ахат — руда — Арон — труп. Цілість: Арабат.

2 загадки (2 точки). 1) Голки. 2) Цвях у підосві.

ЧИСЛО: 7.

Складова загадка (2 точки). 1. Черговий. 2. Яворів. 3. Малина. 4. Ка-нада. 5. Каплиця. 6. Людина. Цілість: ЧЕРВОНА КАЛИНА.

Яке це число? (2 точки).

$$16 + 4 = 20$$

$$16 - 4 = 12$$

$$16 \times 4 = 64$$

$$16 : 4 = 4$$

Разом: 100

Хід шахової вежі (3 точки).

Раз на ліво, раз на право,

То в гору, то на долину

Вежа ходить — скоро, жваво,

Ходить, бігає без впину.

Кожний крок — то склад,

А з них творяться слова —

А разом — то стих...

Відчитай раз-два!

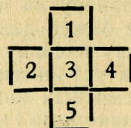
Шаховий коник (1 точка).

»Ой, одна я, одна, як билинонька
в полі — та не дав мені Бог ані щастя,
ні долі«.

Ломиголовка з букв (2 точки).

Рік — рак — кір — »Діло« — дошка
— дірка — кола — дно — шора — лад
— ішхода.

Загадка із сірничків (1 точка).

ЧИСЛО: 8.

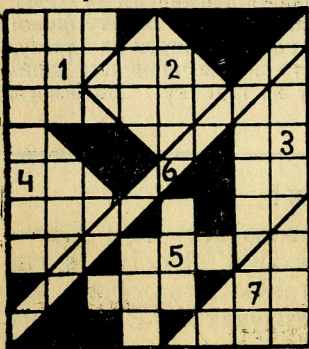
Укриті назви місцевостей (2 точки). 1. Переяслав — 2. Сянік — 3. Львів — 4. Надвірна.

Фігуральна загадка (2 точки). Крам — Анна — Ігор — кора — межі — ярмо — Іран — шафа — пара — шпак — арак — Етна — Київ — идол — трач.

Цілість: МАРКІАН ШАШКЕВИЧ.

Дві весняні загадки (1 точка). 1) Бузько. 2) Бабуся і баба великодна.

Геометрична ломиголовка (4 точки).

Всі многокутники є що до поверхні рівні. Щоби
про це переконатися — вистане пократкувати ри-
сунок так, щоби вширш було 8 а здовж 9 краток.

Шарада (1 точка). Самбір

ЧИСЛО: 9.

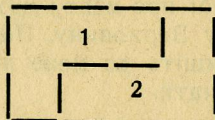
Складова загадка (3 точки). Софія—Варвара
— Явдоха—Тетяна—Оксана—Марія—Анна—Та-
мара—Ева—Розалія—Ірина.

Цілість: СВЯТО МАТЕРІ.

Шаховий коник (2 точки). Заплатіть перед-
плату — а прийде вам »Світик« в хату!

Писані ребуси (1 точка). Боднар—Кіточка—
Наука—Надія—Вітри—Сопівка—Підосва.

Загадка із сірничків (1 точка).

Загадка (1 точка).

Дерева.

Всі загадки, поміщені в 9 числах га-
зетки, дають до розв'язки 88 точок. Пре-
мії за надіслані розв'язки одержуть ті
передплатники, що осягнули найменше:
66 точок — це є 75 % усіх пунктів.

Влучні розв'язки надіслали і здо-
були премійових точок: Левицький
Борис 85, Криса Володимир 79, Бере-
зовський Любомир 70, Сухорський Ро-
ман 67, Бачинський Юра 58, Рихтиць-
кий Любомир 54, Сікора Дарця 50, Збудовські Віруся і Миронко 46, Лакуста
Іруся 46, Янчевська Галюся 40, Верещак Ромко 30, Вдличко Осип 28, Школя-
рики IV відділу в Красній к. Зборова 23, Бахталовський Роман 17, Касіян Ро-
ман 10, Жеребецький Микола 3.

На премію призначено книжечку Я. Вільшенка п. з. »МАНДРІВКИ МИШКИ-
ГРИЗИКНИЖКИ по ЛЬВОВІ«. Премію одержали: Левицький Борис, Криса
Володимир, Березовський Любомир і Сухорський Роман.

Від Видавництва:

Отсим числом закінчуємо XV річник »СВІТА ДИТИНИ«, а з днем 1 вересня розпічнемо новий — XVI уже рік видавання нашого журналика. Сьогорічний рік спеціально був для видавництва дуже тяжкий і неласкавий. Багато ще осіб не вивірвало належитости за журналик по кінець 30 червня ц. р., хоча ми розіслали були з травневим числом до всіх довжників виповнені чеки з проханням вивірняти виказану залеглисть — то на жаль маленька лиш горстка полагодила якслід цю справу, а багато осіб ще досі не надіслали нам належитости.

Тому на цьому місці звертаємося з пригадкою і просимо всіх тих, що ще досі не вислали виказаної на чеках залеглости — щоби це зробили як найскорше, бо видавництво має теж пекучі зобовязання супроти друкарні, клішарні; мусить позаплачувати співробітників і потребує трохи бодай гроша на закупно паперу на новий річник.

Хто не бажає дальше передплачувати СВІТА ДИТИНИ — то нехай відмовить дальшу висилку при помочі письменного повідомлення, щоби адміністрація могла устійнити висоту накладу 1-го числа за вересень.

Прохаємо всіх наших П. Т. ПРИХИЛЬНИКІВ пропагувати наш журналик поміж знакомими і приєднувати нам НОВИХ передплатників. Раді будемо, наколи найдуться люди ДОБРОЇ ВОЛІ, що схотілиб зайнятися РОЗПРОДАЖЕЮ »Світа Дитини«. При більшій кількості даватимемо знижку для розпродавців.

Кому бракують до комплекту XV річника які числа — то иросимо їх негайно зареклямувати, найдальшд до 30 червня ц. р. бо відтак, по тім речинці, не будемо ніяких рекламаций узгляднювати.

До цього числа газетки долучаємо чекові бланкети до всіх тих осіб — що досі не прислали нам належитости за одержану в місяці січні ц. р. книжечку Б. Лепкого п. з »КАЗКА про КСЕНЮ«. Належитьсь нам за цю книжечку квота 70 сотиків і просимо цю належитість нам надіслати.

Щоби ще раз маркантише пригадатися усім нашим довжникам за »СВІТ ДИТИНИ« — подаємо на адресах маленьку цифру, яка означає висоту їхньої залеглости по день 30 червня 1934. Тому прохаємо всіх поглянути на адресу, що находиться наліплена на верху окладинки, а хто найде чорнилом написану цифру — нехай знає, що це висота його довгу за газетку. Сподіємося, що це наше прохання не остане без успіху!

Побажання для всіх!

З нагоди закінчення шкільного року бажаю всім моїм Читачкам і Читачам як найкращого проведення вакацій. Я остаю в тім році у Львові, бо задержують мене мої сестрички - книжечки, які через вакації, самі без мене, будуть до вас навідуватися. Є ще одна причина, що я мушу оставати у Львові — бо ще доволі багато осіб »забуло« прислати мені »на дорогу«... Може вони одначе »нагадають« собі про мене і може дадуть мені змогу теж фуркнути трошки кудись у Верховину. Побачимось доперва аж у дні 1 вересня. З вакацій пишіть до мене листочки, бо я буду через ці два місяці без Вас скучати.

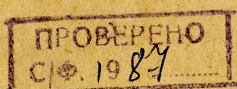
Ваш »СВІТИК«.

ЖЕРТВИ.

Для »Бездольної Матери«: Ірця і Зенця Мазурківні 2 зл. Генко і Ромчик Лишаки 1 зл. Оріся і Левчик Цурковські 3 зл.

На »Паску Гуцулам«: Генко і Ромчик Лишаки 1 зл.

1p 50k

2849

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

III
П-12526
1933/1-4
1934/5-6
~~1934-1-10~~
2op

Світ
Дружини
Роз. XV
1933/
/34

270